

REGULATIV

for

amtsvandløb nr. 4234

Rødå

med tilløbene

Hjarup Å og Lerskov Bæk

(Vidå's vandløbssystem)

i

Sønderjyllands amt

INDHOLDSFORTEGNELSE

<u>afsnit</u>	<u>side</u>
0 Forord	3
1 Grundlaget for regulativet	4
2 Vandløbenes beskrivelse, stationering og målsætning	5
3 Vandløbenes vandafledningsevne og miljøkvalitet	7
4 Registrering af forskellige vandløbsforhold	12
5 Administrative bestemmelser	22
6 Bestemmelser om sejlads	23
7 Bredejerforhold..	24
8 Vedligeholdelse	27
9 Regulativets revision og ikrafttræden	30

BILAGSFORTEGNELSE**Bilag**

- A Topografisk kort, 1 : 25.000 over vandløbene, samt specialkort i 1 : 1000 med kassegennemløbets forløb under Rødekro by.
- B Teknisk ordforklaring
- C Redegørelsesdel. Grundlag og konsekvenser
- D Retningslinier for miljøkvaliteten i vandløbene

0 Forord

Et vandløbsregulativ omhandler alle forhold i og omkring et vandløb vedrørende:

- Vandløbets fysiske tilstand,
- Vandløbets løbende vedligeholdelse, og
- Vandløbsmyndighedens, lodsejeres og brugeres rettigheder og pligter i forbindelse med vandløbet.

Regulativets første del indeholder:

- En kort beskrivelse af grundlaget for udarbejdelsen af regulativet (afsnit 1),
- En vandløbsbeskrivelse (afsnit 2 - 4 inkl.); d.v.s. beliggenhed, fysiske tilstand og en registrering af forskellige vandløbsforhold, samt
- En gennemgang af de administrative bestemmelser, d.v.s. en beskrivelse af vandløbets bredejerforhold, vedligeholdelse og benyttelse iøvrigt (afsnit 5 - 9 inkl.).

Regulativets anden del er en bilagsdel. Bilagene indeholder bl. a. en teknisk vurdering af de afvandingsmæssige forhold. Desuden forklares baggrunden for de ønskede målsætninger for vandløbets fysiske tilstand, og i en "**Teknisk ordforklaring**" gives en alfabetisk oversigt af de anvendte begreber og fagudtryk. Endelig omfatter bilagene et topografisk kort i målestokken 1:25.000 (4 cm = 1 km), hvorpå vandløbets forløb m.m. er vist.

Vandløbets aktuelle længde- og tværprofiler kan, som resultat af den seneste opmåling, ses efter ønske ved henvendelse til vandløbsmyndigheden.

Luftfotos af vandløbet (1:4000) med matrikulære oplysninger og indlagte højdekurver (ækvidistance 2,5 m) fremvises efter ønske eller kan rekvireres hos vandløbsmyndigheden.

Uddybende forklaring af regulativets grundlag og besvarelse af alle tekniske spørgsmål fås ligeledes ved henvendelse til vandløbsmyndigheden:

Sønderjyllands Amt
Miljø- og Vandløbsvæsenet
Vandløbsafdelingen
Jomfrustien 2
6270 Tønder

1 Grundlaget for regulativet

Dette regulativ er en revidering af de tidligere gældende regulativer for amtsvandløbet **Rødå** med tilløbene **Hjarup Å** og **Lerskov Bæk** i Sønderjyllands amt. Regulativet erstatter således følgende tidligere gældende regulativer helt eller delvist med alle gældende kendelser og retsdokumenter:

- 1 Amtsvandløb nr. 3 RØDÅ, Aabenraa amtsrådsreds / amtsvandløb nr. 19, Tønder amtsrådsreds; endeligt vedtaget den 31. december 1965. Fra regulativets st. 0 til st. 15166, og
- 2 Del af fællesregulativ for sognevandløbene Hjarup Å med tilløb, nr. 13 i Rise Sogn/nr. 16 i Løjt Sogn og Lerskov Bæk med tilløb, nr. 12 i Rise Sogn/nr. 31 i Øster Løgum Sogn; endeligt vedtaget og godkendt den 23. oktober 1961. Den del af de to vandløb, som ligger vest for motorvej E 45, blev efter aftale med Rødekro kommune optaget som amtsvandløb den 1. januar 1990. Det drejer sig om følgende dele: Hjarup Å fra udløb under motorvej, ca. st. 4743 til st. 6457 men uden tilløbene F og S, samt Lerskov Bæk fra udløb under motorvej, ca. st. 4261 til st. 6840, incl. tilløb N fra ca. st. 1690 til st. 1809.

Regulativet er udarbejdet med udgangspunkt i de faktiske fysiske forhold og på basis af de seneste opmålinger af vandløbene fra 1989, 1990 og 1992. - Desuden er regulativet i overensstemmelse med Sønderjyllands amts senest godkendte regionplan.

Grundlaget for regulativrevisionen er lov nr. 302 af 9. juni 1982 om vandløb, ændret den 19. maj 1992, og Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 49 af 15. februar 1985 om "klassifikation og registrering af vandløb og om regulativer for offentlige vandløb" med ændring nr. 569 af 1. juli 1993.

2 Vandløbenes beskrivelse, stationering og målsætning

2.1 Vandløbenes beliggenhed

Amtsvandløbet **Rødå** med tilløbene **Hjarup Å** og **Lerskov Bæk** ligger i Rødekro kommune og indgår i Vidå's vandløbssystem.

Regulativet omfatter følgende strækninger:

Hjarup Å fra udløb under motorvej E 45 og til sammenløb med **Lerskov Bæk**.

Lerskov Bæk fra udløb under motorvej E 45 og til sammenløb med **Hjarup Å** (incl. sidetilløb N fra udløb under motorvej E 45 og til sammenløb med **Lerskov Bæk**).

Rødå fra sammenløb mellem **Hjarup Å** og **Lerskov Bæk** umiddelbart syd for ldv 555 (Bodumvej) og til sammenløb med amtsvandløb nr. 4231 Surbæk (Surbæk st. 10 043). Herfra fortsætter vandløbet som amtsvandløb nr. 4230 Arnå (Arnå st. 0).

Regulativet omfatter følgende strækninger åbent vandløb:

	Rødå	14.538 m	
	Hjarup Å	1.810 m	
	Lerskov Bæk	2.784 m	(incl. del af sidetilløb N)
Hertil kommer en rørlagt del af	Lerskov Bæk	53 m	(del afsidetilløb N)
samt en rørlagt strækning af	Rødå	<u>602 m</u>	under Rødekro by.
	I alt	19.787 m	

(Længden af **Lerskov Bæk** er en ca.-angivelse, idet vandløbets endelige forløb afventer en senere retablering efter råstofgravning omkring det øvre løb).

Det samlede topografiske opland ved udløbet i Arnå er på 52,8 km².

Vandløbenes præcise beliggenhed ses på bilag A; topografisk kort i mål 1:25.000.

2.2 Vandløbenes stationering

Vandløbene er stationeret i medstrøms retning fra deres respektive begyndelsespunkter ved henholdsvis udløbene fra motorvejsbroerne for E 45 (**Hjarup Å** og **Lerskov Bæk** med tilløb N) og sammenløbet mellem **Hjarup Å** og **Lerskov Bæk** og til deres respektive endepunkter.

Stationeringen svarer til afstanden fra begyndelsespunkterne i meter og er vist på bilag A.

2.3 Vandløbenes målsætning

Rødå med tilløbene **Hjarup Å** og **Lerskov Bæk** er i amtets senest godkendte regionplan recipientkvalitetsmålsat som følger:

fra station	til station	målsætning
Tilløb Hjarup Å:		
0	1 810	Karpefiskevand (B ₃ - vandløb)
Tilløb Lerskov Bæk:		
0	2 715	Karpefiskevand (B ₃ - vandløb)
Rødå:		
0	3 508	Karpefiskevand (B ₃ - vandløb). Kassegennemløbet under Rødekro by fra st. 748 til st. 1 350 er <u>ikke</u> målsat.
3 508	15 140	Gyde- og yngelopvækstområde for laksefisk (B ₁ - vandløb)

3 Vandløbenes vandafledningsevne og miljøkvalitet

3.1 Sikring af vandafledningen og miljøkvaliteten - vandløbenes dimensioner

Vedligeholdelse af **Rødå** med tilløbene **Hjarup Å** og **Lerskov Bæk** skal ske med henblik på at sikre vandafledningsevnen og den politisk vedtagne miljøkvalitet.

Sikring af vandafledningen

For at sikre vandafledningsevnen er der taget udgangspunkt i de dimensioner, der har været gældende i de hidtidige regulativer (se afsnit 1). Opmærksomheden henledes på, at der i det hidtil gældende regulativ for **Rødå** på en strækning af ca. 8,3 km ikke er fastsat bundkoter, anlæg og fald, men kun en bundbredde. Denne uregulerede strækning vil blive videreført i nærværende regulativ. Den vandafledningsevne, som disse begrænsede dimensioner har sikret lodsejere ved vandløbene, er hidtil blevet opfyldt. Nærværende regulativ vil fremover sikre lodsejerne en vandafledningsevne, der svarer til det, der er angivet i de hidtidige regulativer.

De seneste opmåling fra henholdsvis 1989, 1990 og 1992 har vist, at **Rødå** med tilløbene **Hjarup Å** og **Lerskov Bæk** på flere strækninger har udviklet sig til at være både dybere og bredere end angivet i de hidtidige regulativer.

Det skal særskilt bemærkes, at forløbet af tilløbet **Lerskov Bæk** ikke er endeligt fastlagt, idet der i en årrække fortsat vil foregå råstofgravning omkring vandløbets øvre del. Dette medfører, at dele af vandløbet midlertidigt er omlagt gennem søer, og et endeligt forløb vil først kunne fastlægges når råstofgravningen er ophørt og området retableret.

Vandløbenes dimensioner skal fremover kun betragtes som teoretiske værdier, der anvendes ved beregningen af den hidtidige maksimale vandafledningsevne, der er grundlaget for vandløbenes vedligeholdelse.

Vandløbenes dimensioner.

De hidtidige regulativmæssige dimensioner for **Rødå** med tilløbene **Hjarup Å** og **Lerskov Bæk** vil fortsat være gældende og er som følger:

Station m	Bundkote m (DNN)	Bund bredde m	Fald ‰	Anlæg	Bemærkninger
Rødå:					
0	40,60	x	x	x	Start ved sammenløbet af Hjarup Å og Lerskov Bæk .
255	40,53				Indløb bro, hldv 324 (Ribevej).
383	40,50	2,50	0,26	1,5	Indløb gangbro.
457	40,48				Indløb gangbro.
748	40,40	x	x	x	Nybrovej. Indløb til kassegennemløb under Rødekro by. Se særskilte data.

(fortsættes)

Øvre
del

Station m	Bundkote m (DNN)	Bund bredde m	Fald ‰	Anlæg	Bemærkninger
748	40,40	x	x	x	Nybrovej. Indløb til kassegennemløb under Rødekro by. Se særskilte data.
<u>NB</u> 1 350	<i>Kasse gennedde er 580 meter</i> 40,03	1,75	0,45	1,2	Kassegennemløb under Rødekro by. <i>FEJL nu 22 m</i>
1 408	40,01				Indløb overkørsel.
1 430	40,00				Indløb privat gangbro.
1 460	39,99				Indløb privat gangbro.
1 476	39,98				Indløb privat gangbro.
1 766	39,86	2,50	0,40	1,5	Indløb bro (Fladhøjvej).
2 247	39,67				Indløb overkørsel.
2 550	39,55				Indløb overkørsel.
3 500	39,17				Indløb Mjøl's Bro (Arnhøjvej).
3 786	39,06				Indløb overkørsel.
3 882	39,02				Indløb overkørsel.
4 151	38,91	x	x	x	Start ureguleret strækning.
4 423					Indløb overkørsel.
4 780					Indløb overkørsel.
5 233					Indløb overkørsel.
5 300					Start, vinter-sjapsø (max. størrelse).
5 650					Indløb til permanent sø.
6 050	36.60				Stemmeværk for vinter-sjapsø med kreaturpassage.
6 100		1,43			Tilløb fra højre af overløbsstryg fra vinter-sjapsø.
6 138					Indløb kreaturpassage.
6 142					Indløb overkørsel.
6 660					Indløb Hønkys Bro (Hydevadvej 31 - 35).
6 723					Indløb privat gangbro.
6 903					Indløb overkørsel.
7 101					Indløb overkørsel.
7 854		x			Indløb overkørsel. <i>BRO ISKRENSGÅRD.</i>
8 693		1,72			Indløb bro (Neffeskovvej).
8 834		x	x	x	Indløb overkørsel.

(fortsættes)

Station m	Bundkote m (DNN)	Bund bredde m	Fald ‰	Anlæg	Bemærkninger
8 963		x	x	x	Indløb bro, ldv 501 (Bovvej).
10 751		1,72			Indløb overkørsel. Strækningen ureguleret
11 871					Indløb overkørsel.
12 257		x			Tilløb fra venstre, kvl 8 Pevel Å.
12 410	28,68		x	x	Indløb bro (Vandmøllevej). Udspidsning
12 489	28,20		7,20		Start stryg 1.
12 515	27,56	2,00	x		Slut stryg 1.
12 733	27,29				Indløb overkørsel.
12 892	27,08				Indløb bro (Klovtoftvej).
13 100	26,81				Indløb overkørsel.
13 489	26,30		1,30		Indløb overkørsel.
13 779	25,93	x		1,5	
13 968	25,68				Indløb overkørsel.
14 377	25,15				Indløb overkørsel.
14 439	25,04		x		Start stryg 2.
14 460	24,60		x		Slut stryg 2.
14 572	24,49	2,50	1,00		Indløb overkørsel.
14 860	24,19		x		Start stryg 3.
14 883	23,76		x		Slut stryg 3.
			1,17		
15 140	23,45	x	x	x	Sammenløb med amtsvandløb 4231 Surbæk. Rødå slutter, men vandløbet fortsætter i amtsvandløb 4230 Arnå.

Tilløb Hjarup Å:

0	41,08	x	x	x	Start ved udløbsside af rørunderfø- ring under motorvej E 45.
501	40,95				Indløb bro (Kometvej).
656	41,91	0,80	0,26	1,5	Indløb overkørsel.
656	41,91				Indløb overkørsel.
969	40,83				Tilløb fra højre, kvl Tilløb S.
1 189	40,77	x	x	x	Tilløb fra venstre, kvl Tilløb F.

(Fortsættes)

Station m	Bundkote m (DNN)	Bund bredde m	Fald ‰	Anlæg	Bemærkninger
1 613	40,66	x	x	x	Indløb overkørsel.
		0,80	0,26	1,5	
1 810	40,60	x	x	x	Sammenløb med tilløb Lerskov Bæk . Tilløb Hjarup Å slutter, men vandløbet fortsætter i Rødå .
Tilløb Lerskov Bæk:			(Vandløbets forløb ikke endeligt fastlagt!)		
0	41,41	x	x	x	Start ved udløbsside af rørunderføring under motorvej E 45.
23	41,40	0,50	0,66		Tilløb fra venstre, rørudløb fra regnvandsbasin.
350	41,26				Indløb overkørsel.
365	41,25	x	x		Tilløb fra venstre, Sidetilløb N.
469	41,21				Indløb overkørsel.
495	41,18	1,00			Indløb i sø. (Søens størrelse og udløb fra søen ikke endeligt fastlagt.)
760	41,15			1,5	Indløb overkørsel.
1 190	41,00	x	0,26		Tilløb fra højre, kvl Andholm Bæk.
1 734	40,85				Indløb overkørsel.
2 034	40,77				Indløb overkørsel.
2 285	40,71	1,30			Indløb bro (Andholmvej).
2 598	40,62				Indløb overkørsel.
2 696	40,60				Indløb bro, ldv 555 (Bodumvej).
2 715	40,60	x	x	x	Sammenløb med Hjarup Å . Tilløb Lerskov Bæk slutter, men vandløbet fortsætter i Rødå .
Sidetilløb N til Tilløb Lerskov Bæk:					
0	41,30	x	x	x	Start Sidetilløb N på vestside af motorvej E 45.
		Ø 0,55			Rørlagt strækning.
53	41,28	x	0,39	1	Rørudløb; herfra åbent vandløb.
		0,50			
122	41,25	x	x	x	Udløb i Tilløb Lerskov Bæk .

For at sikre den politisk vedtagne miljøkvalitet som henholdsvis gyde- og yngelopvækstområde for laksefisk (B₁ - vandløb) og karpefiskevand (B₃ - vandløb), skal Rødå med tilløbene Hjarup Å og Lerskov Bæk leve op til Miljøstyrelsens kvalitetskrav (jvf. Miljøstyrelsens vejledning nr. 1/1983) med hensyn til vandkvalitet og vandløbets fysiske forhold.

Kravet til vandkvaliteten kan reguleres gennem tilladelser til spildevandsudledning og hensyntagen til vandløbenes okkerbelastning. Kravet til vandløbenes fysiske forhold tilgodeses gennem valget af miljøvenlige vedligeholdelsesmetoder.

3.2 Kontrol af vandafledningsevne og miljøkvalitet

Vandafledningsevnen for Rødå med tilløbene Hjarup Å og Lerskov Bæk kontrolleres mindst hvert 5. år i perioden marts - april. På strækninger, hvor der erfaringsmæssigt er risiko for aflejring, foretages kontrollen af vandafledningsevnen hvert år. Kontrollen udføres ved enten at måle samhörørende værdier af vandstand og vandføring på en eller flere stationer i vandløbene, eller ved opmåling eller pejling af vandløbenes skikkelse.

Viser målingerne, at vandafledningsevnen er mindre end den regulativmæssige vandafledningsevne, vil der blive foretaget vedligeholdelsesindgreb.

Miljøkvaliteten for Rødå med tilløbene Hjarup Å og Lerskov Bæk kontrolleres løbende på grundlag af smådyr-faunaens sammensætning. Herved konstateres vandløbenes aktuelle miljøtilstand, som så kan sammenlignes med vandløbenes politisk vedtagne målsætninger. Vandløbsmyndigheden kan på denne baggrund vurdere vedligeholdelsesmetoder m.m. for at opnå/fastholde den ønskede miljøkvalitet.

4 Registrering af forskellige vandløbsforhold

4.1 Broer, overkørsler m.v

Over **Rødå** med tilløbene **Hjarup Å** og **Lerskov Bæk** fører følgende broer:

fra station	til station	tekst
Rødå:		
255	268	Hldv 324 Ribevej. Betonbro med rørgelænder og autoværn. Vandslug 4,3 m. Vedligeholdes af Sønderjyllands Amt.
383	385	Gang- og cykelbro. Træbro med trægælænder. Vedligeholdes af Rødekro kommune.
457	459	Gang- og cykelbro. Træbro med trægælænder. Vedligeholdes af Rødekro kommune.
1 408	1 412	Betonoverkørsel. Vandslug 4,85 m. Vedligeholdes af brugerne og ejerne af de tilstødende arealer.
1 430	1 431	Privat gangbro. Træbro med gælænder. Vedligeholdes af brugerne og ejerne af de tilstødende arealer.
1 460	1 461	Privat gangbro. Træbro med gælænder. Vedligeholdes af brugerne og ejerne af de tilstødende arealer.
1 476	1 477	Privat gangbro. Træbro uden gælænder. Vedligeholdes af brugerne og ejerne af de tilstødende arealer.
1 766	1 773	Kv 53 Fladhøjvej. Betonbro med rørgælænder. Vandslug 5,0 m. Vedligeholdes af Rødekro kommune.
2 247	2 251	Betonoverkørsel. Vandslug 5,0 m. Vedligeholdes af brugerne og ejerne af de tilstødende arealer.
2 550	2 554	Betonoverkørsel. Vandslug 5,0 m. Vedligeholdes af brugerne og ejerne af de tilstødende arealer.
3 500	3 507	Mjøl's Bro, kv 54 Arnhøjvej. Betonbro med rørgælænder. Vandslug 5,0 m. Vedligeholdes af Rødekro kommune.
3 786	3 790	Betonoverkørsel. Vandslug 5,0 m. Vedligeholdes af brugerne og ejerne af de tilstødende arealer.
3 882	3 886	Betonoverkørsel. Vandslug 5,0 m. Vedligeholdes af brugerne og ejerne af de tilstødende arealer.
4 423	4 426	Overkørsel af natursten med betondæk. Vandslug 2,2 m. Vedligeholdes af brugerne og ejerne af de tilstødende arealer.
4 780	4 784	Betonoverkørsel. Vandslug 3,0 m. Vedligeholdes af brugerne og ejerne af de tilstødende arealer.
5 233	5 236	Overkørsel af natursten med betondæk. Vandslug 2,7 m. Vedligeholdes af brugerne og ejerne af de tilstødende arealer.

(fortsættes)

fra station	til station	tekst
6 048	6 050	Kreaturpassage med trædæk. Vandslug 1,0 m. Vedligeholdes af brugerne og ejerne af de tilstødende arealer.
6 138	6 139	Kreaturpassage. Træbro med rækværk. Vedligeholdes af brugerne og ejerne af de tilstødende arealer.
6 142	6 148	Kv 176a Hydevadvej 23 - 25. Betonoverkørsel med rørgelænder. Vandslug 2,65 m. Vedligeholdes af Rødekro kommune.
6 660	6 664	Hønkys Bro, kv 176b Hydevadvej 31 - 35. Stål-tunnellrør med autoværn. Vandslug 1,8 m. Vedligeholdes af Rødekro kommune.
6 723	6 725	Løs trægangbro med gelænder i den ene side. Vedligeholdes af brugerne og ejerne af de tilstødende arealer.
6 903	6 906	Overkørsel af træsveller. Vedligeholdes af brugerne og ejerne af de tilstødende arealer.
7 101	7 106	Overkørsel. Træsveller med gelænder på betonfundament. Vedligeholdes af brugerne og ejerne af de tilstødende arealer.
7 854	7 858	Overkørsel af træsveller. Vedligeholdes af brugerne og ejerne af de tilstødende arealer.
8 693	8 699	Kv 58 Neffeskovvej. Betonbro med rørgelænder. Vandslug 2,6 m. Vedligeholdes af Rødekro kommune.
8 834	8 838	Betonoverkørsel. Vandslug 2,4 m. Vedligeholdes af brugerne og ejerne af de tilstødende arealer.
8 963	8 979	Ldv 501 Bovvej. Betonbro med autoværn. Vandslug 3,0 m. Vedligeholdes af Sønderjyllands Amt.
10 751	10 755	Betonoverkørsel. Vandslug 2,1 m. Vedligeholdes af brugerne og ejerne af de tilstødende arealer.
11 871	11 875	Overkørsel med rørgennemløb; Ø 1,60 m. Vedligeholdes af brugerne og ejerne af de tilstødende arealer.
12 410	12 416	Kv 64 Vandmøllevej. Betonbro med rørgelænder. Vandslug 2,7 m. Vedligeholdes af Rødekro kommune.
12 733	12 736	Betonoverkørsel med rørgelænder. Vandslug 2,2 m. Vedligeholdes af brugerne og ejerne af de tilstødende arealer.
12 892	12 901	Kv 3 Klovtoftvej. Betonbro med rørgelænder. Vandslug 2,5 m. Vedligeholdes af Rødekro kommune.
13 100	13 103	Overkørsel. Vedligeholdes af brugerne og ejerne af de tilstødende arealer.
13 489	13 492	Betonoverkørsel. Vandslug 2,75 m. Vedligeholdes af brugerne og ejerne af de tilstødende arealer.
13 968	13 972	Betonoverkørsel. Vandslug 3,1 m. Vedligeholdes af brugerne og ejerne af de tilstødende arealer.

(fortsættes)

fra station	til station	tekst
14 377	14 381	Betonoverkørsel. Vandslug 3,3 m. Vedligeholdes af brugerne og ejerne af de tilstødende arealer.
14 572	14 576	Betonoverkørsel. Vandslug 3,1 m. Vedligeholdes af brugerne og ejerne af de tilstødende arealer.

Tilløb Hjarup Å:

501	511	Kv 229 Kometvej. Betonbro med rørgennemløb; Ø 1,40 m. Vedligeholdes af Rødekro kommune.
656	663	Overkørsel med rørgennemløb; Ø 1,40 m. Vedligeholdes af brugerne og ejerne af de tilstødende arealer.
1 613	1 621	Overkørsel med rørgennemløb; Ø 1,40 m. Vedligeholdes af brugerne og ejerne af de tilstødende arealer.

Tilløb Lerskov Bæk:

350	354	Overkørsel med rørgennemløb; Ø 1,40 m. Vedligeholdes af brugerne og ejerne af de tilstødende arealer.
469	475	Overkørsel med rørgennemløb; Ø 1,40 m. Vedligeholdes af brugerne og ejerne af de tilstødende arealer.
760	770	Overkørsel med rørgennemløb; Ø 2,00 m. Vedligeholdes af brugerne og ejerne af de tilstødende arealer.
1 734	1 737	Overkørsel med træsveller på jerndragere. Vedligeholdes af brugerne og ejerne af de tilstødende arealer.
2 034	2 038	Betonoverkørsel. Vandslug 4,0 m. Vedligeholdes af brugerne og ejerne af de tilstødende arealer.
2 285	2 292	Kv 16a, Andholmvej. Betonbro med rørgelænder. Vandslug 4,0 m. Vedligeholdes af Rødekro kommune.
2 598	2 601	Overkørsel. Vedligeholdes af brugerne og ejerne af de tilstødende arealer.
2 696	2 709	Ldv 555 Bodumvej. Betonbro med autoværn. Vandslug 3,0 m. Vedligeholdes af Sønderjyllands Amt.

Rødå; Kassegennemløb under Rødekro by:

Rødå er fra st. 748 til st. 1 350 ført under Rødekro by i et kassegennemløb udført som betonbygværk med 1,75 m vandslug og 1,2 m fri højde. Under offentlige veje og under jernbanen er kassegennemløbet armeret efter de pågældende myndigheders krav. Vedligeholdelsen af kassegennemløbet under offentlige veje påhviler de respektive vejere, ligesom strækningen under banelegemet vedligeholdes af D.S.B. Den øvrige del af kassegennemløbet vedligeholdes af de øst for kassegennemløbet beliggende interesserede lodsejere til partsfordelingen for anlægget til landvindingssagen "Rødå, Hjarup Å, Lerskov Bæk m.v.". (Specialkort i 1 : 1000 med kassegennemløbets forløb ses i bilag A).

4.2 Stryg, styrt og stemmeværker

I **Rødå** er registreret følgende stemmeværker og stryg:

station	tekst
6 050	<p>Betonstemmeværk med træstemmeplanker. Bundkote 36,60 m DNN og maksimal stemmehøjde til kote 37,90 m DNN. Stemmebredde 1,0 m. Stemmetider: Normalt fra 15. oktober til 15. april; vandløbsmyndigheden kan rykke terminerne med op til 14 dage.</p> <p>Opstemningen medfører dannelse af en vinter-sjapsø opstrøms stemmeværket; ved højere vandstand end kote 37,90 vil vinter-sjapsøen afvandes gennem et overløb ca. 40 m nord for stemmeværket. Herfra løber vandet ned ad et ca. 50 m langt stryg, før det ved st. 6 100 løber ud i Rødå.</p> <p>I stemmeværket er etableret en skydespjældventil, der skal benyttes i forbindelse med overgangen mellem sommer- og vintersituationen. Ved fyldningen af vinter-sjapsøen om efteråret skal der være et mindre gennemløb ved stemmeværket, således at vandløbet ikke udtørres nedstrøms opstemningen. Ved tømningen af vinter-sjapsøen om foråret skal skydespjældventilen benyttes, således at der sker en langsom tømning af sjapvandssøen med en relativ konstant vandføring.</p>
12 489	Stryg nr. 1. Trappestryg med beton-tremmebund. Længde 26 m med en faldhøjde på 0,64 m.
14 439	Stryg nr. 2. Trappestryg med beton-tremmebund. Længde 21 m med en faldhøjde på 0,44 m.
14 860	Stryg nr. 3. Trappestryg med beton-tremmebund. Længde 23 m med en faldhøjde på 0,43 m.

Der er ikke registreret styrt, stryg og stemmeværker ved tilløbene **Hjarup Å** og **Lerskov Bæk**.

4.3 Restaureringsforanstaltninger

Der er foretaget følgende restaureringsforanstaltninger i **Rødå**:

I efteråret 1991 er etableret en såkaldt vinter-sjapsø på en del af **Rødå** ved Hønkys, samt en permanent sø med tilløb fra vandløbet. Hensigten er at reducere vandløbets indhold af okker og næringsstoffer ved etablering af søer og hævnning af grundvandsstanden.

For at kunne opstemme vinter-sjapsøen er etableret et stemmeværk i vandløbets st. 6 050 (se nærmere specifikationer for stemmeværket i pkt. 4.2, side 15). I forbindelse med stemmeværket er anlagt en nord-sydgående flad dæmning med en kronebredde på ca. 3 m og en kronekote på 38,25 m DNN. Dæmningens samlede længde er ca. 80 m, med et overløb fra vinter-sjapsøen i den nordlige ende.

Vinter-sjapsøens største udbredelse er ca. fra **Rødås** st. 5 300 og til stemmeværket ved st. 6 050; i alt maksimalt 4 ha. Ved **Rødås** st. 5 650 er et indløb til en nord for vandløbet etableret permanent sø på ca. 1 ha.

Der er ikke foretaget restaureringsforanstaltninger ved tilløbene **Hjarup Å** og **Lerskov Bæk**.

4.4 Vandløbskrydsninger

Ved **Rødå** er der registreret følgende krydsninger:

ca. station	Krydsningsart	Tilladelse - dato	Bemærkninger
240	Gasledning	28.04.95	Naturgas Syd I/S
245	Telekabel	04.03.91	Statens Teletjeneste
560	Telekabel	10.03.75	P & T
1 600	El kabel	22.08.88	Clip-Renseri, Rødekro
3 502	Gasledning	28.04.95	Naturgas Syd I/S
4 500	Telekabel	04.11.88	Tele Sønderjylland
4 600	Lavspændingskabel	14.04.86	Midtsønderjyllands Elforsyning
5 500	Telekabel	08.02.89	Statens Teletjeneste
6 138	0,4 kV el kabel	07.08.84	Midtsønderjyllands Elforsyning
6 655	0,4 kV el kabel	07.08.84	Midtsønderjyllands Elforsyning
7 096	0,4 kV el kabel	07.08.84	Midtsønderjyllands Elforsyning
8 058	Brændstofledning	Tidl. godkendt	Forsvarsministeriet
8 702	Vandledning	20.03.84	Hellevad Vandværk
8 840	Lavspændingskabel	20.01.77	Midtsønderjyllands Elforsyning
9 204	Gas-transmissionsledn.	27.04.81	DONG
9 629	Spildevandsledning	05.09.86	Hellevad Andelsmejeri
12 911	Vandledning	09.09.91	Hellevad Vandværk
14 080	0,4 kV el kabel	02.10.89	Midtsønderjyllands Elforsyning

Der er ikke registreret krydsninger af tilløbene **Hjarup Å** og **Lerskov Bæk**.

4.5 Beplantninger

På vandløbsarealet langs **Rødå** med tilløbene **Hjarup Å** og **Lerskov Bæk** er der ikke registreret særskilte skyggegivende beplantninger .

4.6 Vandstandsskalaer, målestationer og målebroer

Til kontrol af vandafledningsevnen kan vandløbsmyndigheden opsætte vandstandsskalaer, målestationer og målebroer. Disse fjernes igen, når der ikke er behov for dem.

Ved **Rødå** er anbragt følgende vandstandsskalaer, målestationer og målebroer:

ca. station	tekst
Rødå:	
8	Vandstandsskala på pæl. Ingen angivelse af topkote.
268	Vandstandsskala fæstnet på betonbro. Top skala kote 42,00 m DNN.
4 794	Vandstandsskala på pæl. Top skala kote 39,00 m DNN.
5 213	Selvregistrerende målestation (MYLOG).
5 217	Vandstandsskala på pæl. Top skala kote 39,00 m DNN.
5 231	Vandstandsskala på pæl. Top skala kote 39,00 m DNN.
6 046	Vandstandsskala på pæl. Top skala kote 39,00 m DNN.
6 129	Vandstandsskala på pæl. Top skala kote 38,00 m DNN.
6 141	Vandstandsskala på pæl. Top skala kote 38,00 m DNN.
6 751	Vandstandsskala på pæl. Top skala kote 37,00 m DNN.
8 991	Vandstandsskala på pæl. Top skala kote 35,00 m DNN.
10 767	Vandstandsskala på pæl. Top skala kote 33,00 m DNN.
12 437	Vandstandsskala på pæl. Top skala kote 30,00 m DNN.
14 576	Vandstandsskala fæstnet på betonbro. Top skala kote 26,00 m DNN.
14 577	Selvregistrerende målestation (MYLOG).

Der er for tiden ingen vandstandsskalaer, målestationer og målebroer på tilløbene **Hjarup Å** og **Lerskov Bæk**.

4.7 Okkerpotentielle områder

På bilag A er vist de arealer i oplandende til **Rødå** med tilløbene **Hjarup Å** og **Lerskov Bæk**, der af Landbrugsministeriet er udpeget som okkerpotentielle.

I disse områder må der ikke påbegyndes nye eller ændres bestående udgrøftninger og dræninger uden amtsrådets tilladelse, jvf. § 2 i Lov om okker, lov nr. 180 af 8. maj 1985.

4.8 Å-beskyttelseslinier

Det er ikke tilladt at placere bebyggelse, campingvogne og lignende eller foretage beplantning eller ændringer i terrænet inden for en afstand af 150 m fra vandløbet, jvf. Naturbeskyttelsesloven af 3. januar 1992, § 16.

Ovenstående gælder for alle offentlige vandløb med en regulativmæssig bundbredde på mindst 2 m, men undtaget herfra er:

- Foranstaltninger, der efter vandløbsloven er meddelt påbud om eller tilladelse til (f.eks. beplantninger foretaget langs vandløbet af restaureringsmæssige hensyn, jvf. afsnit 4.5),
- Gentilplantning af skovarealer og beplantning i eksisterende haver,
- Driftsbygninger, der er nødvendige for jordbrugs- og fiskerierhvervene, og
- Andre områder, der efter den hidtidige lovgivning har været undtaget.

Tilløbene Hjarup Å og Lerskov Bæk er ikke omfattet af ovenstående.

Følgende strækninger af Rødå er omfattet af ovenstående:

fra station	til station
0	748
1 350	4 151
12 257	15 140

5 Administrative bestemmelser

Sønderjyllands amtsråd er vandløbsmyndighed for **Rødå** med tilløbene **Hjarup Å** og **Lerskov Bæk**, og har ansvar for vandløbenes administration, vedligeholdelse og tilsyn.

Vandløbene med bygværker m.m. skal vedligeholdes således, at den fastlagte vandaflednings-
evne opretholdes under hensyntagen til de miljømæssige krav til vandløbskvaliteten (omtalt i
afsnit 3.1.). Dette betyder desuden, at der ikke må benyttes eller anlægges vadesteder for krea-
turer og køretøjer. I stedet kan der, mod gebyr for sagsbehandlingen, meddeles tilladelse fra
vandløbsmyndigheden til etablering af markoverkørsler. Sagsbehandling for flytbare overkørs-
ler er gebyrfri.

Omkostningerne ved vandløbenes vedligeholdelse påhviler vandløbsmyndigheden, mens byg-
værker vedligeholdes af de respektive ejere og brugere.

6 Bestemmelser om sejlads

Sejladsforbud

I henhold til Sønderjyllands amtsråds vedtagne tillægsregulativ for amtsvandløb af 2. marts 1992 er sejlads på **Rødå** med tilløbene **Hjarup Å** og **Lerskov Bæk** ikke tilladt.

Sejladsforbuddet gælder ikke for lodsejeres sejlads med ikke-motordrevne fartøjer ud for egen ejendom eller for vandløbsmyndighedens sejlads i forbindelse med vedligeholdelse og tilsyn.

Endvidere kan vandløbsmyndigheden give sejladstilladelse til andre myndigheder, foreninger og personer, der udøver fiskepleje i vandløbet eller kontrolopgaver i henhold til anden lovgivning.

7 Bredejerforhold

7.1 Vedligeholdelsesvilkår

Ejere og brugere af arealer, der ligger langs med vandløbene, har pligt til at tåle det nødvendige vedligeholdelsesarbejdes udførelse, uden at der kan kræves erstatning for de derved påførte gener. Dertil hører også kørsel med materialer og maskiner langs vandløbet i et 8 meter bredt arbejdsbælte.

Bygninger, bygværker, faste hegn, beplantninger og lignende faste anlæg må ikke anbringes nærmere end 8 m fra vandløbenes øverste kanter uden vandløbsmyndighedens tilladelse.

For **Rødås kassegennemløb** under Rødekro by gælder, at der ikke uden vandløbsmyndighedens tilladelse må anbringes bygværker eller andet, der kan forøge udgifterne til gennemløbets vedligeholdelse, inden for en tinglyst byggelinieafstand på 2,5 m fra kassegennemløbet. Ligeledes er det ikke tilladt ved eksisterende eller nye beplantninger i nærheden af kassegennemløbet at skabe risiko for at gennemløbet beskadiges eller tilstoppes. (Specialkort i 1 : 1000 med kassegennemløbets forløb ses i bilag A).

I forbindelse med vedligeholdelse og tilsyn med vandløbene har vandløbsmyndigheden ret til færdsel langs vandløbene samt på de til vandløbene førende adgangsveje.

7.2 Dyrkningsfrie bræmmer

Dyrkning, jordbehandling, plantning, terrænændring, anbringelse af hegn og opførelse af bygværker må i landzone ikke foretages i en bræmme på 2 meter fra vandløbenes øverste kanter.

Undtaget herfra er beplantninger langs vandløbene, der virker væksthæmmende for grøden, jvf. afsnit 4.5, og hegning ved løsdrift, jvf. afsnit 7.3.

7.3 Hegning ved løsdrift

Benyttes arealer langs vandløb til græsning for løsgående husdyr, skal bredejerne anbringe og vedligeholde forsvarlige og effektive trådhegn langs med og mindst 1,0 m fra vandløbskanten.

Trådhegn langs vandløbene og tværgående trådhegn indtil 8 m fra vandløbskanterne, har ejerne pligt til at fjerne med 1 uges varsel, hvis vandløbsmyndigheden skønner det nødvendigt af hensyn til en evt. maskinel udførelse af vedligeholdelsesarbejdet. - Ubenyttede trådhegn og hegnspæle må ikke henlægges på vandløbenes bræmmer og sideskrånninger.

7.4 Kreaturvanding

Bredejere må oppumpe vand fra vandløbene til kreaturvanding med mulepumpe eller vindpumpe, hvis pumpeindsugningen placeres så tæt på vandkanten, at den ikke er til gene for vandets frie løb eller vedligeholdelsesarbejdet.

For at undgå at vandingspumper bliver beskadiget under udførelse af vandløbsvedligeholdelsen, skal indsugningen til pumperne være tydeligt markeret. Vandløbsmyndigheden har ingen

erstatningspligt for eventuelle skader på pumpeanlæg i forbindelse med vedligeholdelsesarbejdet.

Ud over dette må der ikke benyttes eller anlægges vandingssteder i eller omkring vandløbene.

Ifølge vandforsyningslovens bestemmelser må der ikke tages vand fra vandløbene til andre formål end kreaturvanding uden vandløbsmyndighedens tilladelse.

7.5 Vandstand og vandkvalitet

Der må ikke ledes vand bort fra vandløbene, foretages ændringer i vandløbenes vandstand eller foretages andet, der hindrer vandets frie løb.

Ifølge miljøbeskyttelsesloven må vandløbene ikke tilføres stoffer, der kan forurene vandet, ligesom sådanne stoffer ikke må oplægges på vandløbsarealet eller så tæt på vandløbene, at der er fare for at vandet forurenes.

Der må derfor ikke gødskes eller anvendes sprøjtemidler inden for en afstand af 1 m fra vandløbskanterne.

7.6 Regulering og tilløb

Regulering; d.v.s. enhver ændring af vandløbenes skikkelse, herunder vandløbenes forløb, bredde, bundkote, skråningsanlæg samt en evt. rørlægning af vandløbene, må kun finde sted med vandløbsmyndighedens tilladelse. Nye tilløb og tilløb, der reguleres, kan vandløbsmyndigheden kræve forsynet med en 5 m bred overkørsel ved tilløbets udløb i vandløbene til brug for transport af vedligeholdelsesmateriel.

7.7 Drænudløb

Nye drænudløb må ikke uden vandløbsmyndighedens tilladelse anbringes dybere end 20 cm over den bundkote, der er angivet i regulativets dimensionsskema (pkt. 3.1), eller - for uregulerede strækninger - 20 cm over den faktiske vandløbsbund.

Udløb fra dræn skal sikres således, at udløbene ikke gør skade på vandløbenes sideskråninger og brinker, og må ikke være til gene for vedligeholdelsesarbejdet. Andre udløb til vandløbene må kun anlægges efter forud indhentet tilladelse fra vandløbsmyndigheden.

I forbindelse med dræning skal bestemmelserne i lov nr. 180 af 8. maj 1985 om okker følges.

Omkostninger ved anlæg, vedligeholdelse, drift og reparation af drænrør og andre rørledninger med udløb i vandløbene, er vandløbsmyndigheden uvedkommende. Ved spuling af dræn må okkerholdigt spulevand ikke udledes i vandløbene. Spulevandet skal i stedet opsamles og evt. spredes på de tilstødende arealer.

7.8 Erstatningsansvar og straffebestemmelser

I tilfælde af beskadigelse af vandløbene (inkl. sideskråninger og bræmmer), beplantninger langs vandløbene, bygværker og tekniske installationer (målestationer, målebroer, skalapæle etc.) eller såfremt der bliver foretaget andet i strid med dette regulativ eller vandløbsloven, kan vandløbsmyndigheden kræve genoprettelse af den tidligere tilstand.

Såfremt et påbud ikke efterkommes inden udløbet af den fastsatte frist, kan vandløbsmyndigheden foretage det fornødne på den skyldiges regning.

Er der fare for, at betydelig skade kan ske f.eks. på grund af usædvanlige nedbørsforhold, pludseligt tøbrud eller andre udefra kommende ekstraordinære begivenheder, kan vandløbsmyndigheden foretage det fornødne uden påbud og på den skyldiges regning.

Overtrædelse af bestemmelserne i dette regulativ kan straffes med bøde.

8 Vedligeholdelse

8.1 Vedligeholdelsens udførelse

Vandløbsmyndigheden afgør om vedligeholdelsen skal udføres i entreprise eller ved egen foranstaltning, ligesom vandløbsmyndigheden selv vælger vedligeholdelsesmetode.

Vedligeholdelsen af de enkelte vandløbsstrækninger skal udføres således, at vandløbenes fysiske tilstand og miljøkvalitet er i overensstemmelse med de fastsatte målsætninger.

8.2 Vedligeholdelsesgener

Ved tilrettelæggelsen af vedligeholdelsesarbejdet skal ulemper og gener, som bredejere skal tåle, søges fordelt ligeligt på begge sider af vandløbene.

8.3 Grødeskæring

Grødeskæring i **Rødå** med tilløbene **Hjarup Å** og **Lerskov Bæk** foretages i et omfang efter behov som følger:

Hjarup Å og Lerskov Bæk: En gang årligt inden den 15. september.

Rødå: Fra st. 0 (sammenløbet af **Hjarup Å** og **Lerskov Bæk**) og til st. 4 151 (start af den uregulerede strækning): To gange årligt inden henholdsvis den 1. juli og den 15. september.

Fra st. 4 151 og til st. 15 140 (sammenløb med amtsvandløb 4231 Surbæk): En gang årligt inden den 15. september. For at opretholde vandafledningsevnen på denne strækning kan grøden dog skæres en ekstra gang i løbet af vækstperioden efter vandløbsmyndighedens skøn når lodsejerne anmoder herom.

På strækningen med vinter-sjapsøen fra st. 5 300 og til st. 6 050 skal der kun skæres grøde, såfremt der sker en uforudset påvirkning (opstuvning) af den opstrømsliggende vandløbsstrækning, eller såfremt det af andre grunde skønnes nødvendigt af vandløbsmyndigheden.

Under grødeskæringen skal der så vidt muligt efterlades ubeskadiget grøde i vandløbenes sider, og vandløbsbunden må ikke beskadiges. Grøden må højest skæres i et omfang, der svarer til de regulativmæssige dimensioner.

8.4 Bundoprensning af aflejret materiale

Såfremt den fastlagte vandafledningsevne ikke er opfyldt p.g.a. bundaflejringer skal vandløbsmyndigheden iværksætte oprensning af aflejret materiale; normalt sker det i perioden fra 15. august til 1. oktober.

Bundoprensning iværksættes kun, når den målte vandafledningsevne er mindre end den vandafledningsevne, der beregningsmæssigt fremkommer ved at benytte vandløbenes teoretiske dimensioner.

Oprensningen må kun ske inden for vandløbenes regulativmæssige bundbredde, og skal udføres således, at kun sand-, slam- og mudderaflejringer fjernes, mens sten og grusbund efterlades uskadt. Hvor vandløbene naturligt har udviklet sig til større dimensioner end nævnt i regulativet foretages normalt ikke udfyldning eller udjævning.

Det skal tilstræbes, at vandløbskanterne henligger i naturlig tilstand, hvorfor de ikke afrettes. Desuden skal overhængende brinker og træerødder i vandløbene bevares.

Lovligt etablerede drænudløb i vandløbene vil blive frilagt i forbindelse med den almindelige vedligeholdelse, såfremt der rettes henvendelse til vandløbsmyndigheden herom.

I den del af **Rødå**, der er ureguleret (fra st. 4 151 til st. 12 410), vil der normalt ikke blive foretaget bundoprensning.

8.5 Slåning af sideskråninger og banketter

Slåning af sideskråninger foretages kun, såfremt den fastlagte vandafledningsevne væsentligt begrænses af vegetationen på sideskråningerne, eller såfremt denne vegetation hindrer udførelsen af nødvendig grødeskæring.

Selvsåede træer og buske på uhensigtsmæssige voksesteder, samt dominerende vegetation af f.eks. brændenælde, bjørneklo, tidsel og skræppe, kan dog fjernes.

8.6 Beplantninger langs vandløbene

Skyggegivende træer og buske, der kan medvirke til at begrænse grødevæksten i vandløbene, skal bevares.

Vedligeholdelse, beskæring og evt. fornyelse af beplantninger på vandløbsarealet foretages af vandløbsmyndigheden.

8.7 Grødeopsamling

Afskåren grøde skal opsamles og fjernes fra vandløbene efter grødeskæringen af vandløbsmyndigheden. Hvor det findes mest hensigtsmæssigt kan vandløbsmyndigheden etablere grødeopsamlingspladser. Dette vil i givet fald ske efter nærmere aftale med de pågældende lods-ejere.

Flydende grøde, der - også uden for grødeskæringsperioden - samler sig ved vandløbenes bygværker, skal fjernes af bygværksejerne.

8.8 Fjernelse af oplagt fyld og grøde

Ejere af arealer langs vandløbene har pligt til at fjerne eller udjævne fyld og grøde, som under vedligeholdelsen oplægges på arealer langs vandløbene. Dette skal ske inden 1. maj det efterfølgende år - eller for arealer i omdrift - umiddelbart efter afhøstning.

Udjævning af oplagt materiale skal ske i et højst 10 cm tykt lag, der ikke må lægges nærmere end 3 m fra vandløbenes øverste kanter. Det påhviler enhver ejer at være opmærksom på, om

der er oplagt grøde eller oprenset materiale på hans jord, idet vandløbsmyndigheden efter tidsfristens udløb uden yderligere varsel kan fjerne eller udjævne det på ejerens regning.

Dette gælder ikke for grøde, der oplægges på grødeopsamlingspladser.

8.9 Almindelig oprydning

Under vedligeholdelsen sørger vandløbsmyndigheden for, at alle vandløbsfremmede elementer (grene, væltede træer, tilblæste eller bortkastede fremmedlegemer) opsamles og fjernes fra vandløbene og dets nærmeste omgivelser på forsvarlig vis.

Ejere af bygværker er forpligtet til at fjerne grene, grøde m.v., der hindrer vandets frie løb.

8.10 Tilsyn m.v.

Vandløbsmyndigheden fører tilsyn med vandløbene.

Lodsejere, og andre med interesse i vandløbene, der måtte ønske at deltage i tilsyn, kan træffe nærmere aftale herom med vandløbsmyndigheden.

Til varetagelse af lodsejernes interesser, kan vandløbsmyndigheden inddrage en lokal kontaktperson. Oplysning om vandløbenes evt. kontaktperson fås hos vandløbsmyndigheden.

8.11 Klager.

Lodsejere, eller andre med interesse i vandløbene, som finder vandløbenes vedligeholdelsestilstand eller andre forhold vedrørende vandløbene utilfredsstillende, kan rette henvendelse herom til vandløbsmyndigheden.

9 Regulativets revision og ikrafttræden

Vandløbsmyndigheden kan på ethvert tidspunkt optage nærværende regulativ til revision.

Regulativet har været offentliggjort og fremlagt til gennemsyn i 8 uger med adgang til at komme med eventuelle indsigelser og ændringsforslag i perioden 22. august - 17. oktober 1995.

Regulativet er herefter vedtaget af Sønderjyllands amtsråds udvalg for teknik og miljø den 7. december 1995.

Regulativet træder i kraft den 1. januar 1996.

Aabenraa den 7. december 1995

Sven Tarp
formand

/ Ole Roed Jensen
miljøchef

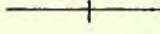
Beregnet	Tegnet mc
Rettet	

OVERSIGTSKORT

**RØDA med tilløbene Hjarup Å
og Lerskov Bæk**

Afd.	vandløbsafdelingen
J. nr.	9-21-04234-1-95
Tegn. nr.	BILAG Ab
Mål	1:25.000
Dato	August 1995

st.o.

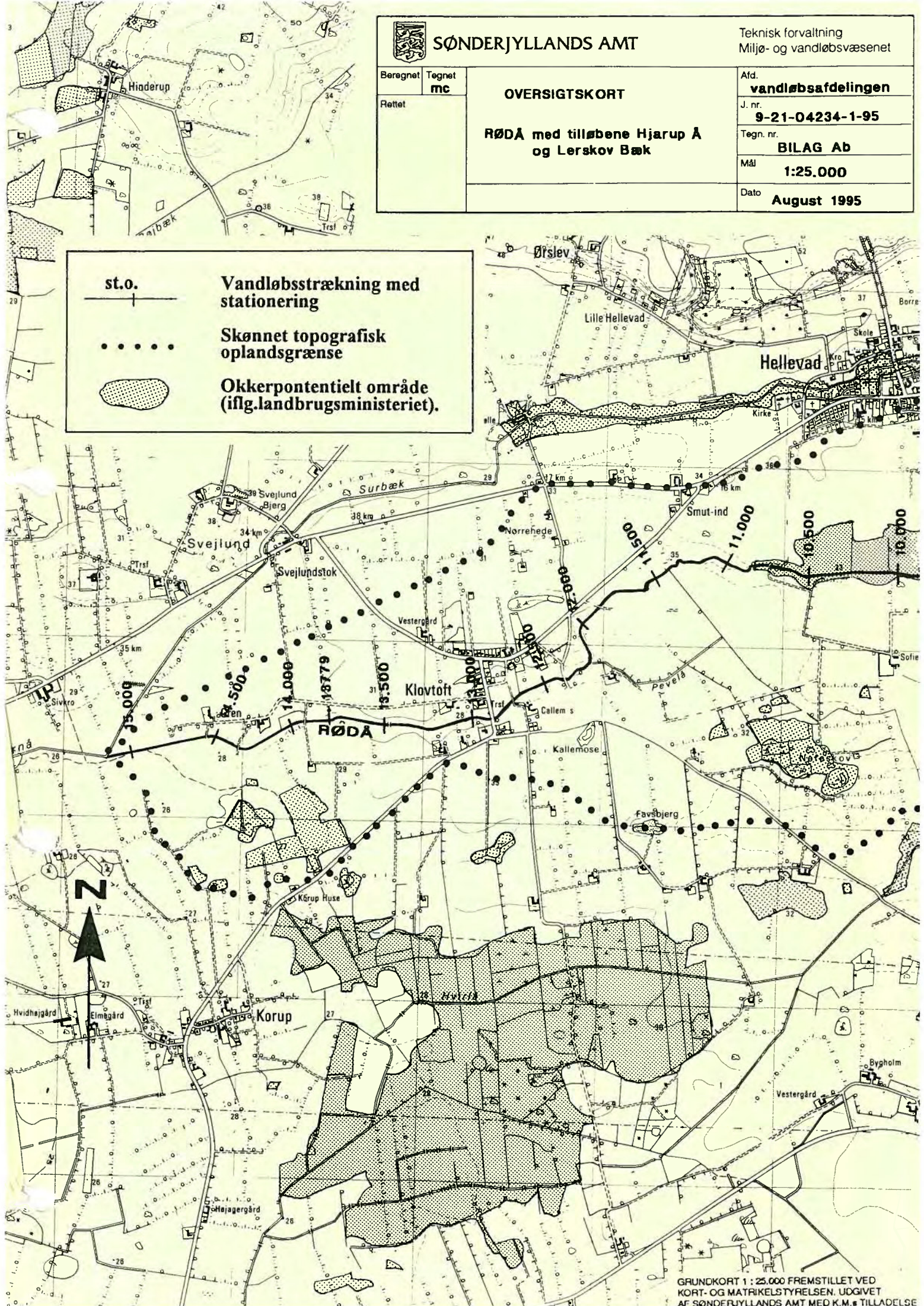
**Vandløbsstrækning med
stationering**

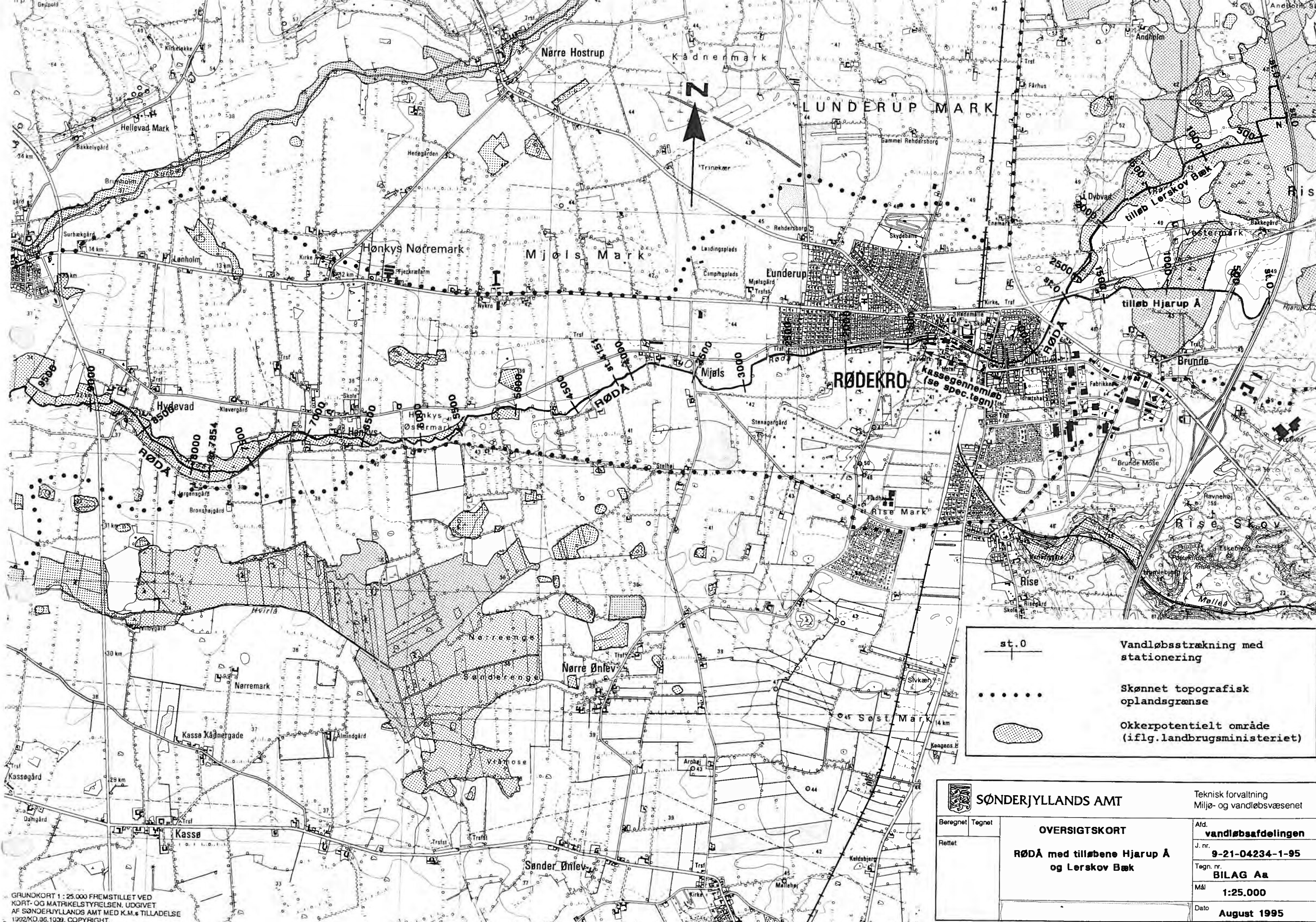

**Skønnet topografisk
oplandsgrænse**

**Okkerpontentielt område
(iflg. landbrugsministeriet).**

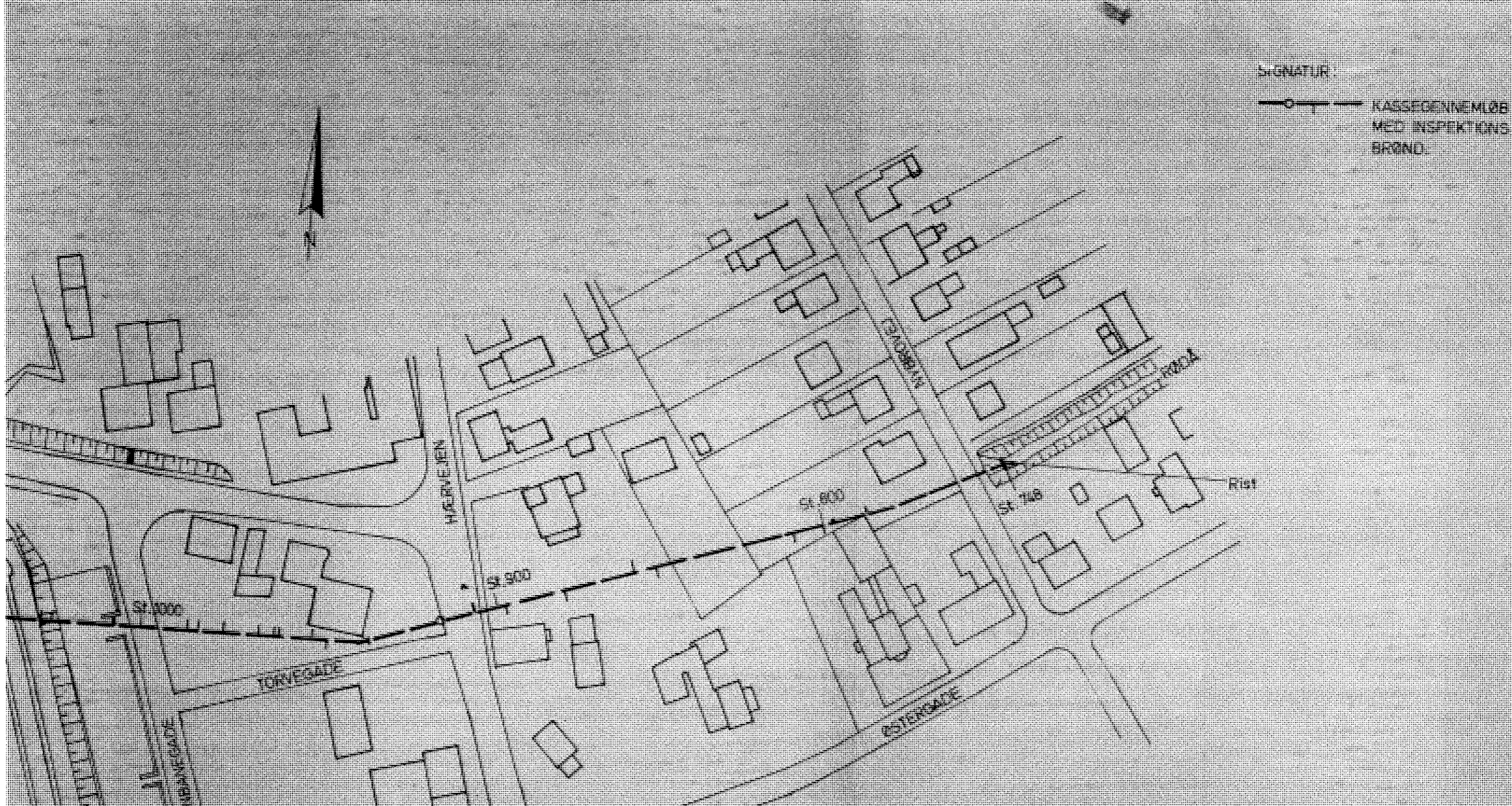
st.0	Vandløbsstrækning med stationering
.....	Skønnet topografisk oplandsgrænse
	Okkerpotentielt område (iflg. landbrugsministeriet)

		SØNDERJYLLANDS AMT		Teknisk forvaltning Miljø- og vandløbsvæsenet	
Beregnet	Tegnet	OVERSIGTSKORT		Ald.	vandløbsafdelingen
Rettet				J. nr.	9-21-04234-1-95
		RØDDÅ med tilløbene Hjarup Å og Lerskov Bæk		Tegn. nr.	BILAG Aa
				Mål	1:25.000
				Dato	August 1995

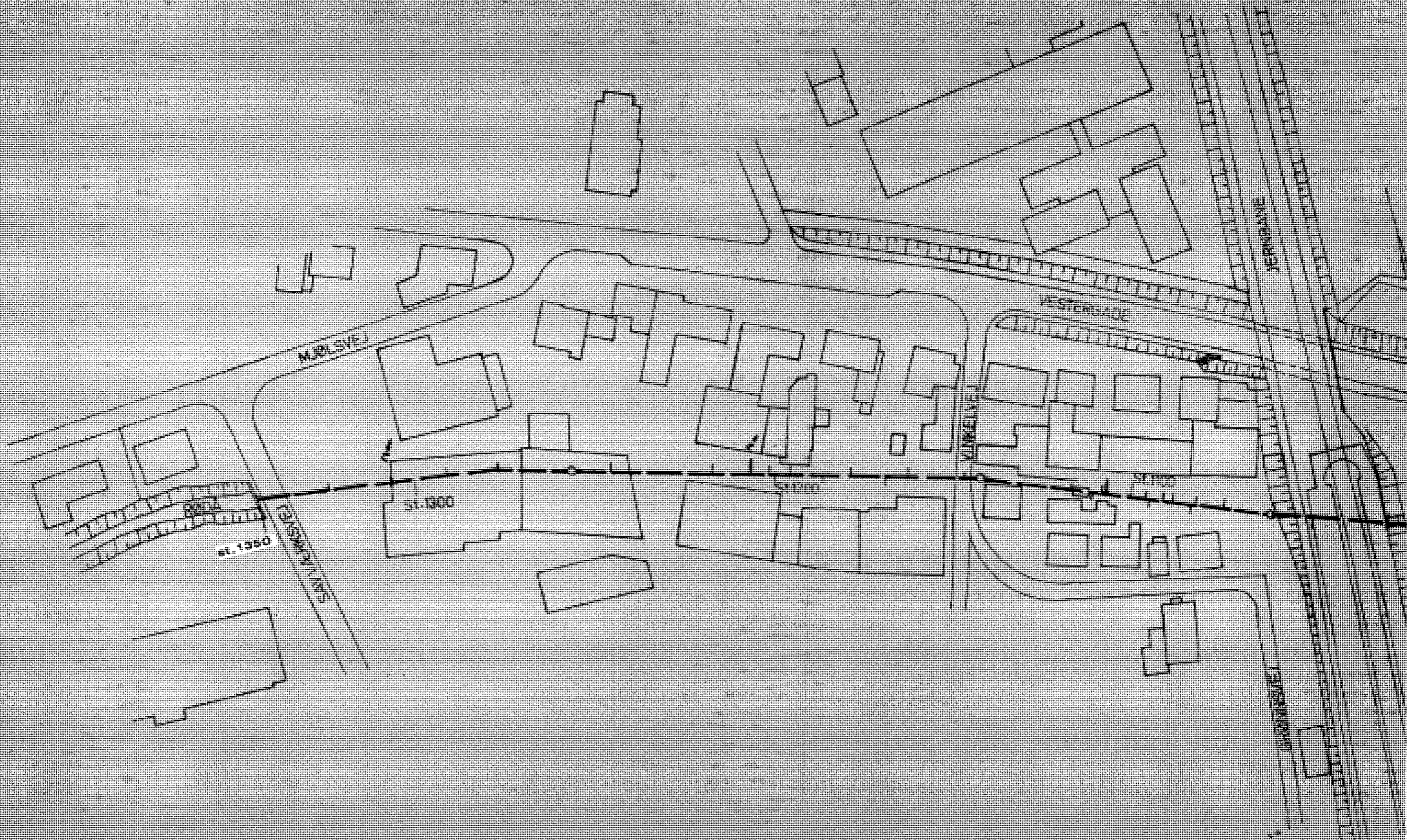
GRUNDKORT 1 : 25.000 FREMSTILLET VED KORT- OG MATRIKELSTYRELSEN. UDGIVET AF SØNDERJYLLANDS AMT MED K.M. & TILLADELSE 1992/KO.06.1039. COPYRIGHT.

SIGNATUR

KASSEGENNEMLØB
MED INSPEKTIONS
BRØND

SØNDERJYLLANDS AMTSRÅD. TEKNISK FORVALTNING		
AMTSVEJ - OG VANDLØBSVÆSENET		
Tegner: M.G.	RØDÅ	AV VANDU
Dato: 15.12.1983		Tegnr. nr.
Projekt:	KASSEGENNEMLØB UNDER RØDEKRO BY	J. nr.
		1:1000

MØLSVÆL

VESTERGÅDE

JERNBANE

nr. 1350

nr. 1300

nr. 1200

nr. 1100

SAN. LÆG. ANS.

JERNBANE

MØLSVÆL

TEKNISK ORDFORKLARING

for fagudtryk anvendt i regulativet

Fagudtrykkene er alfabetisk ordnede; ord med **fede typer** i forklaringerne henviser til fagudtryk, der er medtaget i denne oversigt. Se endvidere figuren på side 5, hvor en del af de tekniske begreber er vist.

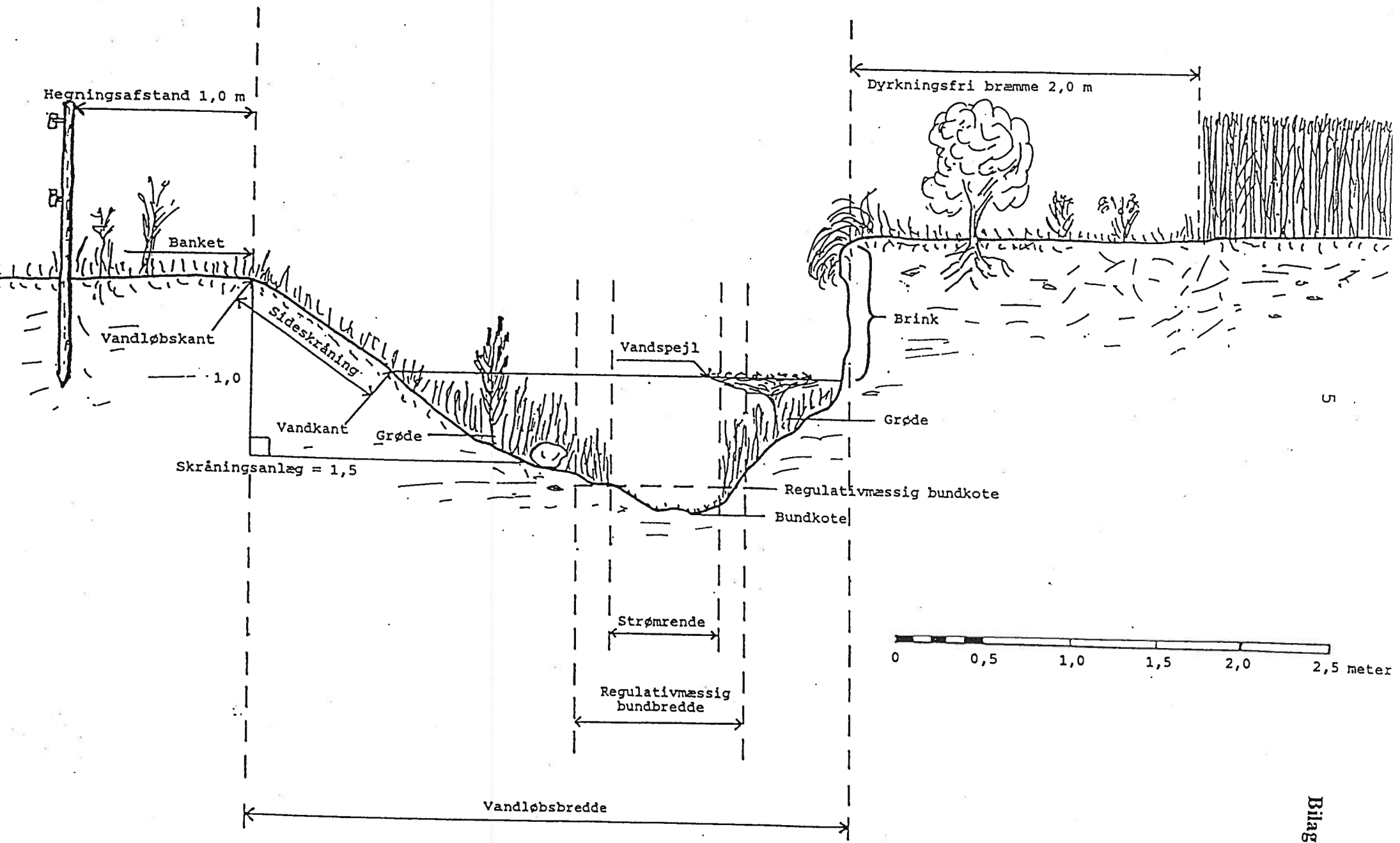
<u>"Afledning af vand"</u>	Målsætning for miljøkvalitet i vandløb (type C); vandløb, der alene skal anvendes til afledning af vand.
<u>Banket</u>	Vandret terræn langs vandløbskant .
<u>Brink</u>	Stejl sideskråning ; kan være overhængende.
<u>Bræmme</u>	Se banket .
<u>Bundkote</u>	Kote til dybeste opmålte punkt af vandløbsbunden.
<u>Bundoprensning</u>	Fjernelse af aflejret materiale (sand, slam og/eller dynd) samt fremmedlegemer fra strørendens bund.
<u>Bygværk</u>	Jordfast anlæg, der er opført ved et vandløb; f.eks. en bro, en markoverkørsel, et stemmeværk eller lignende.
<u>Dansk Normal Nul</u>	(DNN) Det beregnede gennemsnitlige havniveau i Danmark (middelvandstanden); anvendes som officielt nulpunkt til alle danske opmålinger.
<u>Dræning</u>	Sænkning af grundvandstanden i vandlidende områder gennem drænrør.
<u>Dyrkningsfri bræmme</u>	Beskyttelseszone udlagt på banketterne langs vandløb, hvorpå der er forbud mod dyrkning og jordbehandling for at undgå trykskader og for derved at bevare og/eller forbedre miljøkvaliteten .
<u>Fald</u>	Gennemsnitsfaldet på et vandløb måles i strømretningen og angives i ‰; f.eks. betyder et fald på 1,8 ‰, at vandløbsbunden falder med 1,8 m pr. km i strømretningen.
<u>Fauna</u>	Dyreliv.
<u>Flodemål</u>	Aftale om hvor højt et stemmeværk må hæve vandspejlet .
<u>Flora</u>	Planteliv (vegetation).
<u>GI-punkt</u>	Officiel kote indmålt af Geodætisk Institut; anvendes som udgangspunkt til opmåling af vandløb.
<u>Grøde</u>	Planter, som har deres rodnet under vandspejlet i vandløb.
<u>Grødeskæring</u>	Afskæring af grøde .
<u>Gydebanke</u>	Område i et vandløb, hvor bunden består af små sten og/eller grus, hvori ørred, laks og stalling placerer deres æg.

<u>"Gyde- og yngelopvækstområde for laksefisk"</u>	Målsætning for miljøkvalitet i vandløb (type B ₁); vandløb, der skal kunne anvendes som gyde- og yngelopvækstområde for ørred og andre laksefisk.
<u>"Karpefiskevand"</u>	Målsætning for miljøkvalitet i vandløb (type B ₃); vandløb, der skal kunne anvendes som opholds- og opvækstområde for ål, aborre, gedde og karpefisk.
<u>Kote</u>	Præcist højdebestemt punkt angivet i meter i forhold til Dansk Normal Nul (DNN) .
<u>"Laksefiskevand"</u>	Målsætning for miljøkvalitet i vandløb (type B 2); vandløb, der skal kunne anvendes som opvækst- og opholdsområde for ørred og andre laksefisk.
<u>Længdeprofil</u>	Udtegning af et vandløbs bundforhold i længderetningen.
<u>Manning-tal (M)</u>	Udtryk for ruheden af et vandløbs bund og sider. Det indgår i beregningen af vandafledningsevnen og angives med et tal, der oftest ligger mellem 20 og 40. Jo større manning-tal jo lettere løber vandet.
<u>Medstrøms</u>	Retningsangivelse i vandløbsområder angivet i forhold til vandets strømretning.
<u>Miljøkvalitet</u>	Et vandløbs mulighed for at være opholds- og levested for flora og fauna .
<u>Modstrøms</u>	Retningsangivelse i vandløbsområder angivet i forhold til vandets strømretning.
<u>Mæandrere</u>	Et vandløbs naturlige evne til at slynge og sno sig (opkaldt efter Mæander; oldtidens navn for floden Büyük Menderes i Tyrkiet).
<u>Målebro</u>	Simpel, smal træbro over et vandløb, som lægges fra bred til bred på et egnet sted udvalgt af vandløbsmyndigheden. Anvendes til at stå på under måling af vandets strømhastighed.
<u>Målestation</u>	Mekanisk eller elektronisk, forsvarligt aflåst instrument, som er opsat på en målebrønd i kanten af et vandløb. Anvendes til løbende registrering af vandløbets vandspejl .
<u>Nedstrøms</u>	Retningsangivelse i vandløbsområder angivet i forhold til vandets strømretning.
<u>Okker</u>	Opløste jernforbindelser, der kan udfældes i vandløb, hvor de afsættes som rustbrune belægninger på vandløbsbund, planter og dyr og dermed forringer miljøkvaliteten . Farveløs i opløst tilstand.
<u>Okkerpotentielle områder</u>	Områder, der grundet jordbundsforholdene er særligt udsat for udvaskning af okker til vandløb.
<u>"Okkerpåvirket"</u>	Målsætning for miljøkvalitet i vandløb (type F); vandløb, påvirket af okker .

<u>Opland</u>	Et areal (nedbørsområde), hvorfra overfladevandet strømmer til et vandløb; grænsen til nabo-oplandet betegnes som vandskel.
<u>Opstrøms</u>	Retningsangivelse i vandløbsområder angivet i forhold til vandets strømretning.
<u>Q/H - kurve</u>	Grafisk afbildning af forholdet mellem et vandløbs vandafledningsevne (Q) og vandstand (H) .
<u>Recipient</u>	Vandområde (f.eks. vandløb) som modtager vand enten i form af nedbør, tilløb eller spildevand.
<u>Recipientkvalitet</u>	Politisk vedtaget målsætning for et vandløbs miljøkvalitet .
<u>Regulativmæssig bundbredde</u>	Den teoretiske bundbredde, som et vandløb beregningsmæssigt skal have, for at opfylde en i vandløbsregulativet fastlagt vandafledningsevne .
<u>Regulativmæssig bundkote</u>	Den teoretiske bundkote , der beregningsmæssigt indgår i et vandløbs vandafledningsevne . Fastlagt i vandløbsregulativet.
<u>Saprobietmetoden</u>	Biologisk metode til at vurdere et vandløbs miljøkvalitet . Miljøkvaliteten udtrykkes af artssammensætningen af de vandlevende dyr, der lever i vandløbet.
<u>Sideskråning</u>	Arealet mellem vandkant og vandløbskant .
<u>Skråningsanlæg</u>	Gennemsnitshældningen på et vandløbs sideskråning . (Et eksempel på et skråningsanlæg på 1,5 ses på figuren på side 5.)
<u>"Spildevandspåvirket"</u>	Målsætning for miljøkvalitet i vandløb (type D); vandløb, påvirket af spildevand.
<u>Stationering</u>	Vandløbslængden opmålt i strømretningen og som regel med nulpunkt i vandløbets start; angives i meter fra nulpunktet.
<u>Stemmeværk</u>	Et fast bygværk opført for at opstemme og tilbageholde vand til anvendelse i f.eks. en vandmølle eller et dambrug.
<u>Stryg</u>	Lavvandet vandløbsstrækning med forøget strømhastighed grundet større fald og/eller mindre vandløbsbredde . - Kan også være kunstigt anlagt.
<u>Strømrrende</u>	Mæandrerende rende i et vandløb, hvor grøde bortskæres.
<u>Styrt</u>	Kunstig opstemning med springvis ændring af vandspejlet ; begrænser muligheden for fiskeopgang i et vandløb, hvorved miljøkvaliteten forringes.
<u>"Særligt naturvidenskabeligt interesseområde"</u>	Målsætning for miljøkvalitet i vandløb (type A); vandløb, hvor særlige naturelementer ønskes beskyttet.
<u>Tværsprofil</u>	Udtegning af et vandløbs bundforhold vinkelret på længdeprofil et (figuren på side 5 er et tværsprofil).

<u>Vandaflledningsevne (Q)</u>	Den vandmængde, som et vandløb kan transportere pr. tidsenhed ved en given vandspejlshøjde (angives i liter eller m ³ pr. sekund); afhænger af vandløbets geometri (tværprofil og fald) og af Manningtallet .
<u>Vandføringsevne</u>	Se vandaflledningsevne .
<u>Vandkant</u>	Overgang mellem vandspejl og sideskråning ; varierer med vandspejlet .
<u>Vandløbsbredde</u>	Afstanden mellem vandløbskanterne .
<u>Vandløbskant</u>	Overgang mellem sideskråning/brink og banket/bræmme .
<u>Vandløbskrydsning</u>	Passage under vandløbsbunden af f.eks. elkabler og vandledninger; tilsladelse hertil skal søges hos vandløbsmyndigheden.
<u>Vandløbsregulering</u>	Indgreb i et vandløbs fysiske tilstand. Udføres som regel for at forbedre vandaflledningsevnen og ofte uden hensyntagen til miljøkvaliteten .
<u>Vandløbsrestaurering</u>	Indgreb i et vandløbs fysiske tilstand for at forbedre miljøkvaliteten .
<u>Vandløbsside</u>	Højre/venstre side af et vandløb fastlægges ved at se i strømretningen.
<u>Vandslug</u>	Det tværsnitsareal, f.eks. under en bro, som afstrømningen har til rådighed.
<u>Vandspejl</u>	Den aktuelle vandoverflade; varierer især med nedbørsmængde og grødevækst, men også med fordampning og afstrømning.
<u>Vandstand (H)</u>	Den aktuelle vanddybde målt som den lodrette afstand mellem vandspejl og vandløbsbund.
<u>Vandstandsskala</u>	Lodret cm-inddelt metalskala, hvorpå et vandløbs aktuelle vandspejl kan aflæses. Toppen af skalaen er opsat i forhold til Dansk Normal Nul (DNN) med meterangivelse påtrykt øverst.
<u>Våde perimeter</u>	Udtryk for den del af et vandløbs bund og sider, der i et tværprofil beskylles af vand; indgår i beregningen af vandaflledningsevnen .
<u>Ålepas</u>	Sammenrullet "pølse" af f.eks. riskviste eller kunststof, der udlægges langs vandkanten i styre for at give glasål en mulighed for at vandre op i vandløbet.

TVÆRPROFIL AF VANDLØB.

REDEGØRELSEDEL

GRUNDLAG OG KONSEKVENSER

AMTSVANDLØB NR. 4234

Rødå

med tilløbene

Hjarup Å og Lerskov Bæk

1 INDLEDNING

I følge § 12 i vandløbsloven af 9. juni 1982 skal der i forbindelse med revisionen af vandløbsregulativerne udarbejdes en redegørelse, der beskriver grundlaget for og konsekvenserne af det foreliggende regulativforslag.

2 VANDLØBSLOVENS FORMÅLSPARAGRAF

§ 1. Ved denne lov tilstræbes, at sikre, at vandløb kan benyttes til afledning af vand, navnlig overfladevand, spildevand og drænvand.

Stk. 2. Fastsættelse og gennemførelse af foranstaltninger efter loven skal ske under hensynstagen til de miljømæssige krav til vandløbskvaliteten, som fastsættes i henhold til anden lovgivning.

Sikring af vandafledningsevnen

Vandløbsloven fastsætter altså, at vandafledningsevnen skal sikres.

Dette er for **Rødå** med tilløbene **Hjarup Å** og **Lerskov Bæk** sket ved at vandafledningsevnen i det nye regulativ tager udgangspunkt i den vandafledningsevne, der var en følge af de tidligere regulativers dimensioner, jvf. regulativets afsnit 3, side 7.

Sikring af miljøkvaliteten.

Den miljøkvalitet, som skal sikres samtidig med vandafledningsevnen, er fastsat ud fra andre love end vandløbsloven.

Sønderjyllands Amt udarbejder således løbende regionplaner, hvor bl.a. udviklingen og benyttelsen af det åbne land fastlægges.

For vandløbenes vedkommende er der angivet nærmere retningslinier for deres miljøkvalitet i regionplanernes afsnit vedr. overfladevandskvalitet i vandløb. Herunder indgår bl.a. **målsætningen** for det enkelte vandløb, samt retningslinier for en forbedring af **de fysiske forhold**.

I regulativets bilag D er de overordnede retningslinier for miljøkvaliteten i vandløb gengivet i deres helhed. Især retningslinierne om forbedring af vandløbenes fysiske forhold har haft betydning for udformningen af vedligeholdelsesbestemmelserne, der herefter skal være med til at sikre varierede fysiske forhold samt udvikling af mere naturligt stabile vandløb.

3 MILJØKVALITET OG MÅLSÆTNING

For at sikre den politisk vedtagne miljøkvalitet skal **Rødå** med tilløbene **Hjarup Å** og **Lerskov Bæk** med hensyn til vandkvalitet og fysiske forhold leve op til Miljøstyrelsens kvalitetskrav (jvf. Miljøstyrelsens vejledning nr. 1/1983).

Rødå med tilløbene **Hjarup Å** og **Lerskov Bæk** har i henhold til den gældende regionplan, jvf. regulativets afsnit 2.3 side 6, følgende målsætninger:

fra station	til station	målsætning
Tilløb Hjarup Å:		
0	1 810	Karpefiskevand (B ₃ - vandløb)
Tilløb Lerskov Bæk:		
0	2 715	Karpefiskevand (B ₃ - vandløb)
Rødå:		
0	3 508	Karpefiskevand (B ₃ - vandløb). Kassegennemløbet under Rødekro by fra st. 748 til st. 1 350 er <u>ikke</u> målsat.
3 508	15 140	Gyde- og yngelopvækstområde for laksefisk (B ₁ - vandløb)

Målsætningerne indebærer, at forureningenstilstanden i **Rødå** med tilløbene **Hjarup Å** og **Lerskov Bæk** ikke må være ringere end forureningsgrad II (ret svagt forurennet).

Kravet til vandkvaliteten reguleres hovedsageligt gennem tilladelser til spildevandsudledning og hensyntagen til vandløbenes okkerbelastning. Kravet til vandløbenes fysiske forhold tilgodeses gennem valget af skånsomme og miljøvenlige vedligeholdelsesmetoder.

Miljøkvaliteten for **Rødå** med tilløbene **Hjarup Å** og **Lerskov Bæk** kontrolleres løbende på grundlag af smådyr-faunaens sammensætning. Herved konstateres vandløbenes aktuelle miljøtilstand, som så kan sammenlignes med vandløbenes politisk vedtagne målsætning. Miljøkvaliteten for **Rødå** med tilløbene **Hjarup Å** og **Lerskov Bæk** er i følge den seneste undersøgelse foretaget i vinteren 1993/94 bedømt til at være følgende forureningsgrader:

Fra ca. st.	Til ca. st.	Forureningsgrad - Målsætning opfyldt/ikke-opfyldt
Tilløb Hjarup Å:		
0	1 810	II - III (overgangsform mellem ret svagt forurennet og ret stærkt forurennet) - Målsætningen ikke opfyldt.
Tilløb Lerskov Bæk:		
0	2 715	I - III (overgangsform mellem ret svagt forurennet og ret stærkt forurennet) - Målsætningen ikke opfyldt.
Rødå:		
0	748	I - III (overgangsform mellem ret svagt forurennet og ret stærkt forurennet) - Målsætningen ikke opfyldt.
748	1 350	Kassegennemløb under Rødekro by; - ikke målsat.
1 350	15 140	II (ret svagt forurennet) - Målsætningen opfyldt.

I henhold til disse senest foreliggende undersøgelsesresultater fremgår det, at målsætningen for **Rødå** med tilløbene **Hjarup Å** og **Lerskov Bæk** ikke er opfyldt øst for Rødekro by.

4 VÆSENTLIGE ÆNDRINGER I FORHOLD TIL TIDLIGERE REGULATIVER

4.1. Vandaflledningsevne

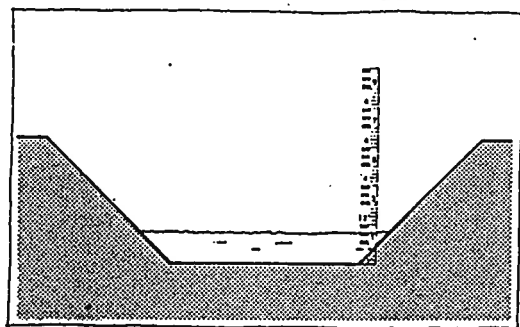
I de tidligere regulativer var vandløbets evne til at bortlede en vis minimal vandmængde udtrykt gennem dimensionerne **bundbredde, bundkote, skråningsanlæg og fald**. Undtaget herfra var den ca. 8,3 km lange uregulerede strækning af Rødå, hvor der kun var angivet en Bundbredde.

Ved at søge at opretholde disse dimensioner modarbejdes de fysiske kræfter i vandløbene, samtidig med at vandløbene fastholdes i en tilstand med en ringe grad af fysisk variation.

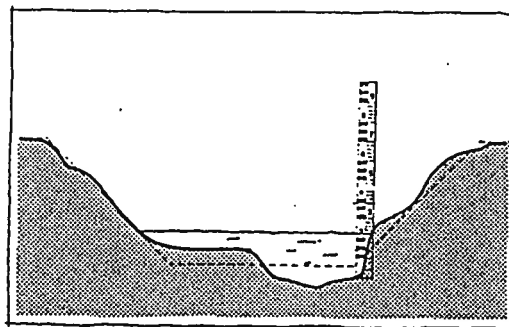
Den vandaflledningsevne, som de ovennævnte dimensioner giver mulighed for, kan beregnes som en tilsvarende evne til at føre vand (vandføringsevne).

Da samme vandaflledningsevne også kan opnås ved at give vandløbene andre dimensioner end de ovennævnte, behøver vandløbene ikke have de tidligere fastlagte dimensioner, for at vandaflledningsevnen kan fastholdes uændret.

Forholdet kan illustreres med følgende eksempel:

Tværsnit 1.

Tværsnit 2.

Tegningen viser 2 tænkte tværsnit af et vandløb. Det ene har et geometrisk profil uden variation - i overensstemmelse med det tidligere regulativ. Det andet har en varieret bund med aflejringer og strømrende.

Begge tværsnit har samme vandaflledningsevne, idet strømrenden i tværsnit 2 kompenserer for aflejringerne langs bredden. Vandløbets dimensioner, der var gældende i det tidligere regulativ, er imidlertid ikke overholdt i tværsnit 2.

Indskrænkes vedligeholdelsen til at vandløbets vandaflledningsevne er sikret, betyder dette, at der ikke længere foretages unødvendige oprensninger blot for at opretholde et bestemt tværsnit (profil). Vandløbet får derimod et mere varieret forløb.

Men hvis der er tvivl om, hvorvidt vandaflledningsevnen i tværsnit 2 er opfyldt, kan der foretages en beregning heraf. Vandaflledningsevnen for tværsnit 2 må da ikke være ringere end den vandaflledningsevne, der er beregnet på grundlag af de regulativmæssige dimensioner i tværsnit 1.

At vandaflledningsevnen er som tidligere, kontrolleres ved opmåling af vandløbets dimensioner i den grødefrie periode. Hvis den opmålte skikkelse giver anledning til en ringere vandaflledningsevne - og dermed en højere vandstand - end de tidligere dimensioner gav anledning til, skal der foretages et vedligeholdelsesindgreb.

4.2. Oprensning, dvs. opgravning af sand og slam

Hidtil:

I de tidligere regulativer blev vandløbene vedligeholdt ud fra krav til vandløbets geometriske skikkelse, angivet ved bundkote, bundbredde, skråningsanlæg og fald, hvor sådanne fandtes.

Aflejret sand skulle graves op, når der var aflejringer på 10 cm over den angivne bundkote, og kunne maksimalt udgraves til en dybde af 20 cm under bundkoten. For **Rødås** vedkommende skulle mindre sandmængder fjernes i sommertiden mellem 20. juni og 5. september. Der blev ikke taget miljø-mæssige hensyn.

Fremover:

Vandløbene skal efter vedtagelsen af det nye regulativ vedligeholdes ud fra et krav til vandafledningsevnen. Dette indebærer, at vandløbene godt må antage et andet tværsnit end i de gamle regulativer, blot de kan føre den samme vandmængde.

Hvis vandafledningsevnen ikke er opfyldt på grund af sand- eller slamaflejringer, og der skal foretages en oprensning, skal der tages de nødvendige miljømæssige hensyn. Det vil sige, at sten og grus, der er med til at give en stabil vandløbsbund, ikke må graves op. Fiskeskjul som overhængende brinker, trærødder o. lign. må ikke beskadiges.

Naturlige, uberørte vandløb vil altid slynge sig. Et slynget vandløb vil ofte være i balance, således at der ikke aflejres sand og mudder. For at fremme det slyngede forløb skal oprensningen derfor så vidt muligt altid foretages i en slynget strømmende, og det skal normalt ske i perioden fra 15. august til 1. oktober.

Konsekvens:

Det vurderes, at vandløbenes vandafledningsevne i vinterperioden, dvs. i de grødefri vandløb, ikke forringes i forhold til de tidligere regulativer. - I modsat fald skal der foretages vedligeholdelsesindgreb.

4.3. Grødeskæring

Selv om vandløbenes tværsnit ikke giver anledning til at foretage en oprensning af bundmateriale for at forbedre vandafledningsevnen, kan udviklingen af grøde gøre et vedligeholdelsesindgreb nødvendigt.

Hidtil:

I de hidtidige regulativer var grødeskæringsbestemmelserne som følger:

Hjarup Å og Lerskov Bæk:

Vandløbene og tilløbene oprenses en gang årlig, nemlig inden hvert års 1. september. Ved oprensningen skal alle hindringer fra aflejrrede dynd- og sandbanker, trærødder, plantevækst etc. fjernes. Endvidere skal foretages rensning af vandløbenes kanter og sideskrånninger, samt rensning af brøndene.

Rødå:

Af vandløbet er følgende strækning optaget i klasse 1:

St. 0 til st. 4146 (st. 4 151 i det nye regulativ)

St. 12.430 (st. 12 410 i det nye reg.) til st. 15.166 (st. 15 140 i det nye reg.)

medens følgende strækninger er optaget i klasse 2:

St. 4146 til st. 12.430.

Vandløbsstrækninger i klasse 1 skal på forsvarlig måde vedligeholdes med de angivne dimensioner m.v.

For vandløbsstrækninger i klasse 2 indskrænker vedligeholdelsen sig til at omfatte grødeskæring, slåning af sideskråninger samt fjernelse af mindre sandbanker.

Vandløbet oprenses normalt 2 gange årligt, nemlig inden hvert års 20. juni og 5. september.

Udføres grødeskæringen ved hjælp af grødeskæringsmaskiner, kan amtsrådet lade grødeskæring foretage indtil 14 dage efter det anførte tidspunkt for vedligeholdelsens udførelse.

Fremover:

Grødeskæring i **Rødå** med tilløbene **Hjarup Å** og **Lerskov Bæk** foretages i et omfang efter behov som følger:

Hjarup Å og Lerskov Bæk: En gang årligt inden den 15. september.

Rødå: Fra st. 0 (sammenløbet af **Hjarup Å** og **Lerskov Bæk**) og til st. 4 151 (start af den uregulerede strækning): To gange årligt inden henholdsvis den 1. juli og den 15. september.

Fra st. 4 151 og til st. 15 140 (sammenløb med amtsvandløb 4231 Surbæk): En gang årligt inden den 15. september. For at opretholde vandaflodningsevnen på denne strækning kan grøden dog skæres en ekstra gang i løbet af vækstperioden efter vandløbsmyndighedens skøn når lodsejerne anmoder herom.

På strækningen med vinter-sjapsøen fra st. 5 300 og til st. 6 050 skal der kun skæres grøde, såfremt der sker en uforudset påvirkning (opstuvning) af den opstrømsliggende vandløbsstrækning, eller såfremt det af andre grunde skønnes nødvendigt af vandløbsmyndigheden.

Under grødeskæringen skal der så vidt muligt efterlades ubeskadiget grøde i vandløbenes sider, og vandløbsbunden må ikke beskadiges. Grøden må højst skæres i et omfang, der svarer til de regulativmæssige dimensioner.

Konsekvens:

De tidligere regulativers forskellige grødeskæringsterminer koordineres, således at der fremover bliver overensstemmelse med grødeskæringsdatoerne. For **Hjarup Å** og **Lerskov Bæks** vedkommende fastholdes den tidligere grødeskæringstermin 15. september, mens terminen for **Rødå** ændres fra 5. til 15. september.

For den vandløbsstrækning på **Rødå** (fra st. 0 og til st. 4 151), hvor der, efter det gamle regulativ og de sidste mange års vedligeholdelsespraksis, også er blevet skåret grøde inden den 20. juni, vil der også fortsat være to årlige grødeskæringer. Terminen for den 1. grødeskæring er dog af hensyn til fuglelivet flyttet til den 1. juli. Herudover giver regulativet fortsat mulighed for, at der i år med meget stor sommernedbør alligevel kan skæres grøde en ekstra gang i vækstperioden på den resterende del af **Rødå**. - Ændringen vurderes derfor til ikke at få nævneværdig betydning for afvandingsforholdene i forhold til den tidligere grødeskæringspraksis.

Ved kun at skære grøden i et omfang, der svarer til de regulativmæssige dimensioner, vil der de fleste steder efterlades grøde i vandløbenes sider. Dette vil give skjulesteder for fisk og levesteder til vandløbenes smådyr.

4.4. Slåning af skråninger og banketter

Hidtil:

Tidligere blev vandløbenes skråninger slået årligt i forbindelse med grødeskæringen.

Fremover:

Efter regulativets vedtagelse slås banketterne og bredderne som hovedregel ikke.

Konsekvens:

Ved at undlade at slå bredderne og banketterne bliver vegetation højere, hvilket giver skygge i vandløbene. Derved hæmmes grødevæksten, samtidig med at vandet bliver mere køligt og ilt-rigt.

Desuden vil planternes rødder fastholde jordpartiklerne, således at risiko for udskylning af jord og sand fra bredderne nedsættes.

4.5. Øvrige ændringer

Drænudløb:

Nye drænudløb må ikke uden vandløbsmyndighedens tilladelse anbringes dybere end 20 cm over den bundkote, der er angivet i regulativets dimensionsskema afsnit 3, side 7, eller - for uregulerede strækninger - 20 cm over den faktiske vandløbsbund.

Beplantning:

Vandløbsmyndigheden kan give tilladelse til beplantning langs vandløbene, blandt andet for at øge beskygningen og dermed begrænse grødevæksten i vandløbene, jvf. Vandløbslovens § 34.

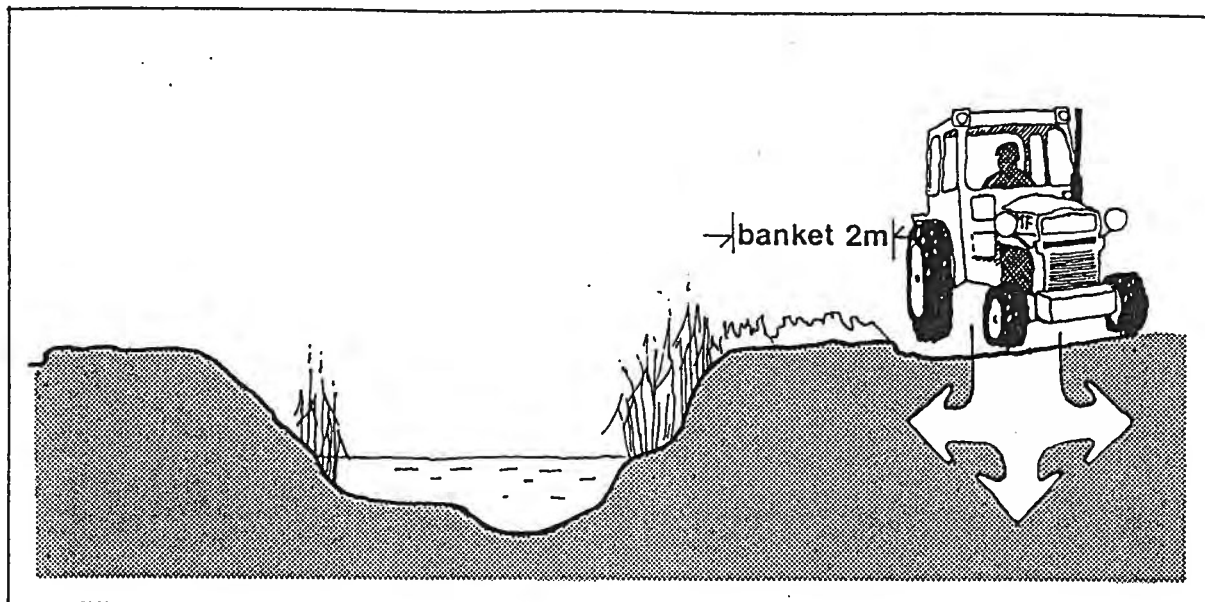
Træer og buske på vandløbenes kanter må ikke fjernes eller beskadiges uden vandløbsmyndighedens tilladelse.

Kreaturvanding:

Fremover må kreaturvanding kun foregå med mule- eller vindpumpe, jvf. regulativets pkt. 7.4. Ud over dette må der ikke benyttes eller anlægges vandingssteder i eller omkring vandløbene.

Dyrkningsfrie bræmmer:

Bredden af dyrkningsfrie bræmmer langs vandløbet er af Folketinget fastlagt til 2 meter, jvf. Vandløbslovens § 69. Bestemmelsen er med til at hindre, at der pløjes jord ud i vandløbene, og at vandløbenes bredder skrider ud på grund af tryk fra landbrugsmaskiner; se følgende figur:

På vandløbenes banketter (bræmmer) må der ikke foretages jordbehandling.

**Retningslinier
for miljøkvaliteten
i vandløbet.**

(Uddrag fra Regionplan 4.3)

3. Miljøkvalitet i overfladevand, vandløb

Målsætning:

Gennem miljøkvalitetsplanlægningen for overfladevand skal de kvaliteter i vandområderne sikres, som er af betydning for bevarelse af et alsidigt plante- og dyreliv og for menneskets hygiejniske og rekreative levevilkår.

I alle vandløb, der naturligt kunne tjene som opvækst- og opholdsområder for fisk, søges fastholdt eller etableret en vandløbskvalitet, der gør vandløbene egnede som levesteder for fisk og dermed også for en række andre dyre- og plantearter, såfremt der ikke er forhold, der taler afgørende herimod. En god vandløbskvalitet forudsætter, at vandet er rent, at der er tilstrækkeligt med vand i vandløbet, at de fysiske forhold er varierede, og at fisk og smådyr har frie passagemuligheder op og ned igennem vandløbet.

I vandløb og søer, der er målsat som fiskevande, tilstræbes gennem koordineret pleje af fiskebestandene etableret en rig og alsidig fiskefauna og fiskeproduktion til gavn for natur- og miljøkvaliteten i almindelighed og for erhvervs- og fritidsfiskeriet i både fersk- og saltvand.

Vandløb, der naturligt ikke er egnede som levested for fisk, skal rumme et alsidigt dyre- og planteliv, såfremt de naturbetingede forhold gør det muligt, og såfremt der ikke er øvrige forhold, som afgørende taler herimod.

Okkertilførslen til vandløbene må ikke forøges, og vandløbenes indhold af okker skal søges begrænset mest muligt.

Målsætningen af vandløbene foretages på baggrund af målsætningssystemet, der er vist i skemaet på næste side.

I. Målsætningssystemet	II. Grænseværdier for indholdet af ferrojern i vandløb ved administration af okkerloven		Forureningsgrader, der overholdes
Målsætning	Grænseværdier for indholdet af ferrojern (vintergennemsnit) 3)	Maksimal forøgelse af ferrojernindholdet ved gennemførelse af drænprojekter	Højest accepterede forureningsgrad (saprobiesystemet)
A Særligt naturvidenskabeligt interesseområde	0,2 mg/l	0 mg/l	II
A(F) Særligt naturvidenskabeligt interesseområde (påvirket af okker) 1)	Ingen	0 mg/l 6)	
B ₀ Vandløb, der skal rumme et varieret dyre- og planteliv, men som ikke er egnet som levested for fisk 2)	0,2 mg/l	0,1 mg/l	
B ₀ (F) Vandløb, der skal rumme et varieret dyre- og planteliv, men som ikke er egnet som levested for fisk (påvirket af okker) 1)	Ingen	0 mg/l 6)	
B ₁ Gyde- og yngelopvækstområde for laksefisk	0,2 mg/l	0,1 mg/l	
B ₁ (F) Gyde- og yngelopvækst område for laksefisk (påvirket af okker) 1)	Ingen	0 mg/l 6)	
B ₂ Laksefiskevand	0,2 mg/l	0,1 mg/l	
B ₂ (F) Laksefiskevand (påvirket af okker) 1)	Ingen	0 mg/l 6)	
B ₃ Karpesfiskevand	0,5 mg/l	0,1 - 0,2 mg/l	
B ₃ (F) Karpesfiskevand (påvirket af okker) 1)	Ingen	0 mg/l 6)	
C Vandløb, der alene skal anvendes til afledning af vand, herunder spildevand	Ingen 4)	Individuelt 4)	II-III
Ikke-målsatte vandløb	Ingen 5)	Individuelt 4) og 5)	II

1) Okkermålsætning. Dobbeltbetegnelsen -(F) angiver, at den fiskevandmålsætning o.a., som vandløbets fysiske forhold iøvrigt berettiger til, ikke kan opfyldes inden for planperioden pga. okkerpåvirkninger, og angives som okkermålsatte (F-målsatte) i indberetninger til EF jfr. EF-fiskevandsdirektiverne 78/659/EØF og 91/923/EØF.

2) B₀-målsætningens krav svarer - bortset fra krav, der direkte vedrører fisk - til kravene til B₁-målsætningen. Angives med B₁-målsætning i indberetning til EF jfr. EF-fiskevandsdirektiverne 78/659/EØF og 91/923/EØF.

3) Gennemsnittet af målte ferrojernkoncentrationer i perioden oktober til april.

4) Vurderes ud fra de op- og nedstrømsliggende vandløbs kapacitet til yderligere belastning.

5) Det eksisterende plante- og dyrelivs vilkår må ikke forringes.

6) Kortvarige udledninger af jernholdigt grundvand kan accepteres.

Vandområdernes anvendelse - kvalitetsmålsætninger

3.1 Miljøkvalitetsmålsætninger for de enkelte vandområders anvendelse og tilstand.

3.1.1 For vandløbene fastsættes målsætninger for vandområdernes tilstand og anvendelse som vist på kortbilag.

Kortbilagene i nærværende regionplantillæg 4.3 afløser sammen med kortbilagene i deltillæg 4.1 og 4.2 kortbilag A i den godkendte regionplan 1985-96.

De fastsatte målsætninger for de enkelte vandområder lægges til grund ved myndighedernes behandling af sager efter miljøbeskyttelsesloven og øvrige lovgivning af betydning for vandområderne.

Målsætningerne for de enkelte vandområders anvendelse og tilstand er bindende for kommunernes udarbejdelse af spildevandsplaner.

De enkelte kommuners spildevandsplanlægning skal bringes i overensstemmelse med kvalitetsmålsætningerne og de i de følgende retningslinier fastsatte tidsfrister og krav til spildevandsbortskaffelse.

Vandløb i de ydre koge i Tøndermarsken

3.1.2 Kanaler og skelgrøfter i de ydre koge i Tøndermarsken, d.v.s. Rudbøl Kog, Gl. Frederikskog og Ny Frederikskog målsættes til særligt naturvidenskabeligt interesseområde.

På grundlag af områdernes enestående smådyrsliv og fugleliv samt ferskvandsbotaniske værdier har miljøministeriet ved godkendelsen af amtskommunens regionplan 1985-96 bemærket, at vandløbene i de ydre koge bør særskilt målsættes til "særligt naturvidenskabeligt interesseområde".

Ifølge lov om beskyttelse af de ydre koge i Tøndermarsken er der truffet konkret afgørelse om sikring af bevandingssystemets fremtidige vedligeholdelse og drift samt om den fremtidige arealanvendelse i området.

3.2 Tilførsler af spildevand og forurenende stoffer til vandløbene

Betegnelsen spildevand omfatter husspildevand, produktionsspildevand, vand fra rengøring af mælkerum og andet spildevand. Undtaget herfra er uforurenede overflade- og kølevand.

Opfyldelsen af målsætningerne for tilstanden i vandløbene vil indebære følgende krav til spildevandsrensningen.

Rensning af spildevand til vandløb

3.2.1 Spildevandsudledninger til vandløb fra kommunale spildevandsanlæg samt private virksomheder må ske under overholdelse af de rensningskrav og udlederkrav, som er fastsat i myndighedernes tilladelse til udledning af spildevand, herunder krav, som er fastsat i medfør af regeringens vandmiljøplan.

Spildevandet skal som minimum renses så godt, at vandløb får en forureningsgrad vurderet efter saprobiesystemet på II eller bedre,

Dette gælder også vandløb, der endnu ikke er særskilt målsatte.

Undtaget herfra er kun vandløb med lempet målsætning. I disse vandløb skal spildevand renses så godt, at forureningsgraden bliver II/III eller bedre.

Forureningsfølsomme vandløb

3.2.2. I særligt forureningsfølsomme vandløb (jvf. kortbilag 2) må fortsat udledes spildevand efter 1995, når der forinden er meddelt koordinerede udledningstilladelser til samtlige spildevandsudledninger til vandløbet.

Det betyder, at det gennem rensning eller andre foranstaltninger er sikret, at den enkelte udledning ikke, hverken alene eller sammen med andre udledninger kan have skadelig indflydelse på vandløbets forurenings-tilstand på noget tidspunkt efter 1995.

Hvor det ikke gennem rensningsforanstaltninger o. lign. er muligt at sikre målsætningernes opfyldelse, må spildevandet inden 1. januar 1995 som hovedregel bortskaffes ved anden foranstaltning end ved udledning til vandløbet.

De særligt forureningsfølsomme vandløb er vandløb, der er målsatte som gyde- og yngelopvækstområde for laksefisk, vandløb, der målsat til at rumme et varieret dyre- og planteliv, men som ikke er egnet som levested for fisk, eller vandløb med en naturvidenskabelig målsætning, i hvilke vandføringen samtidig er så ringe, at hidtidige udledninger af delvis rensset eller urensset spildevand egentlig har været uforenelige med opfyldelse af målsætningen.

Retningslinierne skal sikre, at vandet i de rene vandløb forbliver rent, således at dette bidrager til, at de fastsatte målsætninger kan overholdes.

Desuden skal retningslinierne sikre, at de eksisterende spildevandsudledninger til de sårbare vandløb nedbringes, så de fastsatte målsætninger opnås og holdes.

Rensningsforanstaltninger, der med garanti vil sikre små følsomme vandløb mod tilførsler af spildevand, er foruden afskæring til anden recipient især nedsivningsanlæg, der kan etableres på næsten alle jordtyper.

Sandfilter og rodzoneanlæg kan efter nøjere undersøgelser/overvejelser på visse steder måske vise sig tilstrækkelige, men disse løsninger giver etableringsudgifter af mindst samme størrelse som nedsivningsanlæg.

De rensningskrav, der er fastsat som led i regeringens vandmiljøplan, er fastsat som landspolitiske minimums-krav til spildevandsrensningen. Kravene omfatter rensningsanlæg på og over 5000 personækvivalenter og forud-

sættes opfyldt ved udgangen af 1992.

Det forudsættes generelt, at de nødvendige foranstaltninger til rensning for opfyldelse af målsætningerne planlægges løbende, så de er udført og fungerer senest i løbet af 1995.

Hvor der fra en kommunes side senest 1. juni 1994 foreligger konkret forslag til rensning i oplandet til et sårbart vandløb (kortbilag 2), og kommunen dokumenterer, at rensningen er særligt kompliceret i oplandet, vil fristen for færdiggørelsen af de nødvendige rensningsforanstaltninger kunne udskydes til 1997 ved dispensation meddelt af amtsrådet.

Af hensyn til de berørte lodsejere er en afklaring i god tid før fristens udløb naturligvis ønskelig.

Regionplantillæg 4.2

3.2.3 Ligger vandløbet oven for en sø, målsat i regionplantillæg nr. 4.2 om overfladevandskvalitet i søer, henvises til retningslinie 2.2.1 i nævnte regionplantillæg, hvorefter der ikke til vandløbet må tilledes spildevand, som har betydning for forureningstilstanden i den nedenfor liggende sø.

Dette gælder uanset vandløbets målsætning. De omfattede vandløb ligger inden for de skraverede områder vist på kortbilaget til regionplantillæg 4.2. søer.

For vandløb, der løber til søer, er det i regionplantillæg 4.2 om overfladevandskvalitet i søer forudsat, at retningslinierne bliver opfyldt senest ved udgangen af 1993.

Af hensyn til berørte lodsejere forudsættes det, at myndighederne i god tid inden fristen udløb griber ind i henhold til miljøbeskyttelseslovens bestemmelser overfor alle udledninger, i det omfang disse ikke opfylder ovennævnte krav.

3.3 Nedbringelse af vandløbenes indhold af okker

Mindre okkerbelastning af vandløbene

3.3.1 Ved administration af okkerloven, vandløbsloven, miljøbeskyttelsesloven og vandforsyningsloven skal det sikres, at okkerbelastningen ikke medfører skadelige koncentrationsniveauer i vandløbene.

Det indebærer, at kravene i skemaet side 8 skal overholdes.

Desuden bør følgende tilstræbes:

- Vedligeholdelsen af vandløb, der er belastede med okker, skal foregå skånsomt og såvidt muligt manuelt, med efterladelse af grødebræmmer, således at kraftige vandstandssænkninger undgås og det sikres, at udfældning og bundfældning af jernforbindelser i vandløbene fremmes.

- Spuling eller mekanisk vedligeholdelse af rørlagte

vandløb og dræn- og afvandingssystemer skal foretages på en sådan måde, at skadevoldende surt eller jernholdigt vand ikke udledes til vandområder, men derimod udsprøjtes på marker eller opsamles på anden måde.

Retningslinien skal sikre, at vandløbskvaliteten og dermed levevilkårene for vandlevende planter og dyr ikke ødelægges af ny okkerbelastning.

Okkerrensning

3.3.2 Okkerbelastningen af vandløbene skal søges begrænset ved iværksættelse af okkerbekæmpende foranstaltninger ved veldefinerede okkerkilder af væsentlig betydning i det tempo økonomien gør det muligt.

Retningslinien er en tilkendegivelse af, at amtsrådet ønsker, at der efterhånden gennemføres okkerbekæmpelsesprojekter ved vandløb, der er okkerbelastede i uacceptabel grad i forhold til amtsrådets målsætninger og/eller, hvor okkerbelastningen er den eneste eller den væsentligste årsag til, at vandløbene ikke kan opfylde en målsætning som fiskevand.

Valget af bekæmpelseforanstaltning vil afhænge af forholdene ved det enkelte vandløb. I tydeligt afgrænsede okkerpotentielle å-dale tænkes gennemført projekter omfattende en hævning af grundvandsstanden i området f.eks. ved udlægning af stryg og ændring i vedligeholdelsen (manuel grødeskæring).

I større sammenhængende okkerpotentielle områder lægges en bred vurdering af områdets landbrugs- og indgrebsmæssige muligheder til grund for bekæmpelsesforanstaltningerne.

3.4 Forbedring af de fysiske forhold i vandløbene

Ændret vandløbsvedligeholdelse

3.4.1 Varierede fysiske forhold i vandløbene skal sikres ved at tilrettelægge og gennemføre skånsom vandløbsvedligeholdelse i overensstemmelse med det enkelte vandløbs recipientkvalitetsmålsætning, behovet for vandafledning og vedligeholdelsesøkonomi.

Afledningsmæssige interesser vil blive afvejet med de øvrige samfundsøkonomiske hensyn ved fastlæggelsen af den moderniserede vedligeholdelsespraksis.

Tilrettelæggelsen af vedligeholdelsen sker med baggrund i det enkelte vandløbs regulativ. De nuværende regulativs bestemmelser er ikke alle forenelige med vandløbslovens formål.

Vandløbsmyndighederne er derfor pålagt at revidere vandløbsregulativerne. Disse regulativer udgør grundlaget for at gennemføre den fremtidige vandløbsvedligeholdelse under hensyntagen til både behovet for afledning af vand og til de miljømæssige krav til vandløbskvaliteten.

Varierede fysiske forhold i vandløbene er af afgørende betydning for bevarelsen af et alsidigt plante- og dyre-

liv, herunder for opretholdelse og etablering af naturlige fiskebestande.

Dette vil kunne opnås ved gennemførelse af mere skånsomme vandløbsvedligeholdelsesmetoder som grødeskæring i strømrønder med efterladelse af grødebræmmer af varierende bredde langs bredderne, sten og grus på bunden, underskårne brinker og bredvegetation.

Herved sikres, at vandløbene efterhånden får et mere naturligt forløb med mange levemuligheder for planter og smådyr, flere fiskeskjul, ligesom eventuelle gydebanks ikke ødelægges.

Gennem løbende behandling af sager efter vandløbsloven arbejdes for, at de fysiske forhold, der opfylder målsætningen, tilvejebringes. Det betyder f.eks. at yderligere rørlægning af åbne vandløbsstrækninger må undgås, da vandløbets selvrensningsevne derved forringes.

Nye vandløbsregulativer

3.4.2 Ved revisionen af regulativerne for amtsvandløbene og ved vurdering af regulativer for kommunevandløbene skal udviklingen af mere naturligt stabile vandløb fremmes, således at den ønskede miljøkvalitetsforbedring (jf. kortbilag 1) opnås.

Regulativerne indeholder en række bestemmelser, der har direkte indvirkning på vandløbskvaliteten:

Bestemmelser om vandløbets skikkelse og/eller vandføringsevne, bestemmelser om vedligeholdelse (arbejdernes udførelse, bortskaffelse af fyld og grøde), ændring i retten til sejlads, restaureringsforanstaltninger, samt beplantning og bevarelse af skyggegivende vegetation.

Disse forhold vil for hver enkelt vandløbsstrækning nøje skulle sammenpasses med recipientkvalitetsmålsætningen.

Vandløbsrestaurering 3.4.3 Hvor det vil være påkrævet for at sikre vandløbets recipientkvalitetsmålsætning opfyldt og dets funktion som egnet levested for fisk og andre dyre- og plantearter, skal de nødvendige fysiske betingelser søges genskabt ved gennemførelse af tilstrækkelige restaureringsforanstaltninger i vandløbene.

De fysiske betingelser, som er nødvendige for at et alsidigt og varieret plante- og dyreliv kan etablere sig, søges tilvejebragt med bl.a. etablering af sandfang, udlægning af gydebanks og beplantning med skyggegivende buske og træer langs vandløbene, samt åbning af rørlagte strækninger og forlægning af vandløbsstrækninger til mere naturlige forløb m. v.

Behovet for gennemførelsen af disse restaureringsforanstaltninger vil blive belyst i den videre recipientkvalitetsplanlægning, samt gennem udarbejdelse og stillingtagen til nye vandløbsregulativer.

De nødvendige foranstaltninger vil af økonomiske hensyn skulle gennemføres over en årrække afhængig af de til råd-

dighed værende midler til formålet.

En del vandløbsstrækninger opfylder ikke målsætningerne som gyde- og yngelopvækstområder og laksefiskevand på grund af, at specielt vandrefiskenes opgang i vandløbene hindres af impassable spærringer.

Spærringerne, består overvejende af opstemninger, rørgennemføringer under veje og rørlagte vandløbsstrækninger, og er kun i ret få tilfælde udstyret med fisketrapper.

Det er derfor af væsentlig betydning for recipientkvalitetsmålsætningernes opfyldelse, at fiskenes frie vandring til vandløbenes gyde- og reproduktionsområder sikres samtidig med, at også smådyrsfaunaens spredningsmuligheder forbedres igennem etablering af fiskepas og vandløbsrestaureringer.

Opgaven påregnes løst i de nuværende (1993) amtsvandløb frem til 1995. I øvrige vandløb forudsættes vandløbsmyndigheden at udarbejde en prioriteret plan herfor, jf. miljøministeriets bekendtgørelse nr. 248 om tilførsel af spildevand til vandløb, søer eller havet m. v. § 6, stk. 2 pkt. 1.

3.5 Udnyttelsen af vandløbene.

Koordineret
pleje af
fiskebestandene

3.5.1 I vandløb og søer med en fiskevandsmålsætning søges gennemført en koordineret pleje af fiskebestandene i takt med, at vandområdernes kvaliteter gradvis opfylder recipientkvalitetsmålsætningens krav.

Retningslinien er tænkt som en henstilling til de foreninger, myndigheder og privatpersoner, der gennemfører udsætninger af fisk og anden fiskevandspleje, om at medvirke til en koordineret pleje af fiskebestandene i sønderjyske ferskvandsområder.

I vandløb, der er målsat som særligt naturvidenskabeligt interesseområde, bør der ikke udsættes fisk, med mindre det sker som led i en plan om at genoprette et alsidigt plante- og dyreliv.

Amtsrådet vil i fællesskab med øvrige interesserede myndigheder og organisationer forsøge at udarbejde en fælles handlingsplan for en koordineret pleje af fiskebestandene i de sønderjyske vandløbssystemer. Herigennem vil der kunne etableres en rig og alsidig fiskefauna og fiskeproduktion til gavn for natur- og miljøkvaliteten i almindelighed og for erhvervs- og fritidsfiskeriet i både fersk- og saltvand i Sønderjylland. Dette skal ses på baggrund af, at der i forbindelse med befolkningens fortsat øgede fritid vil være et stigende behov for udvidede muligheder for fritidsbeskæftigelse. Denne udvikling vil medføre stærkt øgede krav fra bl. a. lokalbefolkningen til de miljømæssige og rekreative kvaliteter i vandområderne. Ikke mindst vandløbenes muligheder for at kunne bidrage med alsidige naturoplevelser bl. a. gennem fritidsfiskeri vil kunne tilgodese disse behov.

3.5.2 Sejladsen på vandløbene er i medfør af vandløbsloven reguleret for at fastholde og forbedre vandløbene som levesteder for dyr og planter.

Der er foretaget en udpegning af de vandløb, hvor sejlads fremover er tilladt og de vandløb, hvor sejlads ikke kan tillades under hensyntagen til målsætningen (jf. kortbilag 4). Bestemmelserne vil løbende blive indarbejdet ved revision af regulativer for vandløbene.

På de strækninger, hvor sejlads er tilladt, vil der blive taget initiativ til at forbedre forholdene for de sejlede og samtidig kanalisere færdslen, så denne bliver til mindst mulig gene for lodsejerne. Udpegningen af vandløb til sejlads er sket under hensyn til, hvorledes de enkelte vandløbsstrækninger kan tåle sejlads ud fra hensyn til de fysiske forhold og opfyldelse af målsætningen iøvrigt. Formålet er at imødegå konflikter, der kan komme på dette område i fremtiden. Lodsejere ned til vandløb vil i alle tilfælde fortsat have tilladelse til at sejle ud for egen ejendom, også hvor sejlads i øvrigt ikke tillades. Der vil blive fastsat øvre grænser for, hvor mange udlejningsfartøjer, der må være på de forskellige sejladvandløb.

Forureningsgraden I og I-II har samme signatur på det anvendte kort. I erstattes derfor i tabellen med I/I-II for de tre strækninger.

Side 7. Afsnit om dræning og udgrøftning.

Der er, som det også nævnes, ikke okkerpotentielle områder i oplandene. Kan afsnittet så ikke helt undværes?

Afsnit om bræmmer.

Jollemosegrøften vurderes at være et naturligt vandløb og bør derfor også være omfattet af 2-meter bræmme-bestemmelsen.

Forslag til regulativ for vandløb med udløb til Kalvø Vig og Genner Bugt i Aabenraa Kommune:

Regulativteksten:

Side 4. Sidste linie. "... for vandløb" bør slettes.

Redegørelsen til regulativet:

Side 2. Kommunevandløb nr. 2 L Blok 2 og Kommunevandløb nr. 21 L Blok 2.

Betegnelserne lavt målsat og højt målsat er ikke definerede og bør ikke anvendes. Med lavt målsat menes vel "lempet målsat" og "ikke særskilt målsat", der bør anvendes i stedet.

Side 4. Skemaet på side 4 fra "Vandløbenes forureningstilstand 1994" fra Sønderjyllands Amt oplyser, at Kallesbæk/Elstedbæk har en forureningsgrad I. Forureningsgraden I og I-II har samme signatur på det anvendte kort. I erstattes derfor i tabellen med I/I-II for de tre strækninger.

Side 5. Afsnit om dræning og udgrøftning.

Der er, som det også nævnes, ikke okkerpotentielle områder i oplandene. Kan afsnittet så ikke helt undværes?

Forslag til regulativ for Hjarup Å med tilløb i Aabenraa Kommune:

Regulativteksten:

Side 17. Dimensioner for Hjarup Å. Regulativet ender ved udløb i amtsvandløbet i st. 7.125 ved indløb bro for Motorvej E 3 i kote 41,10 m DNN.

Regulativet for amtsvandløbet Hjarup Å starter på broens udløbsside i kote 41,08! - Da amtet efter aftale vedligeholder broen for Vejdirektoret, vil amtet fremover betragte strækningen under broen som amtsvandløb, med mindre Aabenraa kommune skriftligt insisterer på at være vandløbsmyndighed her.

HJARUP Å

KOPI

Udskrift af forhandlingsprotokollen

for ekspropriationskommissionen

vedrørende fremtidige motorvejsanlæg i Jylland.

2. hæfte.

(Detailbesigtigelsesforretningen den 14. og 15. marts samt den 20., 21. og 22. marts 1974 og liniebesigtigelsesforretningen den 14. marts 1974).

Grænsen—Rise Hjarup.

Torsdag den 14. marts 1974 kl. 8,30 samledes kommissionen på hovedlandevej nr. 318, Lundsbjerg-Tinglev, ca. 400 m øst for Torp for at afholde en detailbesigtigelsesforretning i anledning af anlægget af en motorvej fra Røllum syd for Åbenrå til Rise Hjarup.

Til stede var kommissarius ved statens ekspropriationer i Jylland, *F. J. Boas*, de af ministeriet for offentlige arbejder udnævnte medlemmer af kommissionen, forretningsfører *Karl Christiansen*, Kolding, og amtsrådsmedlem, gårdejer *Hans B. Lei*, Vonsbæk pr. Haderslev, samt de af Sønderjyllands amtsråd valgte medlemmer, amtsrådsmedlemmerne *Johan Andersen*, Bylderup-Bov, og *Marten R. Hansen*, Skast.

Endvidere var mødt den ledende landinspektør, landinspektør *A. Hjartinger*, ved landinspektør *J. Budtz* og landinspektør *Knud Nielsen*.

For anlægsmyndigheden, Jysk Motorvejskontor, mødte overingeniør *Ø. U. Boldsen*, civilingeniør *S. P. Lenskjold*, landinspektør *J. Sølgaard*, landinspektør *S. Baumgarten*, ingeniør *P. Lund Jeppesen* og teknisk assistent *K. Eriksen*.

For ministeriet for offentlige arbejder, vejdirektoratet, mødte civilingeniør *W. Wellis*, for Sønderjyllands amt, landinspektør *H. P. Jørgensen* og distriktsingeniør *M. Schmidt*, for Åbenrå kommune mødte afdelingsingeniør *H. Hagerup* og for Rødekro kommune, kommuneingeniør *H. Toft*.

For jordfordelingskommissionen mødte *Chr. Jacobsen*, *Carl Poulsen* og *Jørgen Jessen*.

Kommissionen tiltrådtes af de delegerede for Åbenrå kommune, *Chr. Skovmand* og *Georg Johansen*, de delegerede for Rødekro kommune, *Mads Calløe* og *Conrad Moldt* samt af den ene af de delegerede for Tinglev kommune, *Svend Dalsgård*.

Protokollen førtes af kommissionens sekretær, fuldmægtig, cand. jur. *Benedicte Larson*.

Civilingeniør *S. P. Lenskjold* fremlagde nedenævnte planer og redegjorde derefter for det fremlagte projekt.

Tegn. nr.			Udg. nr.
1474	1:25.000	Oversigtsplan	1
1475	1:4.000	—	1
1476	1:4.000	—	1
1477	1:4.000	—	1
2416	4.000/1:400	Længdeprofil	1
2417ø	1:4.000/1:400	—	1
2417v	1:4.000/1:400	—	1
2418	1:4.000/1:400	—	1
12112	1:4.000/1:400	—	1
12113	1:4.000/1:400	—	1
7255	1:100	Normaltværnsnit	1
7256	1:100	—	1
7257	1:100	—	1
17072	1:100	—	1

Den jyske motorvej
Etape 53
Åbenrå syd — Rise Hjarup
Åbenrå kommune

Den 23.1.1974 afholdtes vandsynsforretning, ved hvilken der i overensstemmelse med vandløbsloven af 11. april 1949 § 94 stk. 3 (jvf. § 13 i lov af 4. juni 1964 om fremgangsmåden ved ekspropriation vedr. fast ejendom) blev optaget nærmere forhandlinger med kommunalbestyrelsen om hvilke foranstaltninger, der af hensyn til afvandingsforholdene må udføres i forbindelse med motorvejsanlægget m. v.

Ved forretningen fremlagdes:

Planerne: 31416, 31417 og 31418.

Profilerne: 32416, 32417 og 32418.

Til stede:

For Åbenrå kommune:

Stadsingeniør *S. E. Gundestrup*

Udvalgsformand *Dycke Hoff*

Afd. ing. *H. Hagerup*

Byrådsmedlem *O. Drimer*

For Sønderjyllands amt:

Afd. ing. *Erling Jensen*

Ing. *M. Schmidt*

For Fiskeriministeriet:

Ikke mødt

For Det danske Hedeselskab:

Distriktsbestyrer *N. Jespersen*, Åbenrå

Filialbestyrer *E. Andersen*, Vejle

For DSB:

Sekt. ing. *H. E. Nielsen*, Fredericia

For Jysk Motorvejskontor:

Overingeniør *Ø. U. Boldsen*

Afd. ing. *Lenskjold*

Agronom *H. C. Jensen*

Tekn. ass. *K. Eriksen*

1. *Indledning.*
- 1.1 Jysk Motorvejskontor gjorde det kommunale råd bekendt med vandsynsforretningens formål, og på grundlag af det fremlagte udarbejdede forslag førtes nærmere forhandlinger om ordning af afvandingsforholdene under forbehold af ekspropriationskommissionens godkendelse.
- 1.2 Det bemærkes, at udover de i nærværende protokol omtalte permanente ordninger vil

det være nødvendigt at foranstalte visse midlertidige ordninger om afløbsforholdene under arbejdets udførelse.

2. *Ledningsanlæg m. v.*
- 2.1 *Dimensioneringsgrundlag.*
Ledninger for oplandsafstrømning dimensioneres normalt for en afstrømning fra det topografiske opland på 1.0 — 1.5 l/sek/ha. Gennemløb under motorvejen for oplandsafstrømning dimensioneres for en afstrømning fra det topografiske opland på mindst 3.0 l/sek/ha. Såfremt gennemløbet tillige skal føre vejvand dimensioneres normalt for den summerede oplands- og vejafstrømning.
- 2.2 Overalt, hvor de i nærværende protokol omtalte eksisterende drænsystemer omlægges og føres under motorvejen, udføres gennemløbet med Ø 30 cm rør som mindste størrelse.
- 2.3 Der blev endvidere gjort opmærksom på, at dræn, der ikke er påvist af lodsejerne, men som påtræffes under arbejdets udførelse, vil blive reableret i forbindelse med anlægget og for dettes regning.
3. *Vedligeholdelse af afløbssystemerne.*
Nedenanførte vedligeholdelse omfatter kun den almindelige ren- og vedligeholdelse, idet større vedligeholdelsesarbejder, såsom hel- eller delvis omlægning eller omfattende rensning af rørledninger, forelægges vandløbsretten til afgørelse, såfremt mindelig aftale parterne imellem ikke kan opnås. Såfremt vedligeholdelsen fordeles anderledes end herunder anført fremgår afvigelsen af beskrivelsen for pågældende vandløb i afsnit 8.
- 3.1 *OFFENTLIGE VANDLØB.*
Vedligeholdes som hidtil ved pågældende vandløbsbestyrelses foranstaltning, idet dog vandløbsstrækninger i motorvejens areal vedligeholdes af motorvejens bestyrelse.
- 3.2 *PRIVATE VANDLØB.*
- 3.21 *Abne vandløb.*
Vedligeholdelsen påhviler bredejeren, idet dog vandløbsstrækninger i offentlige vejes arealer vedligeholdes af bestyrelsen for den pågældende vej.

- 3.22 Rørledninger.
- 3.221 Ledninger og brønde i offentlige vejes arealer vedligeholdes af bestyrelsen for den pågældende vej.
- 3.222 Ledninger og brønde udenfor offentlige vejes arealer, og som kun tilledes vejvand, vedligeholdes af vejbestyrelsen som anført i afsnit 8.
- 3.223 Ledninger og brønde, der både tilledes vejvand og oplandsvand, vedligeholdes af ejerne af de matrikelnumre, hvorover ledningen føres.
- 3.224 Ledninger og brønde for retablering af afskårne ledninger eller opland, og som ikke tilledes vejvand, vedligeholdes af ejerne af de matrikelnumre, hvorover ledningen føres.
4. *Fremtidig status for afløbssystemerne og ledningsservitut m. v.*
- 4.1 Såfremt andet ikke er anført i afsnit 8 under det enkelte vandløb, har vandløbet status i henhold til vandløbslovens § 1, hvilket betyder, at vandløbet kan benyttes som angivet i vandløbslovens §§ 2—5 c.
- 4.2 Vandløb, der anlægges til særligt formål, har status i henhold til vandløbslovens § 3, stk. 5, og formålet er anført under pågældende vandløb i afsnit 8.
- 3 Afledning af vand fra vejarealer til vandløbene af beskrivelsen for det enkelte vandløb i afsnit 8, idet sikkerheden mod overskridelse af de anførte vandmængder er $n = 0,5$.
- 4.4 Ejendomme, over hvilke der etableres ledningsanlæg, som har interesse for andre, pålægges servitut om (jvf. vandløbslovens §§ 23, 31 og 101):
 At ledningsanlægget skal henligge uforstyrret.
 At der gives de til enhver tid berettigede adgang til eftersyn og rensning samt til at foretage reparations- og vedligeholdelsesarbejder.
 At det ikke er tilladt, uden forud indhentet tilladelse, at foretage beplantning, bebyggelse eller andre foranstaltninger indenfor en afstand af 5 m fra ledningen og dens bygværker.
- I beskrivelsen af det enkelte vandløb i protokollens afsnit 8 er anført hvilke ejendomme, der skal pålægges ledningsservitut, og endvidere hvem der er påtaleberettiget.
5. *Stationering, koter m. v.*
 Motorvejens stationering regnes fra syd mod nord.
 De i nedenanførte beskrivelse og på vedlagte plan og profil anførte koter refererer til DNN.
6. *Projektændringer under arbejdets udførelse m. v.*
- 6.1 Idet der ved indkaldelse af afvandingsplaner for, og senere besøg på, de berørte ejendomme ikke har kunnet fås nøjagtige oplysninger om alle bestående afvandingsanlæg, må det påregnes, at der under arbejdets udførelse må foretages en del mindre ændringer i afvandingsprojektet, der omfattes af nærværende vandsynsprotokol.
- 6.2 Mindre ændringer kan, hvis mindelig aftale kan opnås med den eller de interesserede lodsejere, foretages af tilsynet.
- 6.3 Hvor mindelig aftale for mindre ændringer ikke kan opnås, forelægges såvel disse som evt. større ændringer — efter forudgående forhandling med kommunalbestyrelsen — ekspropriationskommissionen til afgørelse.
- 6.4 Hvor vejarbejdet medfører ændringer i kommune- eller amtsvandløb berigtiges regulativet (herunder fornøden afmærkning med kant- og bundpæle) på anlægsbestyrelsens foranstaltning.
7. I nedenanførte beskrivelse af afvandingsprojektet er anvendt følgende forkortelser:
 khs Kommunevejens højre side
 kvl kommunevandløb
 kvs kommunevejens venstre side
 ldv landevej
 mv motorvej
 mhs motorvejens højre side
 mvs motorvejens venstre side

8. *Beskrivelse af afvandingsprojektet.*

Vandløb nr. 4 med sideløbene 1, 2 og 3.
Indbringes ved anlægsbestyrelsens foranstaltning for landvæsensnævnet til afgørelse.

Vandløb nr. 6.

Ø 50 cm ledning ved mhs st. ca. 1.780 for optagelse af afskåret grøft. Ledningen føres langs mhs st. 1.780 — 1.340, hvor ledningen passerer motorvejen som ø 60 cm, ved mvs optages kvl nr. 5 i vandløbet, der videreføres langs mvs som ø 60 cm til st. ca. 0.720 med afløb til kvl nr. 3 »Grønå«.

Udfor mvs st. ca. 0.900 indbygges et sandfang, hvortil skaffes færdselsret og areal for oplægning af fyld.

Vandløbet skal foruden oplandsvand optage vejvand fra motorvejen st. ca. 1.680 — 4.200 idet vejvandet reduceres til maksimalt at belaste vandløbet med 30 l/sek. Tilledningen sker i vandløbets st. 1064.

Vandløbet foreslås optaget som kvl fra st. 0 — 604 i stedet for den del af kvl nr. 5 der forløber langs mhs og som kan nedlægges.

På ejendommene matr. nr. 15, 45, 8 og 88 alle Røllum by, Ensted sogn tinglyses lednings-servitut som anført under afsnit 4.4.

Indenfor det på plan nr. 31416 anførte areal på matr. nr. 15 Røllum by, Ensted sogn, pålægges regnvandsbassinsservitut med ordlyd som anført under vandløb nr. 31, idet motorvejens bestyrelse har vedligeholdelsespligten.

Påtaleberettiget er ejerne af matr. nr. 15, 45, 8 og 88 alle Røllum by, Ensted sogn, Abenrå kommune samt motorvejens bestyrelse.

Ovennævnte projekt forudsætter at landvæsensnævnet afsiger en kendelse for uddybning af kvl nr. 3 »Grønå«, hvis ikke vil der fra vandløbet st. 0 — 190 blive åben grøft med afløb til kvl nr. 3 i åens nuværende bundkote.

Vandløb nr. 11.

Ø 30 cm gennemløb under motorvejen i st. ca. 1.910 for optagelse og retablering af eksist. 20 cm hoveddræn.

Påtaleberettiget er ejeren af matr. nr. 45 Røllum by, Ensted sogn.

St. ca. 2.190.

Afskåret 10 cm dræn ved mhs optages i motorvejens interne afvandingsystem.

Vandløb nr. 27 og 28.

Afskærende ledninger for optagelse af afskårne dræn ved mhs st. 5.840 — 6.240, optages i motorvejens interne afvandingsystem.

Vandløb nr. 31 (del af kvl nr. 21 Vognsbjerg bæk).

Ø 50 cm ledning langs mvs st. 6.120 — 6.250 for optagelse af afskårne dræn. Ledningen føres under motorvejen i st. ca. 6.250 som en ø 60 cm ledning, og videre langs mhs st. 6.250 — 6.420 som en ø 50 cm ledning og med afløb til eksist. åben grøft, der udfor motorvejens st. 6.550 udbygges som regnvandsbassin for optagelse og reduktion af vand fra motorvejsstrækningen st. ca. 5.050 — 6.680, samt afstrømning fra et topografisk opland på ca. 36 ha.

Afstrømningen fra bassinet reduceres til maksimalt at belaste vandløbet med ca. 35 l/sek. 1 gang hvert andet år og ca. 70 l/sek. 1 gang hvert 10. år.

Den fremtidige vedligeholdelse af rørledning og regnvandsbassin med tilhørende afløbsarrangement påhviler motorvejens bestyrelse. Indenfor det på plan nr. 31417 anførte areal på matr. nr. 14 Søst by, Rise sogn, pålægges følgende servitut: At der i arealet, der fortsat kan anvendes til almindelig landbrugsmæssig drift, ikke uden vejmyndighedernes samtykke må foretages terrænregulering, opfyldning, tilplantning eller ændring af afløbsforholdene, og at der til enhver tid må tåles de ulemper der er forbundet med eftersyn og eventuel oprensning af tilskyttet fyld. Påtaleberettiget er ejeren af matr. nr. 14 og 41 Søst by, Rise sogn, matr. nr. 1 Årslev by, Hjordkær sogn samt motorvejens bestyrelse.

Vandløb nr. 38 (kvl nr. 22).

Ø 30 cm gennemløb under motorvejen i st. ca. 7.700 for optagelse af afskåret drænsystem ved mvs. Vandløbet fortsættes som grøft fra mhs langs skellet mellem matr. nr. 11 Søst by, Rise sogn og matr. nr. 21 Rise by og sogn i sydlig retning til et regnvandsbassin, som foruden vand fra 21 ha opland skal optage

vand fra motorvejen st. 6.680 — 7.960 samt fra ca. 550 m fra kommunevej nr. 112, Røddekro kommune.

Afstrømningen fra regnvandsbassinet reduceres til maksimalt at belaste kommunevandløbet med 30 l/sek 1 gang hvert 10. år. Ø 15 cm reduktionsledningen føres til en brønd ved kvs st. ca. 650 hvorfra der lægges et nyt ø 40 cm gennemløb under kommunevejen til eksist. ø 25 cm ledning ved khs.

Den fremtidige vedligeholdelse af motorvejsgennemløbet, grøften og regnvandsbassinet med tilhørende ledningsarrangement påhviler motorvejens bestyrelse medens vedligeholdelsen af ø 40 cm kommunevejsgennemløbet påhviler kommunerne.

På ejendommen matr. nr. 21 Rise by og sogn tinglyses ledningsservitut som anført under afsnit 4.4.

Påtaleberettiget er ejeren af matr. nr. 205, 128 og 21 alle Rise by og sogn samt matr. nr. 11 Søst by, Rise sogn, samt motorvejens bestyrelse og Røddekro og Abenrå kommuner.

Det på plan nr. 31418 viste areal pålægges regnvandsbassinsservitut med ordlyd som anført under vandløb nr. 31.

Vandløb nr. 41 (kvl Mølleå).

Ø 130 cm gennemløb under motorvejen i st. ca. 8.300 for optagelse af afskåret kommunevandløb.

Ved underløbet ansættes tilledningen af vand beregningsmæssigt således:

Opland ca. 300 ha à 2	
l/sek/ha	600 l/sek
Industriareal i Røddekro ca. 100 ha $\varphi = 0.7$	
Afløbet fra industriområdet ansættes beregningsmæssigt til 15 l/sek/ha	
$\sim 100 \times 0.7 \times 15$	1050 l/sek
Mv st. 7.960 — 10.250 = 2290 m mv à 0.3	
l/sek	687 l/sek
Udfletningsanlæg	ca. 200 l/sek
Ldv nr. 513 ca. 800 m à 0.2 l/sek	160 l/sek

1040 l/sek red. til 26 l/sek

Q dim. = 1676 l/sek

Oversigt over den samlede tilledning af vejvand til mølleåen.

Vandl. nr.	Motorvejens st. incl. skærende veje m. m.	Vejafstrømn. total l/sek	Vejafstrømn. red. l/sek.
23	4.200 — 5.050	450	35
31	5.050 — 6.680	480	70
38	6.680 — 7.960	440	30
42	7.960 — 8.850	270	10
47	8.850 — 10.250	780	16
Ialt 2440			161 n = 1/10

Topografisk opland med afstrømning gennem regnvandsbassiner ca. 77 ha
 Motorvejsarealer incl. skærende veje m. m. med afstrømning gennem regnvandsbassiner ca. 38 ha
 Det totale opland med afstrømning gennem regnvandsbassiner 115 ha
 Afstrømning pr. ha 1.4 l/sek/ha

St. 8.540.

Afskåret grøft ved mhs optages i motorvejens interne afvandingssystem.

Vandløb nr. 42.

Ø 30 cm gennemløb under motorvejen i st. ca. 8.830 for optagelse af afskåret 6" dræn, fra mvs videreføres ledningen som ø 20 cm til kvl nr. 19 Holmskov bæk. Foruden oplandsvand tilledes vandløbet vand fra motorvejen st. 7.960 — 8.850 ialt ca. 267 l/sek. som reduceres i et regnvandsbassin til max. at belaste vandløbet med 10 l/sek.

Den fremtidige vedligeholdelse påhviler motorvejens bestyrelse.

På ejendommen matr. nr. 59 og 107 Brunde by, Rise sogn tinglyses ledningsservitut som anført under afsnit 4.4.

Påtaleberettiget er ejeren af matr. nr. 59 og 107 Brunde by, Rise sogn samt motorvejens bestyrelse.

Vandløb nr. 45.

Ø 30 cm gennemløb under motorvejen for optagelse og retablering af bestående drænsystem ved mhs.

Påtaleberettiget er ejeren af matr. nr. 59 Brunde by, Rise sogn.

Vandløb nr. 47.

Ø 15 — 50 cm ledning langs mhs st. 9.800 — 9.180 for optagelse af afskårne dræn. Vandløbet videreføres som ø 60 cm ledning under motorvejen st. 9.180 og fra mvs i sydlig retning til kvl Holmskov bæk.

Ved landevej nr. 513's venstre side (vandløbets st. 312) optages kvl nr. 19 Holmskov bæk i vandløbet, ved mhs st. ca. 9.400 tilledes der vandløbet vand fra motorvejen st. 8.850 — 10.250 incl. udfletningsanlæg + ca. 800 m af landevej nr. 513, som reduceres i et regnvandsbassin til max. at belaste vandløbet med 16 l/sek 1 gang hvert 10. år.

Vandløbet fra landevej nr. 513's venstre side (vandløbets st. 312) til udløb i kvl nr. 19 Holmskov bæk foreslås optaget som kommunevandløb.

Det på plan nr. 31418 anførte areal på matr. nr. 42 Brunde by, Rise sogn pålægges regnvandsbassinsservitut med ordlyd som anført under vandløb nr. 31.

På ejendommene matr. nr. 127, 231, 42 og 6 alle Brunde by, Rise sogn samt på ejendommen matr. nr. 59 Rise by og sogn tinglyses ledningsservitut som anført under afsnit 4.4. Påtaleberettiget er ejerne af matr. nr. 98, 127, 231, 42 og 6 alle Brunde by, Rise sogn, og ejeren af matr. nr. 59 Rise by og sogn, Abenrå kommune samt bestyrelserne for ldv nr. 513 og motorvejen.

Vandløb nr. 53.

Ø 30 cm gennemløb under motorvejen i st. ca. 10.370 for optagelse og retablering af afskåret drænsystem ved mhs.

Påtaleberettiget er ejeren af matr. nr. 6 Brunde by. Rise sogn.

H. C. Jensen.

M. Schmidt.

Erling Jensen.

H. Hagerup.

D. Hoff.

S. E. Gundestrup.

N. Jespersen.

O. Drimer.

E. Andersen.

H. E. Nielsen.

S. Lenskjold.

Ø. U. Boldsen.

Knud Eriksen.

Vandløb nr. 58 (kvl nr. 13 Hjarup å).

Vandløbet der passerer motorvejen i st. ca. 10.640 forlægges mod nord til st. 10.690. For passage af motorvejen bygges en bro med rektangulært profil og følgende dimensioner:

Indvendig bredde 2.80 m

Indvendig højde \geq 2.10 m

Bundkote på brostedet 40.80 m

Bundkoten på brostedet er valgt 27 cm lavere end regulativmæssig bund af hensyn til eksisterende forhold.

I forbindelse med broen udføres en mindre åregulering til begge sider for motorvejen.

Det forlagte vandløb udføres med 0.80 m bundbredde, anlæg 2.0 og fald på bundlinie 0.226‰.

Vandløbet skal modtage vand fra motorvejen st. ca. 10.250 — 11.250. Vejvandet reduceres til max. at belaste vandløbet med 30 l/sek.

Afskærende ledninger.

Udover ovenfor omtalte afvandingsforanstaltninger udføres afskærende ledninger som skitseret på planerne med punkteret linie (vandløb nr. 7, 10, 12, 27, 28, 40, 43, 44, 46, 48, 49, 50, 51, 52, 55 og 56). Detailprojektet for disse vandløb skal tage hensyn til såvel nuværende som fremtidige afvandingsmuligheder i de afskårne oplande (ifølge vandløbslovens § 4 stk. 3). Afskærende ledninger vil oftest blive etableret i motorvejens areal. Dimensioneringsgrundlag som anført under afsnit 2.1.

Fremtidig vedligeholdelse som anført under afsnit 3.221 eller 3.224.

Hermed sluttede forretningen, idet protokollen blev oplæst og underskrevet:

Bilag 7 Tillæg til ”Regulativ for amtsvandløb nr. 4234 Rødå”

I regulativet indføres følgende ændringer til afsnit 3.1:

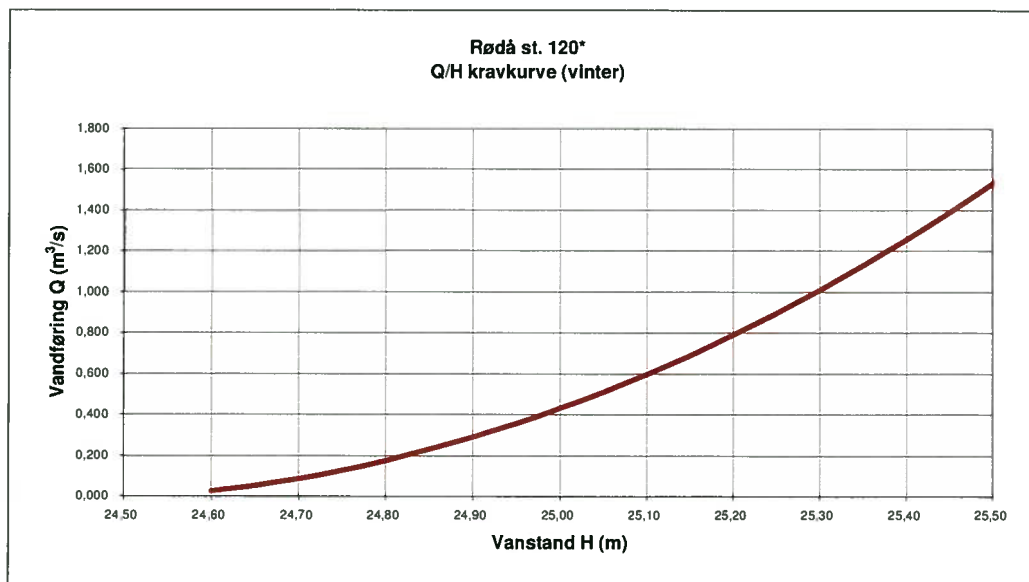
3.1 Sikring af vandafledningen og miljøkvaliteten – vandløbets dimensioner

I 2005 er der gennemført et vådområdeprojekt ved Rødå. Projektet omfatter vandløbsstrækningen fra st. 14.460 til st. 15.140 ved udløbet i Arnå. De tidligere gældende dimensioner i tabellen for denne strækning er ophævet.

Rødå er på strækningen omlagt i et nyt slyngt forløb. Den gensnoede strækning stationeres separat begyndende med st. 0* i den hidtidige st. 14.460 og sluttende med st. 930* ved det nye udløb i Arnå. Ved gensnoingen er vandløbets længde forøget med 250 meter.

De nye stationeringer kan først endelig fastlægges efter projektets gennemførelse, hvor der vil blive foretaget en opmåling.

Vandføringsevnen på projektstrækningen fastlægges ud fra den maksimalt tilladte vandstand ved en bestemt vandføring i marts måned, hvor grødemængden er mindst (Q/H kravkurve). Kravkurven fastlægges i st. 120* og erstatter de hidtidige dimensioner og den vandføringsevne, der kan udledes deraf.

Kravkurven er beregnet på grundlag af nedenstående parametre, der fastsætter vandføringsevnen på grundlag af en teoretisk skikkelse. Den teoretiske skikkelse skal ikke opretholdes. Beregning af kravkurver for andre stationer på projektstrækningen skal ligeledes ske på grundlag af følgende parametre:

Start station	Slut station	Start bundkote	Slut bundkote	Fald %	Bundbredde	Anlæg
<i>Restaureret og genslynget strækning:</i>						
0*	120*	24,60	24,50	0,83	2,5	1,5
120*	930*	24,50	23,85	0,80	2,5	1,5

Tilføjelse til afsnit 4.3:

4.3 Restaureringsforanstaltninger

I 2005 er Rødå fra st. 14.460 til st. 15.140 lagt i et nyt, slynget forløb, hvorved vandløbslængden er forøget med 250 meter. På projektstrækningen er der udlagt gydebanker af grus i vandløbsbunden på udvalgte steder.

Tilføjelse til afsnit 8.3:

8.3 Grødeskæring

På projektstrækningen fra st. 14.460 til st. 15.140 foretages der som udgangspunkt ingen grønnskæring.

Tilføjelse til afsnit 8.4:

8.4 Bundoprensning af aflejret materiale

På projektstrækningen fra st. 14.460 til st. 15.140 afgøres behovet for bundoprensning eller anden vedligeholdelse ud fra kravkurven i st. 120*. I marts måned måles vandstand og vandføring samhørende. Hvis målingerne viser, at kravkurven ikke er overholdt, skal der iværksættes en passende vedligeholdelsesforanstaltning. Dette skal i givet fald ske inden den 1. maj. Vedligeholdelsen foretages i et omfang, således at kravkurven overholdes. Målinger foretaget efter den 1. april vil ikke kunne udløse vedligeholdelse.

Gram Færdigbeton ApS
Udsigten 24
Kastrup
Postboks 54
6510 Gram

Miljø- og vandløbsvæsenet
Jomfrustien 2
6270 Tønder
Telefon 74 33 50 50
Telefax 74 33 50 01

Journal nr. 9-23-04234-1-99
Ref. Bo Møller
11. april 2001

**Emne: Tilladelse til regulering af amtsvandløbet Lerskov Bæk i Rødekro Kommune.
Flytning af vandløbets udmunding i grusgravsøen ved Andholm ca. 100 meter mod øst.**

(Meddelt i henhold til kap. 6 i Bekendtgørelse af Lov om vandløb af 19. maj 1992.)

1. Omfang.

Der meddeles tilladelse til regulering (flytning) af amtsvandløbet Lerskov Bæk ved Andholm i Rødekro Kommune. Lerskov Bæk's udløb i grusgravsøen flyttes 100 meter mod øst, således at det efter tilløb N (station 365) føres direkte mod syd ind i grusgravsøen (jf. bilag 1). Vandløbet etableres med samme dimensioner som det eksisterende vandløb.

2. Lokalitet.

Lerskov Bæk er beliggende i Rødekro Kommune mellem Rødekro og Motorvejen. Den udgør en af de øvre forgreninger af Rødå. Den af tilladelsen omfattede strækning af Lerskov Bæk ligger på et areal, hvor der er meddelt tilladelse til råstofindvinding.

3. Tekniske forhold.

Målsætningen for Lerskov Bæk.

Målsætningen for Lerskov Bæk på den pågældende strækning er i regionplan 1997- 2008 angivet til Karpesfiskevand, målsætningen er p.t. ikke opfyldt.

Formålet med projektet.

Formålet med flytningen er at åbne for muligheden for udnyttelse af en restforekomst af sten og grus der er beliggende på det pågældende areal.

Afstrømningsmæssige konsekvenser af projektet.

Der forventes ingen afstrømningsmæssige effekter af flytningen.

Miljømæssige konsekvenser af projektet.

Bortset fra selve anlægsfasen forventes ingen miljømæssige effekter af flytningen.

Planlagte foranstaltninger.

Lerskovs Bæks udmunding i grusgravsøen flyttes ca. 100 meter mod øst, idet det efter sammenløbet med tilløb N (station 365) føres direkte mod syd ca. 60 meter til udløb i grusgravsøen. Den tilovers blivende vandløbsstrækning nedlægges.

Vandløbet etableres med samme dimensioner som det eksisterende vandløb:

Bundbredde 1.0 meter

Anlæg 1:1,5

Udløbskoten i grusgravssøen 41.20 D.N.N.

Skitse og kortmateriale.

Bilag 1 viser de af tilladelsen omfattede vandløbsstrækninger.

Tidsplan.

Projektet er planlagt gennemført i første halvår af 2001

Økonomi.

Omkostningerne ved gennemførelse af reguleringen afholdes af ansøgeren Gram Færdigbeton ApS, Udsigten 24, Kastrup, 6510 Gram.

Tilladelsens gyldighed .

Nærværende tilladelse bortfalder den 31. december 2001, såfremt arbejdet inden da ikke er påbegyndt.

5. Vilkår.

Tilladelsen meddeles på følgende vilkår:

- at ansøgeren indhentet en skriftlig godkendelse hos de direkte berørte lodsejere,
- at anlægsarbejdet udføres så udskylning af jord og sand til grusgravsøen minimeres,
- at selve udløbet i grusgravsøen sikres i bund og sider med sten i passende størrelse,
- at anlægsarbejdet udføres efter tilsynets anvisninger.

6. Tilsyn.

Amtsrådet er tilsynsmyndighed. Henvendelse vedrørende denne tilladelse kan ske til:

Miljøområdet, Vandløbsafdelingen, Jomfrustien 2, 6270 Tønder. Tlf. 74 33 50 50.

Mindst 3 hverdage før anlægsarbejdet påbegyndes kontaktes amtet ved åformand Peter Sørensen tlf. 40 52 09 59 med henblik på nærmere instruktion om anlægsarbejdes udførelse. Ved arbejdes afslutning meddeles arbejdet færdigt til så det kan synes.

7. Sagens behandling.

Reguleringsforslaget er sendt til udtalelse hos de berørte lodsejere og til Rødekro kommune. De har ingen bemærkninger til det forelagte.

Med henvisning til § 21 i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 424 af 7. september 1983 om vandløbsregulering m. m. har Miljøområdet på amtsrådets vegne skønnet, at sagen angår en foranstaltning, der ikke har væsentlig betydning for vandløbets miljømæssige forhold. Med de stillede vilkår er vandløbets afstrømningsmæssige forhold uændret og sikret. Reguleringsforslaget er derfor ikke forelagt andre myndigheder og tilladelsen er ikke offentliggjort.

Behandling i henhold til naturbeskyttelsesloven

Vandløbet er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Indgreb der ændre tilstanden i et § 3 beskyttet vandløb kræver dispensation. Flytningen berører en mindre del af vandløbet, der er beliggende i et område, hvor der allerede foreligger tilladelse til indvinding af råstof. Flytningen skønnes ikke at få varig eller væsentlig indflydelse på naturtilstanden i vandløbet. Der er på denne baggrund vurderet, at en dispensation i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3 ikke er fornøden.

Til afgørelsen er følgende bilag:

- 1) Oversigtskort 1: 7000, der viser den af tilladelsen omfattede vandløbsstrækning.

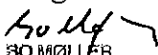
8. Klagevejledning.

I henhold til Lov om vandløb kap. 16 kan nærværende afgørelse påklages til Skov- og Naturstyrelsen af:

- 1) den, afgørelsen er rettet til.
- 2) enhver, der måtte antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald, samt Danmarks Naturfredningsforening og Danmarks Sportsfiskerforbund.
- 3) kommunalbestyrelsen.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, hvor afgørelsen er meddelt. En eventuel klage skal indgives til Sønderjyllands Amt, Miljøområdet, Jomfrustien 2, 6270 Tønder for videre foranstaltning.

Med venlig hilsen

BO MØLLER
Biolog
Vandløbsafdelingen

Kopi af denne tilladelse er sendt til:

Rødekro Kommune, Hærvejen 8, 6230 Rødekro

Kaj Lambert Andersen, Bodumvej 3, 6230 Rødekro. (Lodsejer)

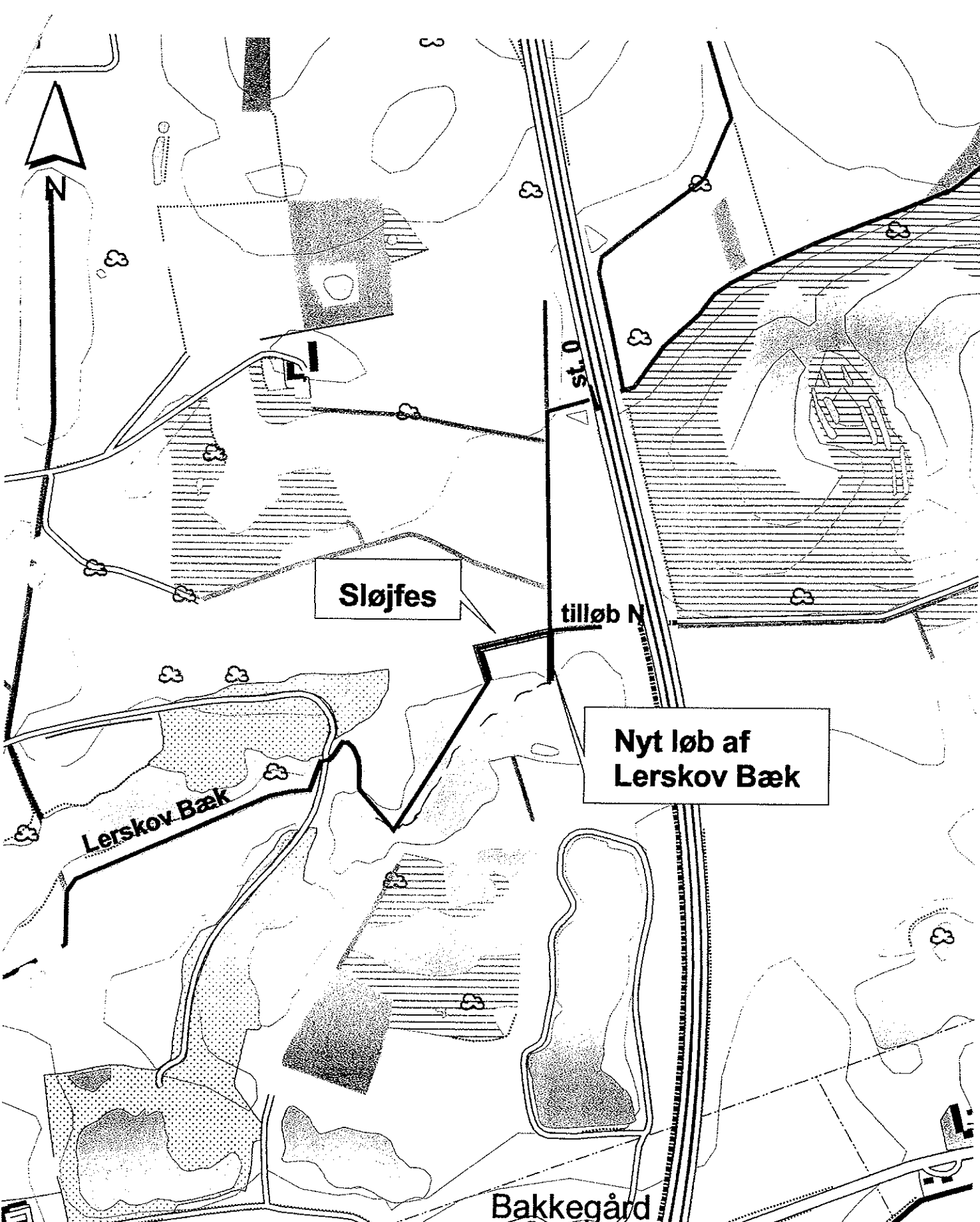
Petrus Theodorus Mourit, Andholmvej 16, 6230 Rødekro. (Lodsejer)

Danmarks Sportsfiskerforbund, Worsåegade 1, 7100 Vejle.

Danmarks Naturfredningsforening, Nørregade 2, 1165 København K.

LK-DN, Jens Furst Sørensen, Vandmøllevej 11b, 6230 Rødekro

Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.

Vestermar

 Sønderjyllands Amt Teknisk forvaltning		Miljøområdet
Beregnet	Tegnet	Afd. Vandløbsafdelingen
	SMS	J. nr. 9-23-04234-1-99
Rettet	Omlægning af Lerskov Bæk ved Andholm, Rødekro Kommune	Tegn. nr.
	<p>Oversigtskort</p>	Mål 1:7000
		Dato 13. marts 2001

Nymølle Stenindustri A/S
Att. Per-Ulrik Jensen
Lægårdsvej 10
8520 Lystrup

Sendt til tsps@orbicon.dk

Natur

Skelbækvej 2
6200 Aabenraa
Tlf.: 7376 7676

Dato: 23-01-2017
Sagsnr.: 16/41187

Kontakt: Tobias B. Knudsen
Direkte tlf.: 7376 7359
E-mail: tbkn@aabenaar.dk

Godkendelse af projekt om omlægning af Lerskov Bæk

Vandløb: Lerskov Bæk / vandløbsnr. 423402 (offentligt vandløb)
Projekt: Forlægning af vandløb i indvindingsområde for råstoffer – Bodumvej 1, 6230 Rødekro
Matr.nr.: 4, 81 og 884 Lunderup, Rise samt 1166, 1187, 1293 og 1303 Brunde, Rise
Ansøger: Thomas Stampe Petersen, Orbicon A/S på vegne af Nymølle Stenindustri A/S, Att. Per-Ulrik Jensen

Vandløbsmyndigheden har efter vandløbslovens bestemmelser besluttet, at tillade regulering af Lerskov Bæk ved omlægning. Tilladelsen gives med hjemmel i vandløbsloven (lovbek. nr. 1219 af 28. september 2016) §§ 17 og 47 samt kap. 2 og § 9 i reguleringsbekendtgørelsen (bek. nr. 834 af 27/6 2016. Bekendtgørelse om vandløbsregulering og -restaurering m.v.). Til afgørelsen er knyttet en række vilkår og betingelser.

Afgørelsens grundlag:

- Notat udarbejdet af SWECO A/S: "Biologisk indhold af vandløb ved Rødekro" af 16. juni 2016
- Ansøgning om regulering og dispensation: "Reguleringsprojekt Lerskov Bæk" af 14. oktober 2016
- Yderligere oplysninger fra Orbicon pr. telefon af 9. december 2016 (underføringens koterings)

Lerskov Bæk

Lerskov Bæk er et offentligt vandløb og er omfattet af vandløbsloven samt beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Vandløbet er omfattet af Vandområdeplan 2015-2021 for Vandområdedistrikt Jylland og Fyn med et miljømål om god økologisk tilstand. For den pågældende strækning er den nuværende tilstand god for smådyr, ukendt for fisk og ukendt for planter. Dette giver samlet set en god økologisk tilstand.

For yderligere informationer om vandløbet henvises til SWECOs notat.

Ansøgers oplysninger

Nymølle Stenindustri A/S har planer om udvidelse af indvindingsområde for råstoffer ved Andholm nord for Rødekro. For at optimere udnyttelsen af områdets råstofressourcer ønskes der gennemført en omlægning af vandløbet ved Lerskov Bæk.

Afgørelsens vilkår

Anlægsarbejdet skal udføres som beskrevet i ansøgningen samt på følgende vilkår:

- Afstrømningsforholdene i vandløbet må ikke forringes i forhold til bestemmelserne i vandløbsregulativet
- Dæmninger mellem vandløbets nye forløb og grusgravssøer skal være sikret mod gennemtrængende vand således, at vandløb og søer holdes adskilt
- Vandløbsbunden føres ubrudt gennem betonrøret under adgangsvejen til ejendommen Anholmvej 1B. Røret placeres så den regulativmæssige bund ligger minimum 15 cm over rørbunden og der fyldes grus i røret til regulativmæssig bund
- Udvaskning af sand og jord skal begrænses mest muligt i forbindelse med omlægningen
- Eventuelle fund af arkæologisk materiale skal straks anmeldes til Museum Sønderjylland og arbejdet standses, jf. museumslovens § 27 stk. 2
- Opdages der en forurening i jorden, skal Aabenraa Kommune underrettes i henhold til § 70 i jordforureningsloven

Anlægsarbejdes igangsætning

Anlægsarbejdet kan igangsættes når alle tilladelser er indhentet og efter klagefristens udløb, såfremt der i perioden inden ikke indkommer klager der har opsættende virkning på denne afgørelse.

Godkendelsens varighed

Anlægsarbejdet skal være udført senest 3 år fra godkendelsesdatoen. Hvis dette ikke er tilfældet bortfalder godkendelsen.

Færdigmelding

Aabenraa Kommune skal orienteres, når anlægsarbejdet er udført.

Vurdering

Vandløbsmyndigheden har, med baggrund i Orbicons redegørelse, vurderet, at projektet ikke skønnes at have væsentlig indflydelse omkringliggende områders afstrømningsmæssige eller miljømæssige forhold. Op- og nedstrøms beliggende arealers afvanding vil ikke blive påvirket af reguleringen. Underføringens vandslug er dimensioneret til at kunne føre vand svarende til en tiårs nedbørshændelse.

Lovgrundlag

Denne afgørelse er truffet efter §§ 17 og 47 i vandløbsloven (lovbek. nr. 1219 af 28. september 2016) samt kap. 2 og § 9 i reguleringsbekendtgørelsen (bek. nr. 834 af 27/6 2016).

Anden lovgivning

Denne afgørelse omfatter ikke godkendelse efter anden lovgivning. Ansøger er selv ansvarlig for, at alle nødvendige og lovpligtige godkendelser er indhentet, før anlægsarbejdet sættes i gang. Projektet kræver dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3.

Vurdering i henhold til habitatdirektivet

Aabenraa kommune skal i henhold til habitatbekendtgørelsen (§10 i Bekendtgørelse nr. 926 af 27. juni 2016 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter) foretage en vurdering af tilladelsen i forhold til den generelle beskyttelse af visse dyre- og plantearter.

I forhold til dyrearter optaget på habitatdirektivets bilag IV a) vurderer kommunen, at regulering af Lerskov Bæk ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for dyrearter omfattet af bilaget, da ingen af dem, der er direkte tilknyttet til vandløb, er registreret i Lerskov Bæk. Der er i 2015 og 2016 registreret strandtudse i nærliggende vandhuller, men disse vil ikke blive påvirket af projektet.

I forhold til plantearter optaget på habitatdirektivets bilag IV b) vurderer kommunen, at der ikke sker nogen ødelæggelse af disse som følge af projektet, da ingen af de syv plantearter er registreret på stedet eller vurderes at findes der.

Afgørelse om at projektet ikke er VVM pligtigt

Aabenraa Kommune har truffet afgørelse om, at projektet ikke afkaster VVM pligt. Denne afgørelse har været offentliggjort på Kommunens hjemmeside i de lovpligtige fire uger. Der er i denne periode ikke kommet klager over VVM-afgørelsen.

Høring

Reguleringsprojektet har været fremmet ved offentliggørelse af et udkast til denne afgørelse i perioden 20. december 2016 til og med 17. januar 2017. Der er i denne periode indkommet et høringssvar fra lodsejere i området øst og nordøst for projektet. Høringssvaret kommer med nogle betragtninger omkring adskillelse af vandløb og søer. Disse betragtninger vurderes ikke at være relevante for nærværende projekt, og fører således ikke til ændringer i denne, endelige, godkendelse.

Aktindsigt

Der gøres opmærksom på retten til aktindsigt, jævnfør Vandløbsloves § 77.

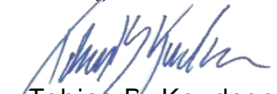
Klage m.v.

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet efter reglerne i vedlagte klagevejledning. Klagefristen er 4 uger fra den dato tilladelsen er meddelt.
Klagefristen udløber således d. 20. februar 2017.

Kontakt

Har du spørgsmål til denne afgørelse eller ønsker du at søge aktindsigt, er du meget velkommen til at kontakte mig på tbkn@aabenraa.dk eller 7376 7359.

Venlig hilsen

Tobias E. Knudsen
Biolog

Vedlagt

- Klagevejledning
- Kort over de berørte strækninger
- Notat udarbejdet af SWECO A/S: "Biologisk indhold af vandløb ved Rødekro"
- Ansøgning om regulering og dispensation: "Reguleringsprojekt Lerskov Bæk"
- Høringssvar af 17. januar 2017

Kopi sendt til

- Andholm Sten & Grus Aps, Rødekro
- P. Meldgaard Ejendomme A/S
- Gerardus Johannes Maria Pelgröm
- Danmarks Idræts-Forbund, Idrættens Hus, 2605 Brøndby, dif@dif.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, dnaabenraa-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Worsaaesgade 1, 7100 Vejle, post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund v/Morten Ringgive, Sandbjergvej 1, 6400 Sønderborg, mri@fleggaard.dk

- Dansk Kano og Kajak Forbund, Idrættens Hus, 2605 Brøndby, dkf@kano-kajak.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening - Lokalkomité, Høgelshøj 83, 6200 Aabenraa, aabenraa@dof.dk
- DN lokalkomité att. Ulla Lendal, Hesselkær 5, 6200 Aabenraa, lendal@nypost.dk
- Fiskeriinspektorat Øst, Afd. Roskilde, Langebjergvænget 11, 4000 Roskilde, ros@fd.dk
- Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV, fr@friluftsraadet.dk
- Friluftsrådet Sønderjylland Øst , Varnæsvej 127, 6200 Aabenraa, soenderjylland@friluftsraadet.dk
- Sønderjysk Landboforening, Billundvej 3, 6500 Vojens, slf@slf.dk
- LandboSyd, Peberlyk 2, 6200 Aabenraa, info@landbosyd.dk
- Landbrugsrådgivning Syd, Guldagervej 2, 6240 Løgumkloster, dsh@lrs.dk
- Landwirtschaftlicher Hauptverein für Nordschlesvig, Industriparken 1 , 6360 Tinglev, lh@lh.dk
- Naturstyrelsen Vadehavet, Skovriddervej 3, 6510 Gram, vad@nst.dk
- Museum Sønderjylland, Dalgade 7, 6100 Haderslev, planer@museum-sonderjylland.dk
- Naturstyrelsen Sønderjylland, Felstedvej 14, 6300 Gråsten, sdj@nst.dk
- Sportsfiskerforeningen Vidå v. Jens Chr. Lund, vidaa@vidaa.dk
- Alsiske Kystfiskere v. Jens Nielsen, jnielsen@newmail.dk
- Sportsfiskerforeningen Aabenraa v/ Kim Andersen, formand@aabenraa-sportsfiskerforening.dk
- Dansk Møllerforening, danskmoller@gmail.com

Klagevejledning:

Hvis I ønsker at klage over denne afgørelse, kan I klage til Natur- og Miljøklagenævnet. I klager via Klageportalen, som I finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. I logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom I plejer, typisk med NEM-ID.

Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når I klager, skal I betale et gebyr på kr. 500. I betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen. Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Klagegebyret tilbagebetales, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen.

Hvis I ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal I sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

I vil få besked, hvis der modtages klage.

Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt. I tilfælde, hvor offentlig annoncering har fundet sted, regnes klagefristen fra offentliggørelsen uanset tidspunkt for eventuel individuel underretning.

Kort over de berørte strækninger

Figur 1: Oversigtskort over området. Den lyseblå streg indikerer Lerskov Bæks nye forløb. Dæmninger er angivet med lys brun og rørlægningen med lys grå

Figur 2: Udsnit af oversigtskortet. Den lyseblå streg indikerer Lerskov Bæks nye forløb. Dæmninger er angivet med lys brun og rørlægningen med lys grå

NOTAT

31.1016.04

Biologisk indhold af vandløb ved Rødekro

16/06/2016

Indhold

1	Opdrag	1
2	Baggrund	2
3	Status	2
3.1	Vandløbets fysiske forhold	5
3.2	Vandløbets faldforhold	8
3.3	Vandløbets biologi	9
3.3.1	Station 423-7000	10
3.3.2	Station 423-6950	10
3.3.3	Station 423-6550	11
3.4	Vandløbet og faunaen generelt	11
3.5	Grusgravsøerne	12
4	Løsningsmuligheder	13
4.1	Fastholdelse af det nuværende trace som vandløb	13
4.2	Fastholdelse af det overordnede trace, men med vandløbet gennem søer	14
4.3	Flytning af vandløbet til et nyt trace	14
5	Konklusion	15

1 Opdrag

Sweco er blevet bedt om at lave et kort notat, der redegør for nedenstående problematikker for vandløbet Lerskov bæk, der er beliggende i det aktive råstofgraveområde nord for Røde kro:

1. En redegørelse for vandløbets eksisterende biologiske værdier baseret på tilgængelig viden fra DVFI eller andre gennemførte vandløbsundersøgelser. I nødvendigt omfang suppleres med en besigtigelse af vandløbet og evt. indsamling af supplerende prøver til DVFI-bestemmelse.
2. Med baggrund i ovenstående materiale beskrives og vurderes mulige løsningsforslag samt påvirkninger af disse på vandløbets biologi. Vurderingen skal forholde sig til bl.a. scenarierne: a) Flytning af vandløb og b) fastholdelse af eksisterende vandløbstrache med gravning på omkringliggende arealer.

Vedr. 1. er det valgt ikke at indsamle materiale til bedømmelse af DVFI, da en sådan undersøgelse vil være stærkt skævvredet. Det skyldes at tidspunktet for en sådan er

1(15)

NOTAT
16/06/2016

forkert, da store dele af de organismer man undersøger for ikke er tilstede på nuværende tidspunkt. Den tekniske anvisninger angiver tidsrummet 1. februar til 30 april til indsamling.

2 Baggrund

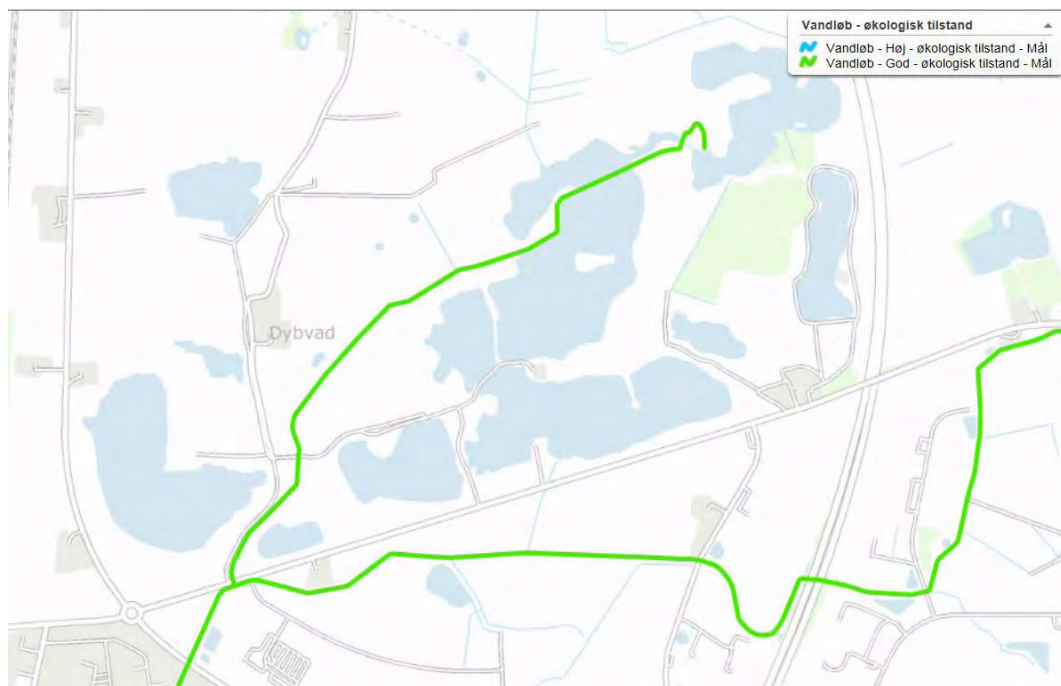
Arealerne er besigtiget af Keld Mortensen, Sweco d. 7. juni 2016. Desuden er der hjemtaget data fra den nationale vandløbsdatabase Winbio, for de stationer, hvor det er vurderet nødvendigt.

Dele af observationerne på besigtigelsen vil fremgå af www.naturdata.dk, hvor observationerne er registreret. Denne database er i øvrigt tjekket for øvrige data.

Til grund for vurdering af arealanvendelse og historik er anvendt miljøportalens adgang til historiske luftfotos mm.

3 Status

Vandløbet Lerskov Bæk er målsat i seneste vandplan med krav om god økologisk tilstand.

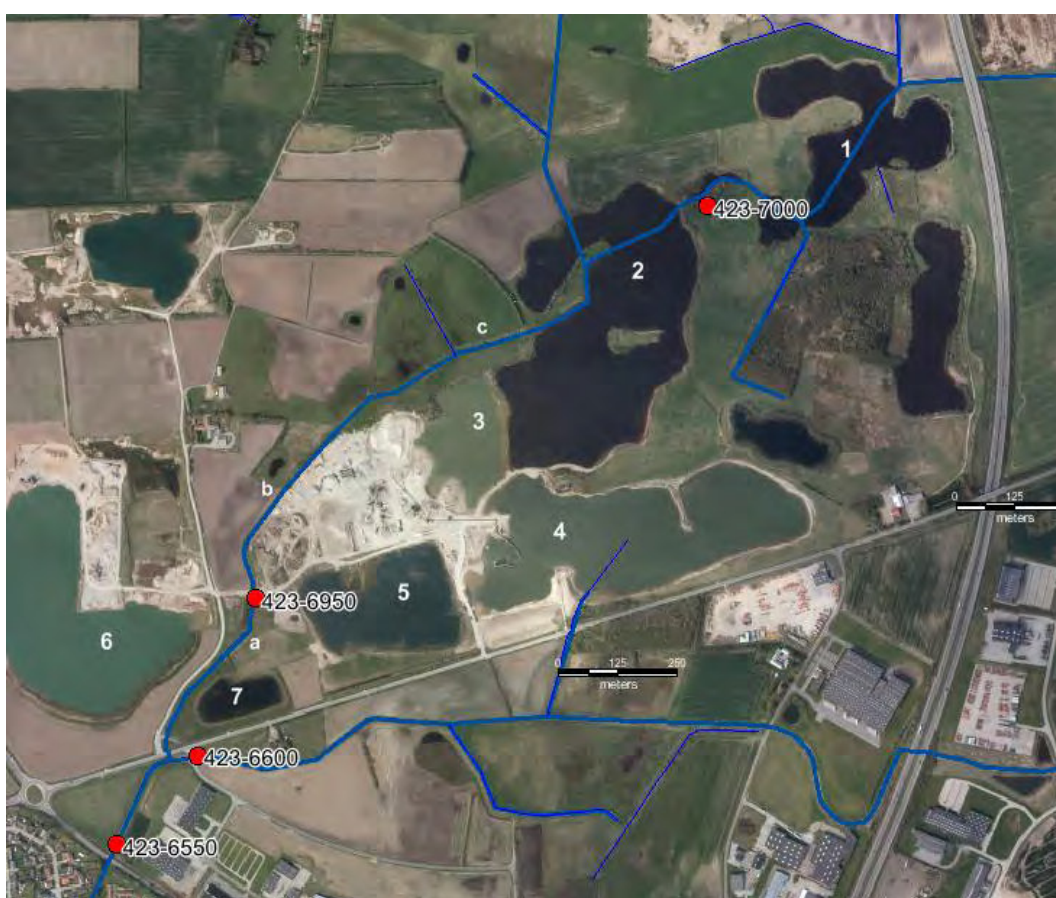

Figur 1. Seneste vandplans-GIS viser at Lerskov bæk og Hjarup Å begge er målsat med krav om god økologisk tilstand. Bemærk at målsætningen starter ved udløbet af den gamle råstofgravesø (sø nr. 1) vest for motorvejen.

Lerskov bæk forløb gennem projektarealet går fra nordøst mod sydvest. Vandløbet passerer i dag gennem hhv. sø nr. 1 og sø nr. 2 (se figur 2), inden det passer nord om de øvrige søer (dog syd om sø nr. 6). Lerskov bæk løber sammen med Hjarup Å umiddelbart syd for Bodumvej, og deres fælles løb videre mod Vidåen kaldes Røde Å.

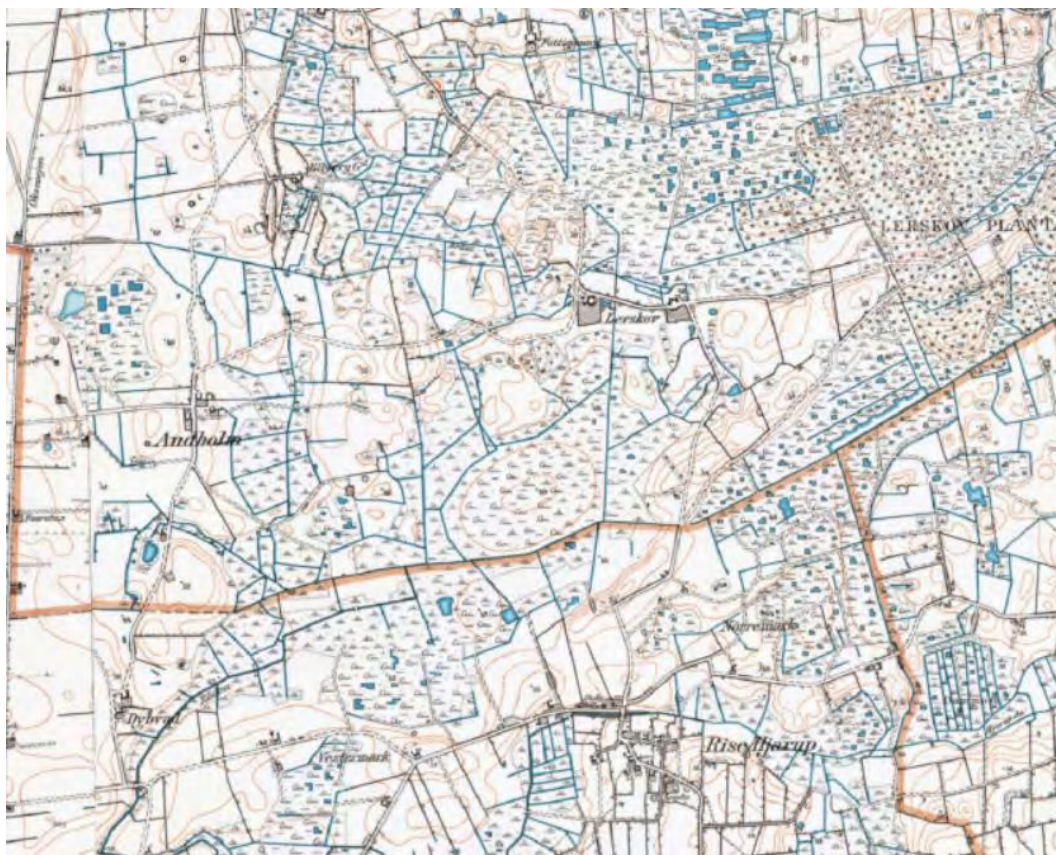
For vandløbet gælder følgende:

- Vandløbet er en del af Vidå-systemet, der munder ud i Vadehavet vest for Tønder.
- Lerskov bæk er i hele sit forløb gennem arealet registreret som §3 vandløb og er beskyttet af naturbeskyttelsesloven.
- Lerskov bæk og Hjarup Å's forløb er beskrevet via regulativet for disse samt Rødå
- Desuden foreligger der regulativ for tilløbene til disse. Regulativerne fremgår af Aabenraa Kommunes hjemmeside
- Der foreligger i den forbindelse en række reguleringskendelser bl.a. for passagen gennem søen.

Figur 2. Oversigtskort over området. Med tal er angivet de enkelte søer og med bogstaver er angivet delstrækninger af Lerskov Bæk.

Historisk har Lerskov bæk passeret gennem en række tørvede moseområder (figur 3), hvoraf dele i dag er gravet bort eller drænet, mens der i mindre omfang i dag stadig findes tørvejorde både øst og vest for motorvejen.

Figur 3. Lave målebordsblade fra området, der angiver at hovedparten af arealet tidligere har været mose med stort tørveindhold. Dette har overlejret de massive sand- og grusforekomster.

Vandløbet er stærkt reguleret og ligger langt under niveau med overfladen. Reguleringen er sket tidligt historisk set. Det nuværende forløb minder i høj grad om forløbet på 1954-luftfoto, hvilket ses tydeligt af figur 4. Der har været indvundet tørv i de store tørveflader, hvilket også fremgår af både 1945- og 1954 luftfoto. Udgravningerne i forbindelse med råstofindvindingen er pågående og er starter omkring ..

Figur 4. Luftfoto fra 1954. Den blå streg angiver de §3-beskyttede vandløb i området. Det ses at placeringen af vandløbene ikke er væsentligt ændret siden da.

3.1 Vandløbets fysiske forhold

Lerskov bæk kendetegnes af følgende:

- Vandløbet er meget langsomtflydende på grund af meget lidt fald gennem terrænet (se afsnit 3.2)
- Vandløbet er klarvandet om end noget brunvandet
- Vandløbet ligger ekstrem lang skåret ned i terrænet fra ca. 1½ meter på den øvre del af strækning c (figur 2 og 9) til ca. 3-4 meter på den nederste strækning (figur 5).
- Vandløbets substrat består mest af sand, med indslag af grus og større sten. Bunden føles fast, selv om der også er mere dyndede partier. Over substratet ses en smule brun slam/sediment.
- På grund af de udbredte måtter af sumpvegetation, bliver strømforholdene varierede, selv om strømhastigheden generelt er meget lav.
- Substratet fremstår nogenlunde stabilt, og der er ingen tegn på meget varierende vandstand og flowforhold overordnet betragtet.
- Brinkerne er meget høje og stejle. Om end stejle fremstår de nogenlunde stabile og mest en fast græstørv.

- Omkring vandløbet foregår der i dag råstofgravning, som i visse tilfælde ligger meget tæt ved vandløbsprofilen (figur 6).
- Lerskov Bæks videre forløb i Rødå, efter sammenløbet med Hjarup Å, sker ligeledes i et stærkt reguleret og nedgravet forløb (figur 7). Rødå længere nedstrøms, regnes som et sommerudtørrende vandløb, og hele Rødå-systemet regnes ikke som egnet til ørred.

Figur 5. Lerskov bæk på strækningen opstrøms sammenløbet med Hjarup Å (delstrækning a). Bemærk det stærkt nedgravede profil. Henover vandoverfladen fløj en del bandede pragtvandnymfer.

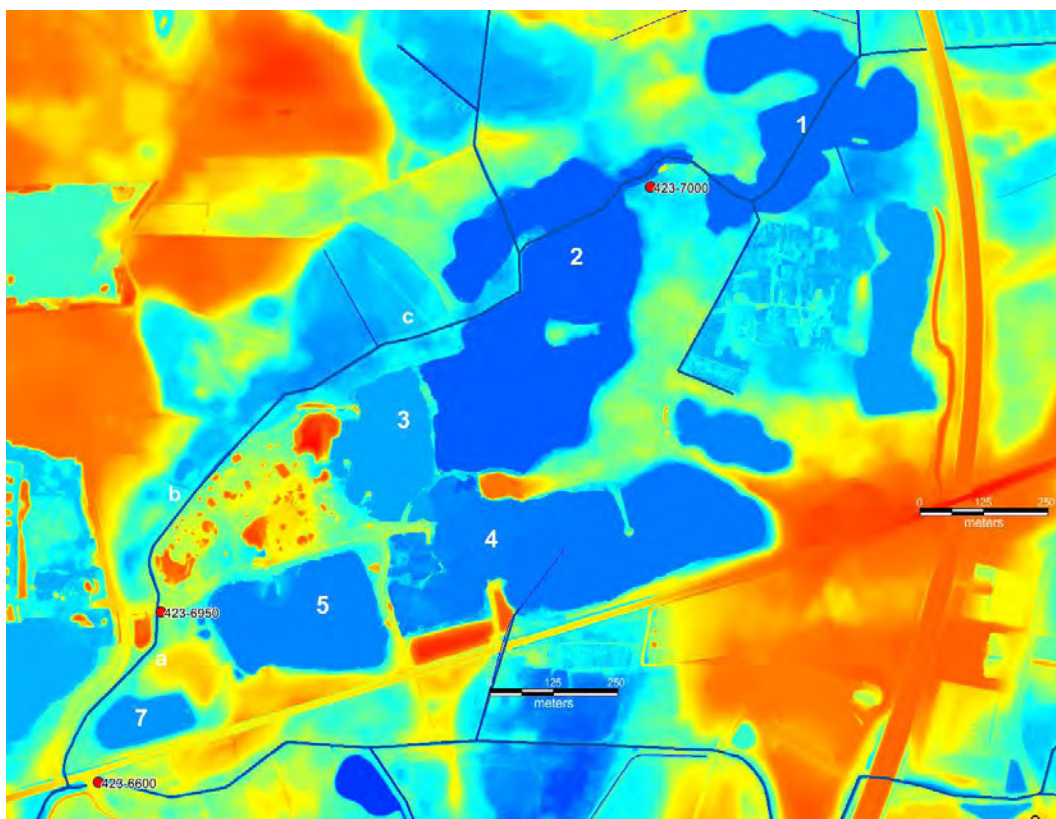

Figur 6. Lerskov bæk på strækning b. Bemærk at graveaktiviteten sker tæt ved vandløbet, der er beliggende i rækken af træer midt i billedet.

Figur 7. Røddå umiddelbart nedstrøms sammenløbet af Hjarup Å og Lerskov Bæk.

3.2 Vandløbets faldforhold

Figur 8. Seneste højdemodel for området.

Ud fra højdemodellen (figur 8) er der lavet en vurdering af faldforholdene for vandløbene i området.

Af denne fremgår at Lerskov Bæk opstrøms passagen af motorvejen ligger i ca. kote 41,60. Vandspejlet ved udløbet i Hjarup Å/Røde Å er beliggende i ca. kote 41,00. Afstanden er vurderet til ca. 2,6 km. Det giver et gennemsnitligt fald på 0,23 ‰, hvilket er meget lidt. Det lave fald sætter sine fysiske begrænsninger på vandløbets øvrige fysiske indhold, såsom sedimentsammensætning, samt ikke mindst på det biologiske indhold.

3.3 Vandløbets biologi

Samlet set karakteriseres vandløbet af den lave strømhastighed, det forholdsvis stabile om end fintpartikulære sediment og nogen tilgroning specielt med sumpplanter (figur 9). Vegetationen er karakteristisk for et langsomtflydende vandløb med arter som pindsvineknop, dynd-padderok, smalbladet mærke, flydende vandaks, manna-sødgræs, vandpest og enkelte vandstjerne. Desuden ses på længere strækninger (på delstrækning b og c) dominans af gul åkande.

De stejle brinker har en monoton vegetation, som kun består af få arter af højstauder og græsser, der i den lave del består af almindelig mjøddurt, pindsvineknop og lidt rørgræs, mens det på de tørre skrænter og på banketten hovedsageligt består af draphavre og almindelig hundegræs.

Artsrigdommen af invertebrater i vandløbet er ikke særligt høj, og hovedparten af organismegrupperne hører til i langsomtflydende vand, om end der også findes en overraskende stor mængde insekter tilknyttet mere rene vandløb med grovere substrat.

Figur 9. Lerskov Bæk på delstrækning c. Bemærk den store tilgroningsgrad i profilet.

Til grund for vurderingerne ligger et materiale baseret på indsamlinger i Winbio, som dels er noget uddateret, dels kun er bestemt delvist ud til art. Vurdering af artssamfundene vil derfor være begrænset og kun i et vist omfang dækkende. Såfremt der ønskes en mere dækkende undersøgelse, skal denne foretages indenfor rammerne af anbefalingerne i den tekniske anvisning, og arterne skal nøgles helt ud.

3.3.1 Station 423-7000

Stationen her er senest besigtiget i 2012. Her beskrives vandløbet som "for længe siden væk" på grund af grusgravning. Der er nu kun en 10-20 meter bred søforbindelse på stedet.

I 2000 beskrives vandløbet som værende med reguleret forløb, men med fast og gruset bund. Faunaen er imidlertid meget lidt divers bestående udelukkende af ferskvandstanglopper, bønnemuslinger og ganske få vårfluer er familien *Limnephilidae*. Vandet er klart og strømmen er jævn.

3.3.2 Station 423-6950

Invertebraterne fra denne lokalitet består dels af arter, der har en bred økologisk amplitude, dels af arter mere knyttet til strømmende vand med gode ilt og substratforhold.

Ved seneste undersøgelse i 2012 viser prøven DVFI på 5 og følgende dyr af interesse:

- Fund af fimreorme og en del ferskvandstanglopper, som begge er tilknyttet strømmende vand.
- Fund af billen *Elodes* sp., der er rentvandskrævende og delvist afhængig af faste substrater gerne træ. Slægten ynder koldt vand.
- Fund af døgnflueslægterne *Baetis* og *Leptophlebia*. Da slægterne dækker over arter, der spænder bredt i deres autøkologi kan der ikke siges noget specifikt, men kravet til en nogenlunde høj iltspænding gælder for begge.
- Tilstedeværelsen af en vårflue-art af slægten *Hydropsyche* antyder nogenlunde strømforhold, samtidig med at antallet ikke afslører store mængder alger.
- Tilstedeværelsen af en art af familien *Sericostomatidae* er interessant, men da familien i Danmark dækker over 2 arter med meget modsatrettede præferencer, hvoraf den ene er en rentvandsart kan der ikke siges noget entydigt.
- Fund af vårfluen *Silo pallipes* er dels en indikation af rent vand, dels en indikation på stabile substratforhold med tilstedeværelse af småt grus.
- De øvrige fundne organismer har alle en bred økologisk amplitude, som intet siger særskilt om lokaliteten.
- Der ses ingen forureningsindikatorer i prøven
- Prøven er generelt meget lidt divers

Ved tidligere prøver ses yderligere tilstedeværelsen af:

- En forholdsvis stor andel af den forureningstolerante vandbænkebidder
- Slørvingen *Nemoura cinerea*, som er den største generalist blandt vores slørvinger. Den kræver nogenlunde gode substrat og iltforhold

- Klobillen *Elmis aenae*, der kræver gode iltforhold og stabile substratforhold med indslag af grove materialer som grus og sten.
- Vårfluen *Plectrocnemia conspersa*, der kræver nogenlunde rent vand.
- Den netspindende vårflue *Hydropsyche angustipennis*, som er karakterart for vandløb nedstrøms søer. Arten er der i forholdsvis stort antal, hvilket kan antyde en søpåvirkning bl.a. med algeopblomstring.
- Vårfluen *Silo nigricornis*, der dels er en indikation på rent vand, dels en indikation på stabile substratforhold med tilstedeværelse af småt grus

I 2003 var faunaklassen kun 4.

3.3.3 Station 423-6550

Stationen er beliggende nedstrøms sammenløbet af Hjarup Å og Lerskov Bæk. Den seneste undersøgelse er fra 2003.

Stationen indikerer en fauna, der i store stræk kan sammenlignes med faunaen i Lerskov Bæk. Bemærkelsesværdigt er tilstedeværelsen af døgnfluen *Ephemera danica* (kun 1. eks.) Ligeledes som stationen i Lerskov bæk, ses der arter, der kan antyde en søpåvirkning. Dels et højt antal af bønnemuslinger, dels et højt antal af *Hydropsyche angustipennis*. De store antal kunne bero på store mængder alger eller andet organisk opblandet i vandfasen. Da antallet af *Simuliidae* ikke er tilsvarende højt, vurderes der ikke at være tale om forhøjede mængder af bakterier.

Tidligere er der fund af en fauna, der er mere forureningstolerant, og med få eller ingen rentvandsindikatorer.

Faunaklassen er ved seneste opgørelse 4.

3.4 Vandløbet og faunaen generelt

Der ses ingen særskilt krævende arter i stort antal. Der er heller ikke påtruffet sjældne eller rødlistede arter. Tilstedeværelsen af arterne *Ephemera danica*, *Elmis aenea*, *Silo nigricornis* og *S. pallipes* og til dels *Elodes* sp. indikerer dog, at vandet i langt overvejende grad er rent, uden iltforbrugende stoffer og med nogenlunde substratforhold. Imidlertid er vandløbet med noget ensartede habitater og med lave strømforhold, så en bedre fauna kan ud fra den fysiske basis næppe forventes.

Det vurderes at vandløbet i dag er begunstiget af passagen gennem søerne. Dette skyldes dels den rensende og sedimenterende effekt søen har på tilledningen, dels de stabile temperaturer, der skyldes den store kontakt og sammenblanding med grundvand, der sker i det dybe søer. Dette bevirker lave sommertemperaturer og høje vintertemperaturer i vandløbet.

Det skal dog siges, at dette ikke er understøttet af målinger, men alene beror på deduktioner baseret på arealets anvendelse og faglige kriterier. For at kunne sige mere om vandløbets funktion, vil det være nødvendigt dels med mere dækkende undersøgelser af vandløbsfaunaen, dels med kontinuerte målinger af vandløbets temperatur evt. kombineret med kemiske målinger.

3.5 Grusgravsøerne

Det ligger ikke indenfor dette notats regi, at bedømme søernes nuværende eller fremtidige status

Det skal dog nævnes, at sø nr. 1 er vurderet i gunstig tilstand ved seneste vandplan. Ud fra besigtigelsen vurderes det, at sø nr. 2 er i fin fysisk og biologisk tilstand. Søen var klarvandet om end let brunvandet og der sås undervandsvegetation på dybt vand bl.a. bestående af bl.a. hjertebladet- og kruset vandaks (figur 9). Søbunden bestod hovedsageligt af rent sand uden betydelig sedimentation af mudder eller slam. Hvorvidt dette er en stabil tilstand, eller blot et øjebliksbillede er ikke undersøgt, og der er intet historisk belæg for dette. Der sås ved besigtigelsen en stor bestand af ænder og spor af ditto gæs (figur 10). Hvorvidt dette beror på fodring i området er ukendt. Såfremt dette er tilfældet bør det stoppes eller som minimum minimeres, da det kan betyde at den skrøbelige balance i den klarvandede sø forrykkes.

Søerne må forventes at have køligt vand om sommeren og relativt varmt vand om vinteren betinget af den forventet store tilstrømning og kontakt til grundvandet. Grundvandet vil have en relativ konstant temperatur hen over året omkring 6-8 grader. Det ligger uden for formålet med dette notat at beskrive de biologiske forhold i søerne eller at beskrive søerne nuværende eller fremtidige situation i medfør af løsning vedr. vandløbets trace.

Figur 9. Sø nr. 2. Søen er klarvandet og med undervandsvegetation af bl.a. hjertebladet vandaks.

Figur 10. Adskillelsen mellem sø nr. 2 og 3 dannes af en smal landtange. Bemærk at vandstanden er omtrent 40 cm. højere i sø nr. 3 til venstre i billedet. På landtangen ses mange fækallier fra gæs.

4 Løsningsmuligheder

For så vidt angår vandløbets fremtidige forløb, vurderes der at være 3 overordnede løsninger:

1. Fastholdelse af eksisterende vandløbstrace
 - a. Som vandløb i hele forløbet
 - b. Dele af forløbet sker fremadrettet via søer
2. Flytning af vandløbet til et nyt trace

4.1 Fastholdelse af det nuværende trace som vandløb

Såfremt en sådan løsning vælges vil vandløbet stadig fremstå med lav strømhastighed, en vegetation af hovedsagligt sumplanter og et stabilt substrat med overvægt af sand. Ved det nuværende gennemløb af søerne, vil vandkvaliteten ligeledes forventes at være god.

Trusler mod dette vil dels være forøget tilledning af sand og silt, samt tab af vand ved udsivning. Desuden kan der ske traktose ved kørsel med store maskiner tæt ved vandløbet og en vis ændring af vegetationen. Imidlertid er vegetationen ud mod vandløbet i dag noget monoton og uden interessante arter, så en mere næringsfattig bræmme mod vandløbet vil kun være at foretrække ud fra en biologisk synsvinkel.

Det vurderes, at vandløbet som sådan fint kan opretholde en økologisk balance og diversitet af arter, som ikke i væsentlighed er forskellig fra den i dag, såfremt det vælges at bibeholde vandløbets nuværende trace.

4.2 Fastholdelse af det overordnede trace, men med vandløbet gennem søer

Såfremt vandløbet i større grad har passage gennem søerne, vil man kunne forvente en større grad af dæmpet temperaturregime hen over året for det vandløbsstræk, der er beliggende nedstrøms. Samtidig vil amplituden af afstrømningen blive reduceret yderligere. Dette vil potentielt kunne betyde en gunstig udvikling for den sommerudtørring, som Rødå udsættes for jf. udsætningsplanen (seneste for Vidå-systemet). Samtidig må det dog forventes, at den gennemsnitlige vandføring sænkes i medfør af større fordampning i de store søområder. I hvor høj grad dette påvirker vandløbets økologi afhænger af så mange faktorer, at der ikke kan siges noget konkret om det på nuværende grundlag.

Såfremt søerne er stabilt klarvandede og uden algeopblomstring vil dette have positive effekter for vandløbets invertebrater. Så længe iltniveauet ikke bliver for lavt pga. for stort iltforbrug, dels i søerne dels i vandløbet, vil vandløbets økosystem nyde godt af passagen. De nøjagtige forhold for vandløbets og søernes temperaturforhold samt kemiske indhold kendes imidlertid ikke, så vurderingen er udelukkende sket ud fra det kendte forhold.

Det må forventes, at vandløbets indhold af insekter og andre invertebrater ikke vil være væsensforskellig fra den nuværende, såfremt der findes et rekrutteringsgrundlag for arterne i de omkringliggende vandløb. Andelen af arter normalt tilknyttet søer, vil alene afgøres af vandløbets fremtidige fald-, temperatur og substratforhold, beliggenhed i terræn samt afstand fra søudløbet.

Der kan opstå problemer med vandløbets udpegning, og de krav der medfører af vandplanen. Hvorvidt Naturstyrelsen vil godtage en nedlæggelse af vandløbet over en længere strækning, ligger uden for dette notat at vurdere. Det står dog klart, at der vil være krav om passage jf. vandrammedirektivets krav om fuld kontinuitet, selv om hele Rødå-systemet ikke regnes som ørredvand.

4.3 Flytning af vandløbet til et nyt trace

Vandløbet vil ved flytning til nyt trace stadig have en yderst ringe fald og ringe strømhastighed med mindre forløbet kortes af. Dette virker ikke realistisk.

Hvis et fremtidigt forløb i et andet trace bibeholder et stabilt substrat med indslag af sand, grus og sten vil vandløbsfaunaen ikke være væsensforskellig fra den eksisterende, såfremt kårfaktorer som temperaturforhold bibeholdes. Desuden er vandløbets fremtidige biologiske indhold afhængig og begrænset af afstand til rekrutteringsmuligheder fra lignende vandløbsstrækninger. Visse af organismegrupperne er højmobile og vil straks indfinde sig i et nyt forløb, mens andre er lavmobile og vil først efter mange år indfinde sig på en ny vandløbsstrækning.

Hvis vandløbet ved en flytning kan trækkes op i terræn, vil det yderligere forbedre forholdene og give ophav til en forbedring af faunasammensætningen.

5 Konklusion

Lerskov bæk indeholder generelt en ret ensformig og almindelig fauna, der dog har elementer af rentvandsorganismer imellem sig. Faunaen mangler en række rentvandsindikatorer for at være i top, og der ses spor af tilstedeværelsen af iltforbrugende stoffer og opblandet organisk materiale i dele af prøverne.

Faunaen er imidlertid bedre end forventet ud fra de ved besigtigelsen observerede fysiske forhold. Specielt de stejle brinker og den lave strømhastigheder sætter begrænsning for de ydre faktorer. Det vurderes at gennemløbet af søerne giver et svagt løft til faunaklassen, da vandtemperaturerne generelt holdes nede i sommeren, hvilket medfører større mulighed for opløst ilt i vandet. Der ses dog også spor af mulige algeopblomstringer via tilstedeværelsen af visse filtratorer såsom muslinger og større antal af vårfluen *Hydropsyche angustipennis*.

For så vidt angår Lerskov Bæks fremtidige beliggenhed så vurderes det, at det ikke er afgørende, hvor bækken ligger, ej heller om den har passage gennem søerne. Vandløbet vurderes ikke at have nogen særsikkert interessant fauna, som ikke vil kunne trives i et lignende vandløb andetsteds og vandløbets flora og fauna vurderes at være særdeles resilient. En konkret løsning vil dog kræve inddragelse af fornøden faglig indsigt.

Hvorvidt det er en god ide i forhold til søernes økologi er et helt andet spørgsmål, som ligger uden for dette notat at beskrive.

Nymølle Stenindustri A/S

Reguleringsprojekt Lerskov Bæk

ANSØGNING OM REGULERING OG DISPENSATION

Nymølle Stenindustri A/S

Reguleringsprojekt Lerskov Bæk

ANSØGNING OM REGULERING OG DISPENSATION

Rekvirent	Nymølle Stenindustri A/S Att. Per-Ulrik Jensen Lægårdsvej 10 8520 Lystrup
Rådgiver	Orbicon A/S Jens Juuls Vej 16 8260 Viby J
Projektnummer	1321600284
Projektleder	Keld Mortensen
Fagprojektleder	Thomas Stampe Petersen
Kvalitetssikring	Keld Mortensen
Revisionsnr.	001
Godkendt af	Simon Grünfeld
Udgivet	14-10-2016

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. BAGGRUND	4
2. EKSISTERENDE FORHOLD	4
2.1. Opland og vandføring	4
2.2. Naturværdier mv.	6
2.3. Planmæssige udpegninger, fortidsminder m.v.	6
3. BESKRIVELSE AF PROJEKTET	7
3.1. Anlægselementer	9
4. KONSEKVENSER	9
5. BERØRTE LODSEJERE	11
6. ØKONOMI	11
7. TIDSPLAN FOR PROJEKTET	11

1. BAGGRUND

Nymølle Stenindustri A/S har planer om udvidelse af indvindingsområde for råstoffer ved Andholm nord for Rødekro. For at optimere udnyttelsen af områdets råstofressourcer ønskes der gennemført en omlægning af vandløbet ved Lerskov Bæk.

På vegne af Nymølle Stenindustri A/S søger Orbicon hermed om tilladelse til omlægning af Lerskov Bæk. Omlægningen af Lerskov Bæk kræver en godkendelse efter vandløbsloven inden projektet igangsættes.

Tidligere i 2016 gennemførte SWECO A/S en vurdering af vandløbets biologiske interesser med henblik på at vurdere om en omlægning af vandløbet kunne gennemføres uden at påvirke vandløbets biologiske målsætninger. Med baggrund i notatet og efterfølgende dialog med Aabenraa Kommunes vandløbsafdeling blev det fastslået at en omlægning af vandløbet var muligt.

Projektområdet er beliggende på adressen Bodumvej 1, 6230 Rødekro.

2. EKSISTERENDE FORHOLD

Lerskov Bæk er et tilløb til Rødå og en del af Vidå's vandløbssystem. Vandløbene administreres efter "Regulativ for amtsvandløb nr. 4234, Rødå med tilløbene Hjarup Å og Lerskov Bæk (Vidå's vandløbssystem) i Sønderjyllands amt fra 1. januar 1996.

Ifølge regulativet er Lerskov bæk 2.784 m. åbent vandløb og 53 m. rørlagt vandløb. Længden af Lerskov Bæk er i regulativet en ca. angivelse, idet vandløbets endelige form afventer en senere reetablering efter råstofgravning omkring det øvre løb.

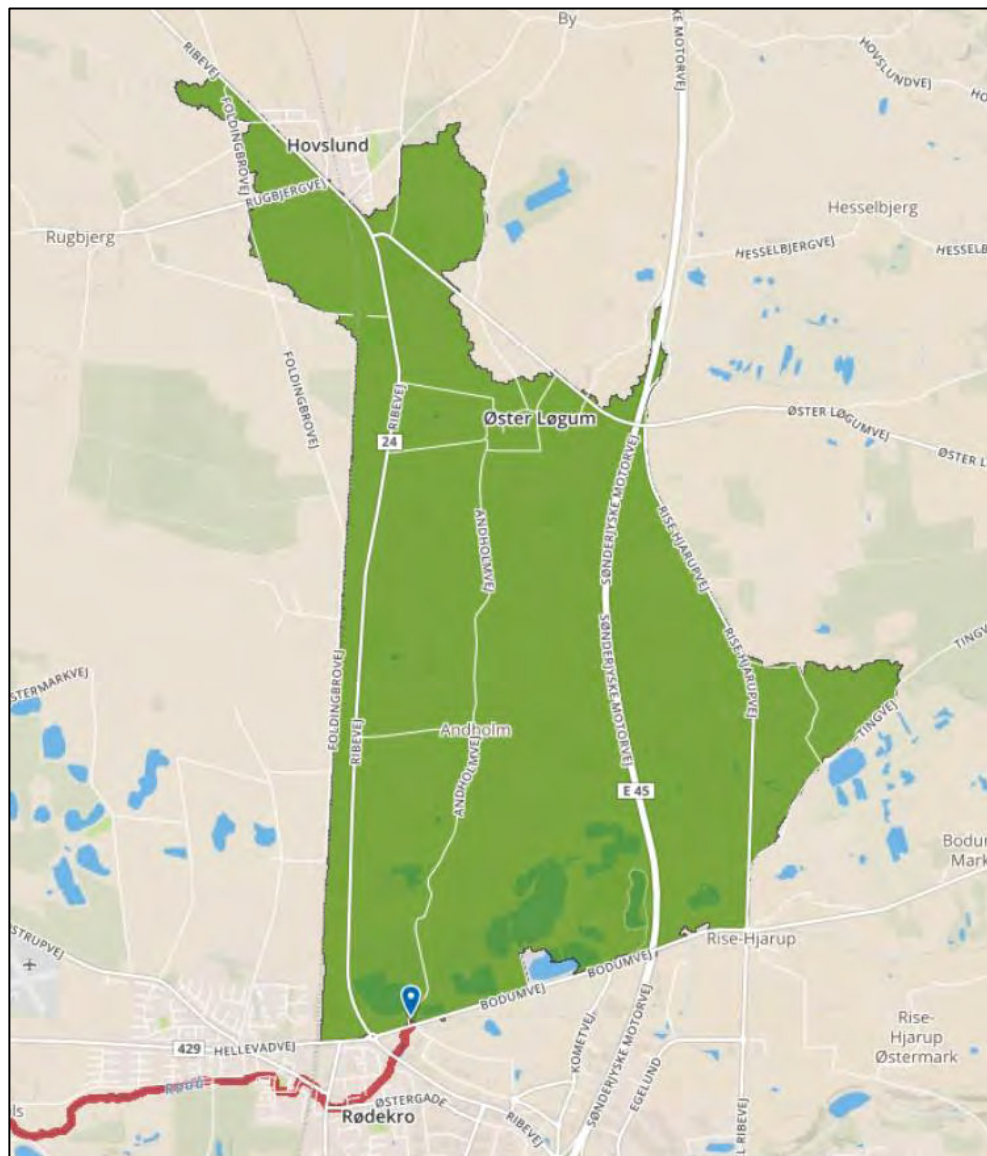
Lerskov Bæk har ved begyndelsen af vandløbet en bundbredde på 0,5 meter, som stiger til 1,3 m ved sammenløbet med Hjarup Å. Lerskov Bæk har på den øvre strækning et fald på 0,66 ‰, som fra st. 365 falder til ca. 0,26 ‰. På hele strækningen har vandløbet et anlæg på 1,5.

Grødeskæring i Lerskov Bæk foretages 1 gang om året inden den 15. september. Såfremt den fastsatte vandafledningsevne ikke er opfyldt kan der iværksættes oprensning af aflejret materiale i perioden fra 15. august til 1. oktober.

2.1. Opland og vandføring

Det topografiske opland til Lerskov Bæk ved underføringen under Bodumvej er opgjort til 15 km², se Figur 1.

Det samlede topografiske opland ved Rødå's udløb i Arnå er 52,8 m² i henhold til vandløbsregulativet.

Figur 1. Topografisk opland til Lerskov Bæk ved Bodumvej. Fra ScalgoLive.

Der er beregnet karakteristiske vandføringer for Lerskov Bæk ud fra Slotsmølle Å i Åbenrå (DDH nr. 41.04), der har et sammenligneligt opland på 16 km². Vandføringerne fremgår af Tabel 1.

Tabel 1. Karakteristiske vandføringer.

Karakteristisk vandføring	Størrelse (l/s)
Medianminimum	77
Middel	258
Medianmaksimum	2115
T = 10 år	3045

De regulativmæssige dimensioner for Lerskov Bæk på projektstrækningen fremgår nedenfor:

Bundbredde	1,3 m
Anlæg	1:1,5
Fald	0,26 ‰

Benyttes et Manningtal på 12 (stor grødevækst) skal der være en dybde på min. 2,6 m, førend at oversvømmelse ved vandføring svarende til $T = 10$ år skal undgås. Ved denne vandføring er den gennemsnitlige strømhastighed 0,23 m/s, hvilket ikke vurderes at være en kritisk hastighed for erosion/transport af sand, såfremt vandløbsbrinkerne er bevoksede.

2.2. Naturværdier mv.

Lerskov Bæk er beskyttet af Naturbeskyttelsesloven § 3, og der må derfor ikke ske ændringer af tilstanden uden forudgående dispensation fra Naturbeskyttelsesloven. Derudover er flere af søerne i forbindelse med råstofgraveområdet beskyttet af Naturbeskyttelsesloven § 3 og der er ligeledes en § 3 beskyttet eng opstrøms strækningen, som ønskes ændret. Der er ikke nogen Natura 2000 områder i nærheden af projektområdet.

Lerskov Bæk er i Vandområdeplanen 2015-2021 vurderet til at have en god økologisk tilstand og opfylder dermed målsætningen om god økologisk tilstand, som er for den pågældende strækning. Vedr. de biologiske værdier, herunder DVFI henvises til notat fra Sweco af 16. juni 2016.

Ifølge planer for fiskepleje er strækningen ikke befisket, da det ikke er vurderet som ørredvand.

Der er ingen konkret viden om tilstedeværelsen af arter på Habitatdirektivets bilag IV eller rødlistede arter. Jf. håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV kan der være følgende arter i området: Vandflagermus, frynseflagermus, langøret flagermus, sydflagermus, pipistreflagermus, dværgflagermus, markfirben, vandsalamander og spidssnudet frø. Det vurderes ikke at projektet vil påvirke evt. forekomster af Bilag IV arter.

2.3. Planmæssige udpegninger, fortidsminder m.v.

Der er ikke registreret planmæssige binder i projektområdet, som konflikter med projektet.

Projektområdet ligger inden for søbeskyttelseslinje, men ændring af vandløbet kommer ikke til at påvirke denne. Vandløbets nuværende placering er beliggende i et område der er klassificeret som okkerklasse III - lav risiko for okkerudledning. Så længe

vandspejlet ikke sænkes i området, vil projektet ikke give risiko for okkerudledning. Der er et område, ca. 330 m nord for vandløbsstrækningen der ønskes ændret, der er kortlagt med jordforurening på Vidensniveau, hvilket vil sige at der er kendskab til aktiviteter, der kan have forårsaget jordforurening på arealet.

Projektområdet er beliggende inden for en eksisterende udpegning som råstofgrave-område.

3. BESKRIVELSE AF PROJEKTET

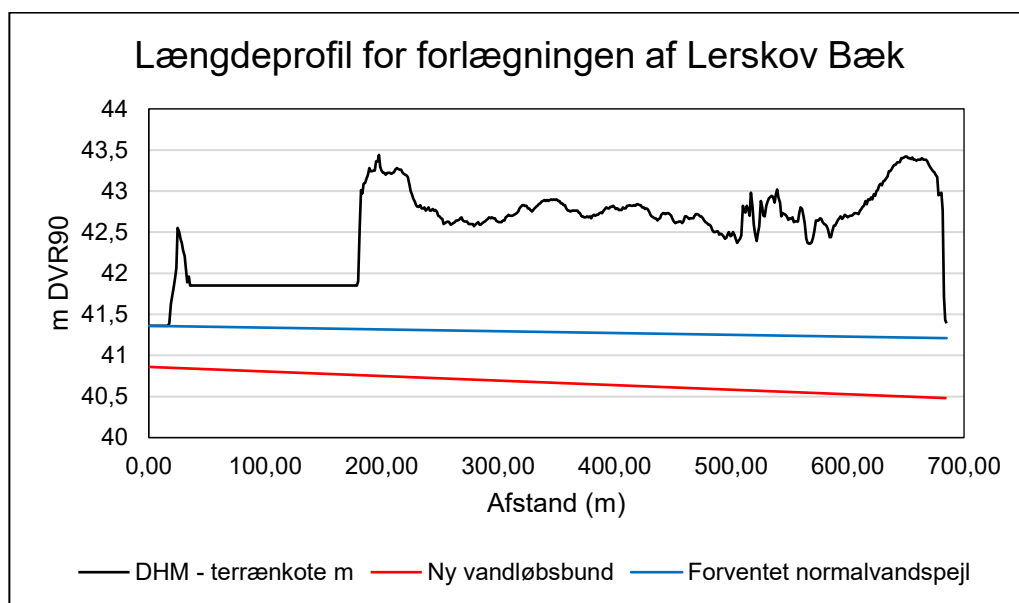
Forlægningen af Lerskov Bæk indebærer at det nuværende forløb sløjfes og at vandføringen føres i et ny trace, som løber syd for det nuværende. Forlægningen medfører at vandløbslængden reduceres fra nuværende ca. 920 meter til fremtidig ca. 670 meter, hvilket medfører en mindre forøgelse af faldet på vandløbet. Det nye vandløb etableres med samme dimensioner som det eksisterende vandløb.

Der etableres et nyt afløb fra søen i projektområdet nordøstlige hjørne (i søens sydvestlige hjørne), og vandløbet føres parallelt med adgangsvejen ind til ejendommen Anholmvej 1B. Herfra rørføres Lerskov Bæk under den eksisterende vej, hvorefter vandløbet løber i åbent forløb i vestlig retning langs med adgangsvejen til graveområdet. Det nye forløb tilsluttes det eksisterende forløb umiddelbart nedstrøms broen ved Anholmvej, adgangsvejen til grusgraven.

Reguleringsprojektets stiliserede forløb fremgår af figur 2 og er desuden vedlagt som bilag 2. Længdeprofil for det forlagte vandløb fremgår af figur 3.

Figur 2. Reguleringsforslaget for Lerskov Bæk.

Figur 3: Længdeprofil for forlægningen af Lerskov Bæk.

3.1. Anlægslementer

I det følgende redegøres for de væsentligste anlægsarbejder, som reguleringen medfører.

- Det nuværende afløb fra grusgravsøen (ca. st. 1375) tilkastes og der etableres et nyt afløb i søens sydvestlige hjørne. Det nye afløb stensikres.
- Den eksisterende vejdæmning ind til ejendommen Anholmvej 1B udvides mod nord ved påfyldning med egnede materialer, hvorefter der udgraves et nyt trace på ca. 165 meter jf. figur 2.
- Der nedlægges betonrør under adgangsvejen til ejendommen Anholmvej 1B. Betonrøret dimensioneres, således at der sikres mod en 10 års maksimal afstrømningshændelse og at det sikres at der er faunapassage for fisk og smådyr.
- Der udgraves ca. 500 meter nyt trace nord for eksisterende grusgravssø. Traceet udgraves overvejende i eksisterende vejdæmning, men om nødvendigt opfyldes en mindre del af grusgravssøen, således at der sikres erosionssikre forhold.
- Det nye vandløbstrace tilsluttes det eksisterende forløb ca. i st. 2320.

4. KONSEKVENSER

Det vurderes overordnet, at projektet har få eller ingen konsekvenser for afvandingen i området, idet bundkoterne for Lerskov Bæk ikke ændres og vandløbsprofilens dimensioner bibeholdes.

Dog vil en del af det nuværende vandførende vandløbsprofil, som med projektets realisering ikke længere vil være vandførende, fremadrettet kunne fungere som en dræningskanal. Da hele projektområdet er klassificeret som okkerklasse III - lav risiko for okkerudledning, vil der potentielt kunne forekomme okkerforurening fra drænudløb, grøfter med videre. Det foreslås derfor at, der om nødvendigt, gennemføres en mindre bundhævning umiddelbart opstrøms indkørslen til graveområdet (st. 2285). Bundhævningen kan sikre at vandspejlsniveauet ikke sænkes og dermed vil risikoen for okkerudvaskning reduceres til et minimum.

I det nye etablerede profil udlægges sten som erosionssikring og som kan skabe variation og sikre gode fysiske forhold for vandløbets fauna. Med henvisning til vandløbets generelle lave fald vurderes det ikke hensigtsmæssigt at udlægge gydegrys, men i stedet udlægges skjulesten, som fungerer som strømkoncentratorer. Der udlægges skjulesten i en mængde, der svarer til hvad der naturligt findes i vandløbene i området.

Da det nye vandløb anlægges med et højere fald end under de nuværende forhold vurderes det, at reguleringen af Lerskov Bæk kan have en positiv påvirkning på

vandløbets flora og fauna. Dette vil til fulde afbøde den tilstandsændring, der sker ved forlægning af vandløbet, som det vurderes at der kræves en dispensation for.

Det vil være nødvendigt at etablere en overkørsel for at sikre adgangsvejen til ejendommen Anholmvej 1B. Da overkørslen dimensioneres efter vandløbets afstrømning vurderes dette ikke at give anledning til stuvning eller anden negativ påvirkning. Der udlægges en naturlig vandløbsbund gennem røret, så der sikres faunapassable forhold.

Da det nye vandløbstrace ønskes etableret langs med og mellem de eksisterende veje og den sydligvestlige grusgravssø i projektområdet, kan det være nødvendigt at inddrage en del af søens overfaldeareal til det nye trace. Særligt i grusgravssøens vestlige hjørne, hvor terrænet er relativt højt, vil det være hensigtsmæssigt at inddrage en del af søen for at undgå at vandløbet bliver lagt dybt i terræn. Der er ingen tvivl om, at der vil ske en vis tilstandsændring af bredforholdene i den nordlige del af sø nr. 5 (se notat vedr. benævnelse af søerne) og at dette midlertidigt kan have en negativ påvirkning på naturindholdet i den §3 beskyttede sø. Imidlertid vurderes det ikke at have nogen samlet og vedvarende negativ effekt på søens naturindhold, da søerne i forvejen er anlagt med meget stejle anlæg uden væsentlig bredzone. Bredzonen består i dag af groft grus med opvækst af arter af pil – *Salix* sp.

Der er ikke gennemført egentlig undersøgelser af søens tilstand, men det vurderes at reduktionen i samlet vandspejl kan kompenseres af de nye søer, der fremadrettet etableres i graveområdet.

Søernes generelle biologiske tilstand vurderes ikke at blive påvirket. Lerskov bæk forløber i dag gennem dele af sø nr. 2, og det faktum at forløbet gennem søen forøges vurderes ikke at forøge påvirkningen.

De terrestriske §3-arealer vil ikke blive påvirket.

Langs størstedelen af anlægsarbejdet kan gennemføres "tørt" og dermed uden at der løber vand i profilet, mens grave- og anlægsarbejde pågår. Dermed vil negative påvirkninger i form af sedimenttransport o. lign. på de nedstrøms liggende strækninger af Lerskov Bæk samt Hjarup Å og Røddå kunne holdes på et minimum. Der må dog forventes en mindre påvirkning nedstrøms, når der lukkes vand på det nye trace, men dette vurderes at være kortvarigt og uden varig skader på vandløbets øvrige flora og fauna.

Med henvisning til figur 3 og afsnit 2.1 kan det konstateres at terrænet langs det nye forløb af Lerskov Bæk ligger lavere end de 2,6 meter over bundkoten som er nødvendigt for at profilet kan rumme en 10 års maksimal afstrømning. Det vurderes dog ikke at have væsentlige negative konsekvenser, hvis der fremadrettet sker overløb til terræn hvert 10 år. Om nødvendigt kan terrænet langs vandløbet hæves.

5. BERØRTE LODSEJERE

Projektstrækningen er i hele sin længde beliggende på arealer tilhørende Nymølle Stenindustrier. Der forventes derfor ikke påvirkning af øvrige lodsejere i nærheden af projektområdet.

6. ØKONOMI

Samtlige omkostninger forbundet med projektets realisering afholdes af Nymølle Stenindustri A/S.

7. TIDSPLAN FOR PROJEKTET

Projektet forventes gennemført ultimo 2016/primio 2017.

Hvis I har spørgsmål til projektet, er I velkommen til at kontakte Thomas Stampe Petersen på tlf. 91377095 eller email: tsps@orbicon.dk. I er ligeledes velkommen til at kontakte biolog Keld Mortensen på tlf. 51626912 eller email: keld@orbicon.dk for spørgsmål af biologisk karakter.

Hørings svar vedrørende omlægning af Lerskov Bæk sag nr. 16/41187

Lerskov Bæk ansøges omlagt på grund af ønske om råstofindvinding. I den forbindelse vil vi som et udvalg af lodsejere opstrøms for projektet give udtryk for vores bekymring.

Den ansøgte omlægning skal ligge i kanten af et par råstofsøer. Vandet fra bæk og sø må ikke få forbindelse med hverandre. Dette må bero på at man har erfaret at tidligere praksis med at grave hen over bækken ikke har været god praksis.

Der formodes anlagt en ny/større råstofsø hvor Lerskov Bæk i dag har sig løb. Tidligere er der foretaget en råstofgravning, således at Lerskov Bæk har fået tilløb til en sø opstået pga. denne gravning. Tilløbet til søen påvirker vore muligheder for landbrugs/husdyrproduktion på arealerne der afvander til Lerskov Bæk (incl. div. tilløb), da vi i miljøansøgninger begrænses pga. netop dette tilløb.

Enhver ændring af vandløbet i råstofindvindingsområdet vækker vores bekymring for hvilke utilsigtede konsekvenser der kan opstå på sigt?

Der mangler en plan for hvorledes Lerskov Bæk i fremtiden kan ledes helt uden om råstofområdet (fra motorvejen til Andholmvej), uden at det påvirker vore muligheder for at drive landbrug i oplandet til råstofområdet. Vi ønsker derfor i forbindelse med en eventuel omlægning, at der rettes op på den fejl det har været tidligere at føre Lerskov Bæk gennem en råstofsø.

Ved den ønskede "flytning" af Lerskov Bæk bliver det vanskeligere på et senere tidspunkt at kunne flytte hele Lerskov bæk uden om det råstofgravede område. Faldet i Lerskov Bæk er i forvejen er meget lav, og mulighederne for på sigt at lave en alternativ vandføring bliver kraftigt begrænset af den ønskede omlægning. Biologisk set er det ikke ønskeligt at vandløbsvand og søvand kommer i kontakt med hinanden, heller ikke hvor "skaden" allerede er sket.

Vi foreslår således at omlægningen af Lerskov Bæk udsættes indtil der er lavet en "helhedsplan" for vandføringen i råstofområdet – nyt som gammelt. Der bør laves en plan for, og etableres et erstatningsvandløb, således at Lerskov bæk slet ikke har kontakt med nogle af råstofsøerne. Det er nu der er mulighed for at rette op på tidligere tiders mangel på indsigt og fejludstillinger ved råstofgravningen.

Peter Fallesen Ravn, Øster Løgmvej 73, 6230 Rødekro, pfr@ravn1.dk, 61113344

Erik Fallesen Ravn, Grønnebækvej 5, 6230 Rødekro, beritogerikravn@hotmail.com, 21408132

Morten Jacobsen Kjer, Lerskovvej 2, 6230 Rødekro, jydkstaaldesign@mail.dk, 23470120

Nis Høyer Callesen, Rise Hjarupvej 239, 6230 Rødekro, niscalleesen@bbsyd.dk, 61378812

Google Earth

Image © 2017 Aerodata International Surveys
© 2017 Google
© 2009 GeoBasis-DE/BKG

100 m

BYGHERRE:	Nymølle Stenindustrier A/S	REV. NR.:	
PROJEKT:	Regulering af Lerskov Bæk	UDARB.:	GJ
EMNE:	Som udført	GODK:	
ENTREPRENØR:	<i>Otto Chrestensen A/S</i>	DATO:	20/12-2017
ADRESSE:	Stensbækvej 16, Arnum, 6510 Gram	MÅL:	1:2000

Eksterne henvisninger

Krydsningstilladelse

Bro/Overkørsel/kabler m.v.	Sagsnr	Kommentar	Link
Rørledning	16/19343	2 krydsninger: Ca. station 12892 og 12800	http://geodata.aabenraa.dk/LinkEksternt/NATUR/Vandloeb/16-19343.pdf
15 kV el-kabel	18/20834		http://geodata.aabenraa.dk/LinkEksternt/NATUR/Vandloeb/18-20834.pdf